

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

İLKOKULLARIN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNİN SINIF
ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Ömür YILMAZ

Danışman

Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN

Temmuz-2018

KIRIKKALE

KABUL-ONAY

Doç. Dr. Mehmet Metin Arslan danışmanlığında Ömür Yılmaz tarafından hazırlanan “İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesinin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

02/07/2018

[İmza]

Prof. Dr. Temel ÇALIK (Başkan)

[İmza]

Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN

[İmza]

Dr. Öğr. Üyesi Neslin İHTİYAROĞLU

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../.../2018

Prof. Dr. İsmail AYDOĞAN

Enstitü Müdürü

Kişisel Kabul Sayfası

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “*İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesinin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

.../07/2018

Ömür Yılmaz

İmza

ÖN SÖZ

Bu araştırmada, ilkokulların haftalık ders çizelgesi hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın eğitim planlaması açısından alana katkı sağlaması ve konuyla ilgili yapılacak diğer çalışmalar için bir veri kaynağı olması umulmaktadır. Tezimin her aşamasında beni eleştiri ve önerileri ile yönlendiren, bana her konuda yardım eden ve benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen değerli danışmanım sayın Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN'a, olumlu ve yapıcı eleştirileri ile tezime büyük katkı sağlayan Prof. Dr. Temel ÇALIK'a, Dr. Öğr. Üyesi Neslin İHTİYAROĞLU'na ve tez çalışmam için gerekli verilerin toplanmasında bana yardımcı olan tüm meslektaşlarıma, okul yöneticilerine ve yardımını esirgemeyen, burada adını sayamadığım tüm arkadaşlarıma teşekkür ederim. Son olarak bana her zaman destek olan aileme ve sevgili eşim Gülşen'e sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Ömür YILMAZ

Kırıkkale,

Temmuz-2018

ÖZET

Yılmaz, Ömür, “*İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesinin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2018.

Son zamanlarda sıkça tartışılan konulardan biri de ilkokulların haftalık toplam ders saatleri ve bu derslerin çizelgede kaç saat yer aldığı konusudur. Özellikle ilkokullarda okutulan ders ve ders saatleri hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşü Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] stratejik planında, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB] kararlarında yer alan hedeflere ilkokullar açısından ulaşıp ulaşılmadığının, ders çizelgesinin uygulanmasında başarılı olup olunmadığının, varsa problemlerin tespiti açısından önemlidir. Ancak ilkokulların haftalık ders çizelgesinin uygulayıcıları olan sınıf öğretmenlerinin çizelgelerin işleyişi hakkındaki görüşlerini saptamaya yönelik yapılan bilimsel araştırmaların sayısı sınırlıdır. Bu araştırmada ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilkokulların haftalık ders çizelgesi hakkındaki görüşlerinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu Kırıkkale ilindeki ilkokullarda görev yapan on yıl ve üzerinde kıdeme sahip öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin ilkokulların haftalık ders saatleri hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılmıştır. Veri toplama nitel veri toplama araçlarından olan görüşme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, öğretmen görüşmelerini gerekli randevular alındıktan sonra 2017-2018 öğretim yılının bahar döneminde gerçekleştirmiştir. 48 öğretmenle görüşme gerçekleştirilmiştir. Araştırmada görüşme sonuçlarından elde edilen verilerin çözümü ve yorumlanması aşamasında genellemelerden kaçınılmış ve “İçerik Analizi” yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenleri ağırlıklı olarak, ilkokulların haftalık ders saatinin azaltılması; haftalık ders çizelgesinde yer alan derslerin ve o derslere ait haftalık ders saatlerinin de uyumlu olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: ilkokul, ders saatleri, haftalık ders çizelgesi

ABSTRACT

Yılmaz, Ömür “**Evaluation of the Weekly Course Schedule of Primary Schools According to the Views of the Primary School Teachers**” Master Thesis, Kırıkkale, 2018.

One topic that has been frequently discussed recently is the total number of hours for primary schools per week and the number of hours these courses take place on weekly course schedule. The opinion of the classroom teachers about the courses and the course hours taught in the primary school is important to determine, whether the targets in the Ministry of National Education's (MoNE) strategic plan and in the decisions of the Board of Education [TTKB] are fulfilled in terms of primary schools, whether they are successful in the implementation of the weekly course schedule and determining the problems, if there is. However, the number of studies conducted to determine the views of primary school teachers, who are practitioners of the weekly course schedule of primary schools, is limited. In this study, it has been aimed to describe the opinions of primary school teachers about the weekly course schedule of primary schools. The screening model was used in this study. The working group consists of teachers who have ten years or more of seniority and work in primary schools in Kırıkkale. The "Teacher Interview Form", which was prepared by the researcher in semi-structured form, was used to determine the opinions of the teachers in the working group about the weekly course hours of primary schools. Data collection was conducted through interviews from qualitative data collection tools. The researcher conducted the teacher interviews in the spring semester of the 2017-2018 education year, after taking the necessary appointments. 48 teachers were interviewed. The analysis and interpretation of the data obtained from the interview results were avoided in the generalization and the "Content Analysis" approach was used. As a result of the research, primary school teachers mainly focused on reducing the total number of hours for primary schools per week and also they think that weekly course schedule and the weekly course hours of those courses are not compatible.

Keywords: Primary school, course hours, weekly course schedule

İÇİNDEKİLER

KABUL-ONAY	iii
Kişisel Kabul Sayfası	iv
ÖN SÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ	xi
KISALTMALAR	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM DURUMU	1
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	5
1.4. SINIRLILIKLAR.....	6
1.5. VARSAYIMLAR	6
1.6. TANIMLAR.....	6
BÖLÜM II.	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ.....	9
2.2. İLKOKULLARIN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNİN TARİHSEL DÖNÜŞÜMÜ	10
2.2.1 1924 Haftalık Ders Çizelgesi	10
2.2.2 1926 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi.....	11
2.2.3. 1927 Köy Okulları Haftalık Ders Çizelgesi	13
2.2.4. 1936 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi.....	14

2.2.4.	1939 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi.....	16
2.2.5	1948 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi.....	17
2.2.6.	1968 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi.....	20
2.2.7.	1997 İlköğretim Haftalık Ders Çizelgesi.....	23
2.2.8.	2005 ve Sonrasında İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi	25
2.3.	EĞİTİM PLANLAMASI AÇISINDAN DERS ÇİZELGELERİNDEKİ DEĞİŞİM.....	27
2.4.	İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	35
BÖLÜM III.....		45
YÖNTEM		45
3.1.	ARAŞTIRMANIN MODELİ	45
3.2.	ÇALIŞMA GRUBU	45
3.3.	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	48
3.4.	VERİLERİN TOPLANMASI.....	49
3.5.	VERİLERİN ANALİZİ.....	50
BÖLÜM IV.....		52
BULGULAR ve YORUM		52
4.1.	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKULLARIN HAFTALIK TOPLAM DERS SAATİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	52
4.2.	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKULLARIN MEVCUT HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNDE YER ALAN DERSLER VE O DERSLERE AİT DERS SAATLERİNİN YETERLİ OLUP OLMADIĞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	58
4.3.	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ ÜZERİNDEKİ DERSLERİ, DERSLERİN AĞIRLIĞINA VE PROGRAMLARIN KAPSAMINA GÖRE OLMASI GEREKTİĞİ SAAT İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ.....	63
4.4.	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MEVCUT DERS ÇİZELGESİ HAKKINDAKİ GENEL GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ	82
BÖLÜM V.		88
SONUÇ ve ÖNERİLER		88
5.1.	SONUÇLAR	88
5.2.	ÖNERİLER	89
KAYNAKÇA.....		91

EKLER	98
EK 1 Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 3.7.2012 tarihli ve "Okul dönüşümleri" konulu yazısı.....	99
EK 2 Öğretmen Görüşme Formu	101
EK 3 Araştırma İzin Onay Yazısı.....	103
EK 4 İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi	106
EK 5 İlkokulların Haftalık Ders Çizelgelerindeki Değişim (1968-2013).....	107

TABLULAR LİSTESİ

No	Tablo İsmi	Sayfa No
	Tablo 1 Erkek İlkokullarının Haftalık Ders Cetveli (1924)	11
	Tablo 2 İlkokul Programı Haftalık Ders Çizelgesi (1926).....	12
	Tablo 3 Köy OkullarıHaftalık Ders Çizelgesi (1927).....	14
	Tablo 4 İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi (1936).....	15
	Tablo 5 Köy Okulları Haftalık Ders Çizelgesi (1936).....	16
	Tablo 6 Beş Sınıflı Köy İlkokulu Ders Çizelgesi (1939-1940)	17
	Tablo 7 İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi (1948).....	18
	Tablo 8 Köy İlkokullarının Haftalık Ders Çizelgesi (1948)	19
	Tablo 9 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi (1968)	21
	Tablo 10 İlkokulların Dersleri ve Haftalık Ders Saatleri (1981-1982).....	23
	Tablo 11 İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi (1997)	24
	Tablo 12 İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi (2005)	26
	Tablo 13 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi (2012).....	27
	Tablo 14 Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı [PISA] Sıralaması ve Yıllık Ders Saatleri.....	32
	Tablo 15 OECD Ülkelerinde Zorunlu Eğitimde Öğretim Kademeleri İtibariyle Öğretim Süresi- 2016	34
	Tablo 16 OECD Ülkelerinde İlkokullarda Yıllık ve Haftalık Toplam Öğretim Günü.....	30
	Tablo 17 Katılımcıların Kişisel Bilgileri	46
	Tablo 18 Farklı Kıdem Durumuna Sahip Katılımcıların Eğitim Durumları	47

Tablo 19 Sınıf Öğretmenlerinin İlkokulların Haftalık Toplam Ders Saatine İlişkin Görüşleri.....	53
Tablo 20 Sınıf Öğretmenlerinin İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesindeki Dersler ve O Derslere Ait Ders Saatlerinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri.....	59
Tablo 21 Sınıf Öğretmenlerinin Birinci Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	64
Tablo 22 Sınıf Öğretmenlerinin Birinci Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	67
Tablo 23 Sınıf Öğretmenlerinin İkinci Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	69
Tablo 24 Sınıf Öğretmenlerinin İkinci Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	71
Tablo 25 Sınıf Öğretmenlerinin Üçüncü Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	74
Tablo 26 Sınıf Öğretmenlerinin Üçüncü Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	76
Tablo 27 Sınıf Öğretmenlerinin Dördüncü Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	78
Tablo 28 Sınıf Öğretmenlerinin Dördüncü Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri	80

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
İYEP	İlkokullarda Yetiştirme Programı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	The Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
PISA	The Programme for International Student Assessment (Uluslararası Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi Programı)
TIMMS	Trends in International Mathematics and Science Study (Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması)
TTKB	Talim ve Terbiye Kurulu

BÖLÜM I.

GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki değişimlerin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel sonuçlarını uygulama alanına sokmakta en önemli aracın eğitim olduğu kabul gören bir gerçekliktir. Eğitim kavramı, olgu ve sistem olarak toplumsal değişim sürecinde dikkat çekmektedir. Eğitim kavramının okul kavramından bağımsızlaşması, eğitilmiş insanın profilinin farklılaşması, bilgi tabanının değişmesi, eğitim sorunlarına yerel düzeyde çözüm arayışı, eğitim yöneticiliğinde değişen bakış açıları, eğitimi sürekli gündeme taşımaktadır. Eğitimin yasal dayanağını oluşturan metinler incelendiğinde hükümet programlarının, kalkınma planlarının, milli eğitim şuralarının gündemine taşınan problemler çözüm beklemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığının [MEB] (2015) 2015-2019 yılları arasını kapsayan Stratejik Planı incelendiğinde “Eğitimde Kalite” teması başlığında eğitimde kalitenin artırılması hedefine ulaşmak için “haftalık ders çizelgeleri, temel yeterliliklerin geliştirilmesini sağlayacak bir dağılım ile ders çeşidi açısından yönetilebilir ve sürdürülebilir bir yapıda düzenlenmesi” stratejisi dikkat çekmektedir. (s. 81). Bu açıdan bakıldığında haftalık ders çizelgelerindeki ders çeşitliliğinin ve ders dağılımının tüm eğitim kademelerinde sorun olarak görüldüğü söylenebilir.

17. Milli Eğitim Şurası’nda (Talim ve Terbiye Kurulu [TTKB], 2006) ilkokulların haftalık ders çizelgesinde yer alan derslerin okutulması ile ilgili olarak sınıf öğretmenliğinin birinci, ikinci ve üçüncü sınıflara kadar olması tavsiye edilmiştir. Bunun dışında dördüncü ve beşinci sınıflarda ise derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi önerisi getirilmiştir.

Araştırmanın kapsamına ilişkin olarak 18. Milli Eğitim Şura'sında (TTKB, 2010) da benzer şekilde birçok özel ilköğretim okulunda olduğu gibi resmî ilköğretim okullarında da birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda uzmanlaşmış bir sınıf öğretmeni ile dördüncü ve beşinci sınıflarda da branş öğretmenlerinin dersleri yürütmesi önerilmiştir. 2023 perspektifi çerçevesinde, temel eğitim birinci kademedeki her sınıf için sınıf öğretmenlerinin branşlaşmalarının sağlanması tavsiye edilmiştir. Ayrıca Beden Eğitimi, Müzik ve Görsel Sanatlar derslerine, okul öncesi eğitimden itibaren branş öğretmenleri girecek şekilde düzenlemeler yapılması ile sosyal, sportif, bilimsel ve sanatsal etkinliklerin okul ortamlarında artırılması ve geliştirilmesi tavsiye edilmiştir.

19. Milli Eğitim Şurası'nda (2014) "Öğretim Programları ve Haftalık Ders Çizelgeleri", "Öğretmen Niteliğinin Arttırılması", "Eğitim Yöneticilerinin Niteliğinin Arttırılması" ve "Okul Güvenliği" gibi konularında kararlar alınmıştır. Bu araştırmanın kapsamında yer alan ilkokulların haftalık ders çizelgesine ilişkin olarak ise:

- Haftalık ders saatinin 30 ders saati olması (25 saati zorunlu, beş saati serbest etkinlikler olarak yürütülmesi),
- Serbest etkinlik saatlerinin veli-öğrenci talepleri de dikkate alınarak okul idaresince belirlenmesi,
- Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinin haftada en az ikişer ders saati olması,
- Beş saatlik Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin iki saatinin beden eğitimine ayrılması,
- İlkokul birinci, ikinci ve üçüncü sınıflara da Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin konulması,
- İlkokul birinci, ikinci ve üçüncü sınıflar için hazırlanacak Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öğretim programlarında da çoğulcu anlayışa yer verilmesi ilkokulların haftalık derslerine ilişkin getirilen diğer öneriler arasında yer almıştır.

19. Milli Eğitim Şurası'nda ayrıca ilkokulda, gerekli yasal düzenleme yapılarak, Trafik Güvenliği ve İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi derslerinin haftalık ders çizelgesinden kaldırılması kararlaştırılmıştır. Trafik Güvenliği dersi konularının Hayat Bilgisi dersi içinde; İnsan hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersi konularının da Sosyal Bilgiler dersinde verilmesi önerilmiştir. Ayrıca ilkokulda okuma kültürünün kazandırılmasına yönelik etkinliklerin yapılması; "Fen Bilimleri" dersinin adının "Fen Bilgisi" olarak değiştirilmesi ve Fen Bilgisi dersi ile Sosyal Bilgiler derslerinin ilkokul 4. sınıftan itibaren programa eşit şekilde dağıtılması tavsiye edilmiştir. Taşınmalı eğitim yapan ilkokullarda 30, ortaokullarda 35 saat ders olduğundan servis ve güvenlik sorunu nedeniyle dersleri erken biten ilkokul öğrencileri için etüt saatinin konulması; ilkokullardaki Serbest Etkinlikler dersi için bir uygulama kılavuzu hazırlanması önerileri benimsenmiştir.

Eğitimde Türkiye'nin her yerinde her bir bireye eşit şartlarda nitelikli eğitim fırsatı sunmak vizyonuyla hazırlanan Onuncu Kalkınma Planının misyonu yüksek nitelikli bireyler yetiştirmek için politikalar geliştirmek, gerekli yönetsel ve finansal mekanizmaları kurmak, nitelikli öğretmen yetiştirmek, öğretmen ve öğrencilerin daha mutlu oldukları bir eğitim ortamı hazırlamak, etkin bir izleme ve değerlendirme sistemi kurmak, izlenen politikalarda sürekliliği sağlamak ve kurumsal kapasiteyi güçlendirmek olarak belirlenmiştir. Onuncu Kalkınma Planının 2018 yılı eğitim hedefi "Kaliteli eğitimin fırsat ve imkânlarını yaygınlaştırmak ve herkes için erişilebilir kılmak." şeklinde tek maddede belirtilmiştir (Kalkınma Bakanlığı, 2014). Bu temel amaç ve politikalara dönük eylem ve uygulamalar stratejileri, ilgili amaç ve politika başlıkları altında sunulmuştur. Bunlardan bazıları aşağıda yer almaktadır (Kalkınma Bakanlığı, 2014):

- Eğitim politikaları belirlenirken, katılımcı bir yöntemle bütün paydaşların görüşleri alınarak kararlar verilmeli, alınan kararlar ilgili potansiyel hedef kitleye önceden duyurulmalı ve belli bir plan dâhilinde değişiklikler gerçekleştirilmelidir.
- Eğitim politikalarının izlenmesi için, alınan kararlara ait net ve açık hedefler konmalıdır. İzlenen bu politikaların, söz konusu hedeflere ne ölçüde ulaştığı ve ulaşamamışsa neden ulaşamadığı kamuoyuyla paylaşılmalıdır.

- Eğitim reformlarında hedefler, harcamalar ve somut çıktılar arasındaki ilişkiler sağlıklı bir şekilde kurulmalı, bu çerçevede ilgili kurum ve paydaşlarla işbirliği yapılmalıdır.
- Öğretim programı geliştirme sürecinde uluslararası modeller incelenmelidir.
- Her düzeyde ve branşta eğitim programları güncellenerek geliştirilmelidir. Programlar ve ders saatleri arasında bir uyum sağlanmalıdır.
- Okullarda seçmeli dersler yerelin ihtiyaç ve tercihleriyle oluşturulmalıdır. Osmanlıca ve Latince liselerde seçmeli olarak yer alabilir.
- Bireysel farklılıkları gözetip ve onlara cevap üretebilecek bir eğitim sistemi olmalıdır. Çocuklar arasındaki bireysel başarı farklarını telafi edebilecek programlar düzenlenmelidir. İçermeci ve birey odaklı bir eğitim sunulmalı, toplumsal talepler dikkate alınmalıdır.
- Eğitim reformlarının başarılı olması için, okul ve sınıf içi eğitim ortamları ve öğrenme süreçlerinin iyileştirilmesi hedeflenmelidir. Öğretmenleri ve okulu etkin kılacak modeller desteklenmelidir. Okulda demokratik karar alma süreçlerinin işletilmesi yönündeki çabalar desteklenmelidir. Eğitime ayrılan kamu ve özel kaynakları çeşitlendirmek ve artırmak.

Ders çizelgeleri hakkında yukarıda yer alan belgelere ek olarak haftalık ders çizelgeleri hakkında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalarda cumhuriyet döneminden günümüze kadar okutulan müfredat programları ve ders çizelgeleri incelenmiş, farklı ülkelerin ders çizelgeleri ve ders içerikleri, haftalık toplam ders saati ve ders süreleri ile karşılaştırma yapılmış; ders programlarının hazırlanmasında yabancı uzmanların raporlarının etkisi araştırılmış ve ders saatlerinin artırılmasının öğrencilerin başarısı arasındaki ilişki saptamaya çalışılmıştır (Akınoğlu, 2005; Arı, 2005; Budak, 2010; Türk Eğitim Derneği [TEDMEM], 2016).

Özellikle ilkokullarda okutulan ders ve ders saatleri hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşü MEB stratejik planında, TTKB kararlarında yer alan hedeflere ilkokullar

açısından ulaşıp ulaşılmadığının, ders çizelgesinin uygulanmasında başarılı olunup olunmadığının, varsa problemlerin tespiti açısından önemlidir. Ancak ilkokulların ders çizelgesinin uygulayıcıları olan sınıf öğretmenlerinin çizelgelerin işleyişi hakkındaki görüşlerini saptamaya yönelik yapılan bilimsel araştırmaların sayısı sınırlıdır. Bu araştırmada ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilkokulların ders çizelgesi hakkındaki görüşlerinin betimlenmesi amaçlanmıştır

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı ilkokulların haftalık ders saatlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini betimlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İlkokulların haftalık ders saati hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ile o derslere ait ders saatleri yeterli midir?
3. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilkokulların haftalık ders çizelgesindeki ders saatleri nasıl olmalıdır?
4. Sınıf öğretmenlerinin ilkokulların mevcut ders çizelgesi hakkındaki genel görüş ve önerileri nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Eğitim kurumlarının daha refah bir toplum yaratmada oynadıkları rolün önemli olması bakımından nüfusun eğitime katılımını artırmak, eğitim sürelerini uzatmak ve eğitimin kalitesini artırmak hükümet programlarında yer almaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının ilkokulların haftalık ders saatlerinde yaptığı değişiklik bu doğrultuda yapılan değişikliklerden biridir. Yapılan alanyazın taramasında ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin haftalık ders saatleri hakkında görüşlerini saptamaya yönelik yapılan araştırmalara alan yazında rastlanmamıştır.

İlkokulların ders saatleri hakkında öğretmenlerin paydaş olarak görüşlerinin ve önerilerinin bilimsel yöntemle irdelenmesi ve sonuçta bulguların sistematik bir yolla

paylaşılması önemlidir. Bunun yanında haftalık ders saatlerinin artmasına veya azalmasına ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesi noktasında paydaş görüşünün alınması, yaşanabilecek sorunların kaynaklarını saptamak açısından önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada, ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilkokulların haftalık ders çizelgesi hakkındaki görüşlerinin betimlenerek öneriler getirilmesi hedeflenmiştir. Dolayısıyla yapılan çalışmanın bu boyutta da ilkokulların ders çizelgesi hakkında politika yapıcılara katkı sağlaması beklenmektedir.

1.4. SINIRLILIKLAR

Araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibidir:

1. Bu araştırma 2017-2018 öğretim yılında Kırıkkale il merkezinde bulunan ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlıdır
2. Toplanan veriler 2017-2018 eğitim öğretim yılında toplanan veriler ile sınırlıdır.
3. Toplanan veriler görüşme yöntemi ile toplanan veriler ile sınırlıdır.

1.5. VARSAYIMLAR

Bu araştırmanın varsayımları aşağıdaki gibidir:

1. Bu araştırma için geliştirilen görüşme formunun araştırmaya katılanların görüşlerini saptamada güvenilir bir veri toplama aracı olduğu varsayılmıştır.
2. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.6. TANIMLAR

Ayrılan süre: Resmi olarak bir dersin öğretimine ayrılan yıllık, haftalık veya günlük süreyi ifade eder. Öğretime ayrılan sürenin ölçümünde öğretmenin fiili olarak kullandığı süreyi gözleme dışında, resmi kayıt ve kaynaklardan elde edilen veriler öğretim süresini gerçekte kullanılan süreden daha fazla olarak gösterir (TEDMEM, 2016).

Ders için kullanılan süre: Ayrılan süreden öğretmenlerin devamsızlığı, öğrencilerin devamsızlığı veya çeşitli nedenlerle okulun tatil edilmesinden kaynaklanan kayıplar düşüldükten sonra okulda fiili olarak öğretim için kullanılan süreyi ifade eder (TEDMEM, 2016).

Meşgul olunan süre: Öğretime ayrılan süre içinde öğrencilerin öğretim amacıyla hazırlanmış materyallerle veya sunumla ilgilendikleri, meşgul oldukları süre olarak ifade edilir. Meşgul olunan süre öğrencilerin beyanlarına veya gözleme dayalı olarak ölçülebilir (TEDMEM, 2016).

Öğrenmenin gerçekleştiği süre: Öğretime ayrılan süre içinde öğrencinin belirli bir dersin konusu, kazanımı veya öğrenme çıktısı ile doğrudan ilişkili olan öğretim materyalleri, sunum veya etkinliklerle başarılı bir şekilde meşgul olduğu, etkin olarak öğrendiği süreyi ifade eder (TEDMEM, 2016).

Haftalık ders programı: Bu çalışmada ilkokulların haftalık ders çizelgesi haftalık ders programı yerine kullanılmıştır.

Ders saati: Bu çalışmada haftalık toplam ders saati ile ilkokulların haftalık ders çizelgesinde yer alan seçmeli ve zorunlu derslerin toplam saati, bir derse ayrılan süre her 40 dakika bir saati, bir gün içinde okutulan ders saati de günlük ders saati olarak kullanılmıştır.

BÖLÜM II.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

İlköğretim kurumları (temel eğitim kurumları), 7-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsayan bir toplumun eğitim sistemi içinde ilk basamaktır. Diğer tüm eğitim basamakları da ilköğretime (temel eğitime) dayanır. Böylece ilköğretim ya da temel eğitim, toplumun sadece eğitim sistemini değil, aynı zamanda toplumun öteki sistemlerini de olumlu ya da olumsuz olarak etkiler. Bu yüzden ki, geri kalmış ülkelerin liderleri bütün vatandaşlarını temel eğitimden geçirmeyi toplumsal ve ekonomik kalkınmanın ön koşulu olarak görürler. İnsanlar ilkokulda okuma ve yazmayı öğrenirler, yeni yöntemler ilkokullarda denenir, daha yüksek aşamadaki eğitim de ancak temel eğitimden geçmekle mümkün olur (Kaya, 1984).

Ülkemizin her yanında tek bir öğretim programı uygulanmakla birlikte; 1948'den beri, bölge özelliklerine göre öğretim programlarında bazı değişiklikler yapma çabası görülmüştür. Fakat bu girişimler, öğretim programının ağırlığı yüzünden sonuç vermemiş, verilen konuların öğrenciler tarafından sınavlarda tekrarı, başarının ölçüsü olmaya devam etmiştir. Bu durum da; çocukları, sınav korkusuyla ezberciliğe itmiştir. Özellikle; ikinci devrede (dördüncü ve beşinci sınıflar), ders sayılarının fazlalığı, kapsamının ağırlığı ve soyutluğu öğrencilerin sağlıklı bir biçimde öğrenmelerine engel olmuş, öğrencilerin yetenek ve kapasiteleri hemen hemen bütün programlarda ihmal edilmiş, sadece bazı dersler birleştirilmiş ya da ders adlarını değiştirmekle yetinilmiştir. Çocuklarımıza ilgi duydukları şeyler değil, başkalarının istedikleri şeyler zorla, not korkusuyla öğretilmiştir, ezberletilmiştir (Kaya, 1984, s. 145-146).

2.1. HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

Bu çalışmada ilkokulların haftalık ders çizelgesi haftalık ders programı yerine, haftalık toplam ders saati ile ilkokulların haftalık ders çizelgesinde yer alan seçmeli ve zorunlu derslerin toplam saati, bir derse ayrılan süre her 40 dakika bir saati, bir gün içinde okutulan ders saati de günlük ders saati olarak kullanılmıştır. Türkiye’de Cumhuriyetin ilanıyla beraber 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası) ile tüm öğretim kurumları MEB bünyesi altında toplanmış ve okul programları üzerinde kapsamlı değişiklikler yapılmıştır (Varışlı, 1970, s. 70’ten akt. Demirel, 2014).

Eğitim sistemimizde uzun süre dersler ve konular listesi anlamında kullanılan “Müfredat Programı” anlayışı 1950’li yıllardan sonra yerini “Eğitim Programı” anlayışına bırakmıştır (Demirel, 2014, s. 12). Müfredat Programı, başlangıçta, önceleri bir “dersler çizelgesi”dir, sonraları “derslerin adlarını, haftalık ders saatlerini, konularını ve bazı açıklamaları kapsayan bir bütün” olmuştur. En sonunda ise bütün bunlara veya bütün bunların önüne amaçların da eklenmesiyle birlikte günümüz öğretim programı anlayışıyla kısmen örtüşen bir yapıya kavuşmuştur (Akbaba, 2006, s. 59).

222 sayılı İlköğretim Eğitim Kanununun 7. Maddesinde ilköğretim “... dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim kurumu” olarak tanımlanmıştır. 1960’lı yıllardan itibaren ilköğretim ile ilgili düzenlemelerde “temel eğitim” ve “ilköğretim” şeklinde adlandırmalar kullanılmıştır. Süreç içinde ilkokullar ve ortaokullar için ayrı ayrı çizelgeler oluşturulduğu gibi, özellikle 1997 yılından sonra 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin hayata geçirildiği dönemde ilkokul ve ortaokul şeklinde iki ayrı çizelge yerine ilgili kanunlarda “İlköğretim Okulu” şeklinde düzenleme yapılarak “İlköğretim Haftalık Ders Çizelgesi” şeklinde tek çizelge oluşturulmuştur.

11 Nisan 2012 tarih ve 28261 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren 6287 Sayılı kanun ile zorunlu eğitim 12 yıla çıkarılmış, ilköğretim kademesi

“*ilkokul*” ve “*ortaokul*” olarak tekrar ayrılmıştır. Bu çerçevede haftalık ders çizelgeleri de bazı dönemlerde sekiz yılı bütün olarak alan “*ilköğretim haftalık ders çizelgesi*” olarak düzenlenmiş, bazı dönemlerde ise ilkokul ve ortaokul haftalık ders çizelgeleri ayrı ayrı düzenlenmiştir (TEDMEM, 2016).

2.2. İLKOKULLARIN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNİN TARİHSEL DÖNÜŞÜMÜ

Günümüzdeki ders çizelgesini değerlendirebilmek için günümüze kadar müfredat programı ya da ders çizelgelerini incelemekte fayda vardır. Cumhuriyetten günümüze ilköğretimde aralarda taslak niteliğinde olanların dışında 1926, 1936, 1948 ve 1968 olmak üzere belli başlı dört program uygulamaya konmuştur. Bugün ilköğretimde uygulanan programda özellikle sekiz yıllık zorunlu ilköğretim uygulaması nedeniyle 1970’li yıllardan beri sürekli değiştirilmiş ve geliştirilmiş olup halen de geliştirme çalışmaları devam etmektedir (Arslan, 2000).

2.2.1 1924 Haftalık Ders Çizelgesi

Türkiye’de program geliştirme çalışmaları, il merkezlerinde mahalli okullar ve il milli eğitim müdürlüklerinin destek ve işbirliği ile başlamış, daha sonra MEB merkez örgütünde devam etmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, 1924’te Türkiye’ye davet edilen John Dewey’in hazırladığı rapor doğrultusunda daha çok ilköğretim programlarının geliştirilmesine ağırlık verilmiş (Demirel, 2014, s. 12), okul programları üzerinde özünü lâiklik, batıya dönüş ve müspet ilimler ve ulusal bütünlük oluşturan kapsamlı değişiklikler yapılmıştır (Arslan, 2000).

1924 yılında, beş yıllık ilkokul için bir program hazırlanmıştır. 1924 programında Türkçe grubu içine giren dersler şunlardır: Alfabe, Okuma, İmla, Yazma, Dilbilgisi, Sülüs-Rika (Yazı)dır. Cumhuriyet döneminde 1924 yılında hazırlanan ilk ilkokul programındaki dersler, İkinci Meşrutiyet (1914) zamanında hazırlanan derslerden farklı değildir. Altı yılda okutulan dersler, beş yıllık programda da hemen hemen okutuluyordu. Haftalık ders programları da erkek ve kız ilkokulları için hazırlanmış ve ayrı idi. Kızlar için nakış, biçki ve dikiş dersleri konmuştur. 1914 programında

beden eğitimi ile birlikte olan askeri talim dersi kaldırılmıştır (Binbaşıoğlu, 1999, s. 155). Tablo 1’de görüldüğü gibi 1924 yılında erkek ilkokullarının haftalık ders cetvelinde 13 ders yer almaktadır ve bu ilkokulların toplam ders saati haftalık 26 saattir. İlkokul eğitimi 1-5. sınıf arasını kapsamaktadır.

Tablo 1

Erkek İlkokullarının Haftalık Ders Cetveli (1924)

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Elifba (Alfabe)	12	-	-	-	-
Kıraat (Okuma)	-	4	3	2	2
(İnşaat ve Temsil)	-	2	2	1	1
Türkçe İmla	-	1	-	2	2
Tahrir (Yazma)	-	-	-	1	1
Sarf (Dilbilgisi)	-	2	1	1	1
Yazı (Sülüs-Rika)	-	2	2	2	2
Kuran-ı Kerim ve Din Dersleri	2	3	3	3	2
Hesap	-	-	-	1	2
Hendese (Geometri)	-	-	1	2	2
Tarih	-	-	1	2	2
Coğrafya	-	-	1	2	2
Tabiaat Tetkiki (Doğa İncelemeleri)	3	3	2	2	2
Ziraat, Hıfzısıhha (Sağlığı Koruma)	1	1	1	1	1
Muhasabat-ı Ahlakiye (Ahlaki Sohbetler) ve Malumat-ı Vataniye (Yurt Bilgisi)	2	2	2	2	2
Resim	2	2	2	2	-
El İşleri	2	2	2	1	1
Musiki	2	2	2	1	1
Terbiye-i Bedeniye (Beden Eğitimi)	2	2	2	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: İlk Mekteplerin Müfredat Programı, 1924’ten akt. Budak, 2010

2.2.2 1926 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi

1924 yılında Heyet’i İlmiye tarafından hazırlanan İlkokul Programı çok kısa bir süre uygulanmış, daha sonra yerini 1926 Programı’na bırakmıştır. 1924 Programında eğitim kademesinin hedefleri yer almamıştır (Kalaycı, 2004, s. 26). Buna karşın 1926 İlkokul Programınının giriş kısmında “*ilk mektebin başlıca maksadı, genç nesli muhitine faal bir halde intibak ettirmek suretiyle iyi vatandaşlar yetiştirmektir*” iyi vatandaşın nitelikleri ifade edilmiştir (Arslan, 2000). 1926 tarihli program “Toplu

Tedris” ilkesini getirmiştir. Bu yöntem, özellikle, Hayat Bilgisi dersi etrafında uygulanacaktır (Akyüz, 2013, s. 346). Tablo 2’de yer alan 1926 İlkokul Programı haftalık ders çizelgesi yer almaktadır.

Tablo 2

İlkokul Programı Haftalık Ders Çizelgesi (1926)

Dersler		Birinci Devre			İkinci Devre	
		1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Türkçe	Alfabe	10	-	-	-	-
	Kıraat (Okuma)	-	4	4	3	3
	İma	-	2	2	1	1
	Tahrir(Yazma)	-	2	2	2	2
	Gramer	-	-	-	1	1
	El Yazısı	-	2	2	1	1
Din Dersi		-	3	2	1	1
Hayat Bilgisi		4	4	4	-	-
Hesap-Hendese (Geometri)		4	4	5	5	5
Tarih		-	-	-	2	2
Coğrafya		-	-	-	2	2
Tabiat Dersleri (Doğa Dersleri)		-	-	-	2	2
Eşya Dersleri		-	-	-	-	2
Yurt Bilgisi		-	-	-	2	1
Resim El İşi		4	4	4	2	2
Musiki		2	2	1	1	1
Jimnastik		2	2	2	2	2
Toplam		26	26	26	26	26
(Ev İdaresi)		-	-	-	(1)	(1)
(Dikiş)		-	-	-	(1)	(1)

Kaynak: Binbaşoğlu, 1999

Tablo 2 incelendiğinde ilkokulların iki devreden oluştuğu, 1-3. sınıf arasının birinci devre, 4 ve 5. sınıfların ikinci devrede yer aldığı görülmektedir. İlkokulların haftalık toplam ders saatinin ise 26 saat ve haftalık ders çizelgesinde zorunlu okutulan 12 ders olduğu görülmektedir. Yine çizelgede Türkçe, Tarih, Coğrafya, Hayat Bilgisi ders saatleri artırılmış, Jimnastik, Eşya dersleri gibi dersler eklenirken, Resim ve El İşi dersleri tek bir ders olarak yer almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kapsamlı programı sayılabilecek olan 1926 ilkokul programının önsözünde; ilkokulların başlıca amacı; genç neslin çevresine etkin bir şekilde uyum sağlamak suretiyle iyi yurttaşlar yetiştirme olarak belirtilmiştir. Ancak iyi vatandaşın nitelikleri ve çevreye etkin bir şekilde uyum şartları açık bir biçimde ifade edilmemiştir. Hazırlanan bu ilkokul programı 1925–1926 öğretim yılında seçilen birkaç ilkokulda denenmiş, oradan alınan sonuçlara göre bazı değişiklikler yapılarak 1927 yılında bütün ilkokullarda uygulanmaya başlamıştır (Akbaba, 2006).

2.2.3. 1927 Köy Okulları Haftalık Ders Çizelgesi

Mustafa Necati'nin köy çocuklarının şehir çocuklarına göre farklı yaşama şartları nedeniyle ayrı bir eğitime tabi tutulması gerektiği görüşleri doğrultusunda 1927'de köy ilkokulları için ayrı bir program hazırlanmıştır. Programın girişinde gerekçesi şöyle belirtilmiştir (Budak, 2010): “Bu müfredat programı köy okulları için düzenlenmiştir. Köy okulları öğretiminin genel ilkokullardan büsbütün ayrı bir mahiyet alması ne uygundur, ne de doğrudur. Ancak köy çocuklarını şehir ve kasaba çocukları gibi aynı program dâhilinde okutmak da ilköğrenimin en önemli amaçlarından biri olan gençleri çevrelerine etkin bir şekilde uyum sağlamak esasına ters düşer. İşte bunun içindir ki genel ilkokulların müfredat programlarının esaslarına sadık kalmak üzere köy okulları için köy çocuklarının ihtiyaç ve ilgileriyle ilişkili yeni bir müfredat programı hazırlanmıştır.”

1927 yılında yayımlanan köy okulları müfredat programı ve onu izleyen diğer köy okulları programlarında okulun, öğretim görevleri yanında, halkı eğitme görevleri de eklenmiştir (Binbaşoğlu, 1999, s. 163). 1927 köy ilkokulu programının haftalık ders çizelgesi aşağıda Tablo 3'de sunulmuştur. Buna göre köy okullarının haftalık ders çizelgesinde okutulması zorunlu on ders yer alırken ilkokulların toplam ders saati 24 saattir. Yine tabloya göre köy okulları 3. sınıfa kadardır.

Tablo 3

Köy Okulları Haftalık Ders Çizelgesi (1927)

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf
Elifba (Alfabe)	12	-	
Kıraat (Okuma)	-	4	4
İmla	-	3	2
Tahrir (Yazma)	-	2	2
Gramer Tatbikatı	-	-	1
El Yazısı	-	4	3
Hayat Bilgisi	4	4	3
Hesap-Hendese	4	3	3
Yurt Bilgisi	-	-	2
Resim-El İşi (Erkeklerle)	4	4	4
Resim-El İşi (Kızlara)	(4)	(1)	(1)
Ev İşleri (Kızlara)	-	(3)	(3)
Toplam	24	24	24

Kaynak: Köy Mektepleri Müfredat Programı, 1930'dan akt. Budak, 2010

2.2.4. 1936 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi

1926 programının ardından ülkenin sosyo-kültürel ve ekonomik yapısına yönelik yapılan inkılâplar doğrultusunda eğitim sisteminde de yenilik çalışmalarının yapılması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda da 1936 İlkokul Programı geliştirilmiştir (Beyaztaş, Kaptı ve Senemoğlu, 2013). Aşağıda Tablo 4'te ilkokulların haftalık ders çizelgesi yer almaktadır. Buna göre yine 1926 Programında olduğu gibi ilkokulların iki devreye ayrıldığı, 1-3. sınıf arasının birinci devre, 4 ve 5. sınıfların ikinci devrede yer aldığı görülmektedir. Haftalık ders çizelgesinde 12 ders yer alırken bu derslerin haftalık toplam ders saati 26'dır.

1936 tarihli ilkokul programı Türkçe, alfabe, okuma, sözlü ve yazılı anlatım, imla derslerini içermiştir. Bu programda Dilbilgisi dersi kaldırılmıştır. Türkçe içine giren derslerle bir bütün olarak kabul edilmiştir. Tarih, Coğrafya ve Yurt Bilgisi, Hayat Bilgisi, Hesap-Hendese, Resim-İş, Yazı, Müzik ve Jimnastik dersleri yer almıştır. 1926 programında “tabiat dersleri” ve “eşya dersleri” bu programda “tabiat bilgisi”

adını almıştır. Kızlar için olan “ev idaresi” ve “dikiş dersleri”, bu programda, erkek çocukları için de kabul edilerek “aile bilgisi” adını almıştır (Binbaşıoğlu, 1999, 156).

Tablo 4

İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi (1936)

Dersler	Birinci Devre			İkinci Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Türkçe	10	7	7	6	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi (Doğa Bilgisi)	-	-	-	3	3
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Hesap- Hendese (Geometri)	4	4	4	4	5
Resim-İş	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Jimnastik	2	2	2	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: Baysal ve Ada, 2015, s. 197

1936’da köy okulları için ayrı bir program hazırlanmıştır. Ancak programda okulun amaçları ile derslerin hedefleri ve öğretme yöntemlerine yer verilmemiştir. Program derslerin ve konuların dağılımından ibarettir (Budak, 2010). 1936 programında “cumhuriyetçi, devletçi, laik ve inkılapçı” karakter programlara yansımıştır. 1936 programına göre köy ve şehir okullarında ders çeşidi ve ders saatleri arasında farklılıklar dikkati çekmektedir (Akınoğlu, 2005).

1936 köy okulları programının haftalık ders çizelgesi aşağıda Tablo 5’te sunulmuştur. Köy Okulunda İşlenecek Konular Müfredatı Haftalık Çalışma Çizelgesine göre okuma yazma derslerine saat itibari ile fazla yer verildiğini, Okuma Yazma derslerinden sonra sırasıyla Ziraat İşleri, Hesap, Yurt ve Yaşama Bilgisi dersinin geldiği görülmektedir.

Tablo 5

Köy Okulları Haftalık Ders Çizelgesi (1936)

Yıllar	Dersler			
	Okuma Yazma	Hesap	Yurt ve Yaşama Bilgisi	Ziraat İşleri
İlk üç ay	12	8	6	6
Son üç ay	-	4	6	6
II	8	5	5	6
III	8	5	5	6

Kaynak: Köy Okulları Müfredat Programı Taslağı, 1936’dan akt. Budak, 2010

2.2.4. 1939 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi

1939’ da toplanan “I. Maarif Şurası”, köylerimizde ilköğretimin verimini artırmak için üç sınıflı ve tek öğretmenli köy okullarının beş sınıflı okullar haline getirilmesine karar vermiştir. Bu nedenle, 1939–1940 yılı başından itibaren, üç sınıflı ve tek öğretmenli köy okulları dördüncü, 1940–1941 yılı başından itibaren de beşinci sınıflarının açılmasına geçilmiştir. I. Maarif Şurası’nda, gerek köy gerekse şehir ilkokullarını bitiren çocuklar, ana bilgiler bakımından eşit düzeye getirilmek istenmiştir. Programda, Türkçe, Aritmetik, Geometri, Tarih, Coğrafya, Yurt Bilgisi ve Resim dersleri şehir ilkokulları programının hemen hemen aynıdır. Yalnız Hayat Bilgisi, Tabiat Bilgisi, İş ve Ziraat derslerinin köy şartlarına uygun bir hale getirilmesine çalışılmıştır (Budak, 2010).

Tablo 6

Beş Sınıflı Köy İlkokulu Ders Çizelgesi (1939–1940)

Dersler	Sınıflar				
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Hayat Bilgisi	3	3	4	-	-
Türkçe	10	9	8	5	5
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurt Bilgisi	-	-	-	1	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	2	2
Aile Bilgisi	-	-	-	1	1
Aritmetik-Geometri	4	4	4	3	3
Resim	1	1	1	1	1
Yazı	-	1	1	1	1
Toplam	18	18	18	18	18

Kaynak: Binbaşoğlu, 1999

1939–1940 yılları arasında ki Beş Sınıflı Köy Okulu Müfredat Programı Tablo 6’da gösterilmiştir. Buna göre köy ilkokullarında okutulması gereken haftalık toplam ders saati 18 olup haftalık ders çizelgesinde on ders yer almaktadır.

2.2.5 1948 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi

1948’de yayımlanan ilkokul programında köy, kent ve kasaba okulları programı birleştirilmiş halde verilmiş ve yalnız köy okullarında okutulacak Hayat Bilgisi dersi için, köye uygun konular da eklenmiştir (Binbaşoğlu, 1999). 1948 Yılı İlkokulların Haftalık Ders Cetveli Tablo 7’ de gösterilmiştir. Buna göre yine önceki programlarda olduğu gibi sınıfların birinci devre ve ikinci devre olarak gruplandırıldığı birinci devrede 1.2.3. sınıfların, ikinci devrede 4 ve 5. sınıfların yer aldığı görülmektedir. İlkokulların haftalık ders çizelgesinde toplam ders sayısının 12 ve haftalık toplam ders saatinin 26 olduğu görülmektedir.

Tablo 7

İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi (1948)

Dersler	Birinci Devre			İkinci Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	7	6*	6*
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Matematik	4	4	4	4	5
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim İş	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: Binbaşoğlu, 1999

1948 İlkokul Programı kuşkusuz 1926 ve 1936 programlarının geliştirilmiş bir şeklidir. Amaçlar daha detaylı ve gruplanmış hâdedir. Ancak, programın eleştirilebilecek bazı yönleri bulunmaktadır. Bu eleştirileri şu şekilde sıralamak mümkündür (Arslan, 2000):

1. 1948 programı öğrenmeyi 'zihni bir eylem' kabul ederek, öğrenmenin duyuşsal ve devinişsel boyutlarını ihmal etmiştir.
2. Programın amaçları, ilkeleri ve açıklamaları; çocuğun bir vatandaş olarak kişiliğini her yönden bir bütün olarak yetiştirmeyi amaç tuttuğu hâlde; derslerin yüklü konuları, zihin eğitime önem vermektedir. Bu yönden amaçlarla, müfredat arasında çelişiklik görülmektedir.
3. 1948 programı, esnekliğe (elastikiyete) yer vermemiştir.
4. İkinci devrede, dersler arasında kaynaşma, bağlaşıma ve bütünleşme olmadığından; çocuk psikolojisine aykırı bir yol güdülmüştür.

5. Birleştirilmiş sınıf öğretiminde, sınıflar arasında toplulaştırma yapılmadığı için; öğretmenlere çok yük yüklenilmiştir. Aynı zamanda beş sınıflı tek öğretmenli bir okulda öğrenci, öğretmensiz olarak günlük çalışmanın 160 dakikasını (4 dersini), kendi hâlinde geçirmektedir.

1948 programında Tarım-İş dersi de vardı. Bu dersin programı köylerde, kasabalarda ve koşulları elverişli olan kent okullarında uygulanıyordu (Binbaşoğlu, 1999, s. 163). Aşağıda Tablo 8’de 1948 yılında köy ilkokullarında okutulan derslerin dağıtım cetveli yer almaktadır. Buna göre köy ilkokulların haftalık toplam ders saati 26 iken, haftalık ders çizelgesinde 11 ders yer almaktadır. Yine sınıfların birinci devre ve ikinci devre olarak gruplandırıldığı birinci devrede birinci, ikinci ve üçüncü sınıfların, ikinci devrede dördüncü ve beşinci sınıfların yer aldığı görülmektedir.

Tablo 8

Köy İlkokullarının Haftalık Ders Çizelgesi (1948)

Dersler	Birinci Devre			İkinci Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	6	6*	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	1	1
Tabiat Bilgisi (Doğa Bilgisi)	-	-	-	2	2
Matematik	4	5	5	4	4
Aile Bilgisi	-	-	-	1	1
Resim İş	1	1	1	1	1
Tarım İş	6	6	6	6*	6*
Yazı	-	1	1	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: Binbaşoğlu, 1999

1953 yılında toplanan Milli Eğitim Şurasında ilköğretim programları ele alınmış, 1948 ilkokul programının geliştirilmesi zorunluluğu üzerinde durulmuş, böylece program geliştirme çalışmaları Milli Eğitim Bakanlığı’nda ağırlıklı bir şekilde başlamıştır. 1953-1954’lü yıllarda Bolu ve İstanbul’da deneme çalışmalarına

başlanmıştır. Ayrıca bu çalışmalarla beraber okul düzeyinde ilköğretimin amaçlarını belirleme çalışmalarına başlanmış olması, araştırma ve değerlendirme kavramlarının program geliştirme ve uygulamalarında yer alması kayda değer adımlar olarak görülebilir (Akınoğlu, 2005).

Gerçekte; ilköğretimin aşırı derecede ansiklopedik bilgilerle dolu olan kapsamı, temel eğitimin, topluma katkıda bulunmasını önlemektedir. Her ne kadar, ilköğretim programları 1926, 1936, 1948 ve 1962 yıllarında yeniden düzenlenmiş ise de, ilköğretimde köklü değişimler yapılmamıştır. Bu yüzden de; 1926 programının ne “genç nesli muhitine faal bir halde intibak ettirmek suretiyle iyi vatandaşlar yetiştirmek” amacı, ne de ilkokulu sadece okuma-yazma öğretene, bazı bilgileri veren bir yer olarak değil, fakat halk eğitimin en önemli kısmını üzerine almış ulusal bir kurum olarak gösteren ifadeleri gerçekleştirilebilmiştir (Kaya, 1984, s. 145).

2.2.6. 1968 İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi

1948 tarihli İlkokul Programı yayımlandıktan sonra, derslerin çok oluşu, işlenmesi gereken konu ve ünitelerin fazlalığı, öğrencilerin zihin düzeylerinin üzerinde olduğu, dersler arasında bir bağın kurulamadığı, konuların ve ünitelerin birbirini tamamlamadığı, bunlar için yeterli zaman ayrılmadığı, programın daha çok bilgiye yönelik olduğu, beceri ve alışkanlık kazandırmak için fırsat olmadığı, ders konularının yüklü olduğu, programın esnek olmadığı, bireysel ayrılıklara yer vermediği şeklindeki eleştiriler “birleşmiş sınıflardaki öğretim zorluğu”na eklenmişti. Ayrıca, demokratik yaşama giriş, okullarda demokratik eğitime olan ihtiyacı arttırmıştı. Bu siyasal değişime de, yeni bir program hazırlanmasını gerekli kılıyordu. Bu sorunları gidermek amacıyla 1968 İlkokul Programı geliştirildi (Binbaşoğlu, 1995, s. 386-387).

1968 İlkokul Programında “Türk Milli Eğitiminin genel amaçları, İlköğretimin Amaçları başlığı altında ifade edilen çerçevede gerçekleştirilmeye çalışılır” ifadesine yer verilmiştir. Bu çerçevede eğitim yolu ile hem iyi yurttaş hem de bedensel ve

ruhsal yeteneklerinin farkında olan bireyleri yetiştirmek hedeflenmiştir (Beyaztaş, Kaptı ve Senemoğlu, 2013).

Aşağıda Tablo 9’da 1968 İlkokul Programında yer alan dersler ve ders saatleri görülmektedir. Buna göre ilkokulların haftalık ders dağıtım çizelgesinde dokuz ders olduğu görülmektedir. İlkokul öğrencilerine haftalık 26 saat ders okutulduğu görülmektedir. Derslerin tek tek haftalık ders saatlerine bakıldığında Türkçe dersinin dördüncü sınıfta 10 saat, ikinci ve üçüncü sınıfta yedi, dördüncü ve beşinci sınıfta altı saat olarak okutulduğu görülmektedir. Matematik dersi birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıfta dörder saat okutulurken, beşinci sınıfta beşer saat okutulduğu görülmektedir.

Tablo 9

İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi (1968)

Dersler	Birinci Devre			İkinci Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Hayat Bilgisi	5	6	7	-	-
Türkçe	10	7	7	6	6
Tarih	-	-	-	2	2
Coğrafya	-	-	-	2	2
Yurttaşlık Bilgisi	-	-	-	2	1
Tabiat Bilgisi	-	-	-	3	3
Matematik	4	4	4	4	5
Aile Bilgisi	-	-	-	2	2
Resim İş	4	4	4	2	2
Yazı	-	2	1	1	1
Müzik	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
Toplam	26	26	26	26	26

Kaynak: Binbaşoğlu, 1999

1968 Programı aşağıdaki yönleriyle 1948 İlkokul Programından farklıdır:

- Birinci dönemdeki toplu öğretim, Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgileri olarak ikiye ayrılması ve ikinci döneme uzatılması,

- İkinci dönemde de yerel konulara yer verme olanağı sağlanması,
- Okulun ders verilen bir yer olmaktan çıkarılarak yakın çevrenin kültür merkezi haline getirilmesi,
- Amaçlarla ders konuları ve içerikleri arasında, tutarlılık sağlanmaya çalışılması,
- Eski programdaki bilgi yükünün azaltılarak, beceri ve alışkanlık kazandırılmaya önem verilmesi,
- Ders sayısının azaltılmasından dolayı dersler için gerekli zamanın çoğaltılması,
- “sınıf esasına göre ders” yerine, grup esasına göre ders getirilmesi,
- Öğretimde “anlatma” yöntemi yerine, küme çalışması, sorun çözme, tartışma, proje yöntemlerine önem verilmesi gibi yönleriyle 1948 İlkokul Programından farklıdır (Binbaşıoğlu, 1995, s. 386-387).

1970’li yıllarda sekiz yıllık ilköğretim okulu denemesi ve program çalışmaları gündeme gelmiş ancak deneme aşamasında kalmıştır (Arslan, 2000). 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu ilköğretimi sekiz yıl halinde düzenlemiştir ve bu uygulamaya 1981-1982’de deneme halinde başlanmıştır. Buna göre temel eğitim 7-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsar ve zorunludur. Beş yıllık birinci kademe sonunda ilkokul, üç yıllık ikinci kademe sonunda temel eğitim diploması (ortaokul) verilir (Akyüz, 2013, s. 348). Aşağıda Tablo 10’da 1981-1982 öğretim yılında ilkokulların dersleri ve haftalık ders saatleri yer almaktadır. Tablo 10’a göre ilkokulların haftalık toplam ders saatlerinin 25 saat olduğu ve çizelgede 11 farklı dersin yer aldığı görülmektedir. Daha sonra birleştirilerek tek ders olarak yer alan Din Kültürü ve Ahlak dersinin çizelgede “Din Dersi” ve “Ahlak Dersi” olarak ayrı ayrı yer aldığı ve haftalık 1 saat olarak okutulduğu görülmektedir.

Tablo 10

İlkokulların Dersleri ve Haftalık Ders Saatleri (1981-1982)

Dersler	Sınıflar				
	Birinci Devre			İkinci Devre	
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	
Türkçe	10	10	10	6	6
Matematik	5	5	5	4	4
Müzik	1	1	1	1	1
Eğitsel Çalışmalar	2	2	2	2	2
Resim İş	1	1	1	2	2
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1
Fen Bilgisi	-	-	-	4	4
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3
Ahlak Dersi	-	-	-	1	1
Din Dersi	-	-	-	1	1
Toplam	25	25	25	25	25

Kaynak: Akyüz, 2013

2.2.7. 1997 İlköğretim Haftalık Ders Çizelgesi

1980 den sonra ilköğretim programlarında toptan bir geliştirme çalışması yerine ders bazında program geliştirme çalışmalarının yapıldığı gözlenmektedir. Türkiye Talim ve Terbiye Kurulunun:

- 22.09.1981 tarih 172 sayılı kararı ile İlköğretim Türkçe dersi Programı,
- 4.12.1987 tarih 232 sayılı kararı ile İlköğretim Beden Eğitimi dersi Programı,
- 19.11.1990 tarih 153 sayılı kararı ile İlköğretim Matematik dersi programı,
- 30.05.1990 tarih 62 sayılı kararı ile İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi Programı,
- 28.07.1992 tarih 200 sayılı kararı ile İlköğretim Fen Bilgisi dersi Programı,
- 11.09.1992 tarih 287 sayılı kararı ile İlköğretim Resim-İş dersi Programı,
- 22.04.1994 tarih 298 sayılı kararı ile İlköğretim Müzik dersi Programı geliştirilmiştir (Beyaztaş, Kaptı ve Senemoğlu, 2013).

Aşağıda Tablo 11'de 1997 yılı İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi incelendiğinde ders çizelgesinde 12 ders olduğu, tüm sınıflarda haftalık 30 saatlik ders saati olduğu görülmektedir. Bir önceki programda haftalık ders saatinin 25

olduğu görülürken 1997 yılındaki bu değişiklikle haftalık ders saatlerinin 30 çıkarıldığı görülmektedir. Dolayısıyla günlük beş saat olarak okutulan ders sayısı bir saat artırılarak günlük altı saate çıkarılmıştır.

Tablo 11

İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi (1997)

DERSLER	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Türkçe	12	12	12	6	6	5	5	5
Matematik	4	4	4	4	4	4	4	4
Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	-	-	-
Fen Bilgisi	-	-	-	3	3	3	3	3
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	3	3	-
Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi	-	-	-	-	-	-	1	1
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	-	-	-	-	-	2
Yabancı Dil	-	-	-	2	2	4	4	4
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2	2	2	2	2
Resim İş	2	2	2	1	1	1	1	1
Müzik	2	2	2	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	1	1	1
İş Eğitimi	-	-	-	3	3	3	3	3
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi	-	-	-	-	-	1	-	1
Bireysel ve Toplu Etkinlik	3	3	3	-	-	-	-	-
Seçmeli Dersler	-	-	-	3	3	2	2	1
Toplam	30	30	30	30	30	30	30	30

Kaynak: TTKB, 1997

1997-1998 öğretim yılından itibaren ilköğretim 1, 2, 3. sınıfa “Bireysel ve toplu Etkinlikler”, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıfa “ Seçmeli”, 6. ve 8. sınıfa “Trafik ve İlk Yardım Eğitimi”, 7. ve 8. sınıfa “Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi”, 4. ve 5. sınıfa “Yabancı Dil” dersleri konmuştur. 2000-2001 öğretim yılından itibaren “Fen Bilgisi” ile “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi” dersleri programları 4, 5, 6, 7, ve 8. sınıfta uygulamaya konmuştur (Akyüz, 2013, s. 351).

1997 İlköğretim Programı 18 Temmuz 1997 tarih ve 4036 sayılı kanunla 8 yıllık kesintisiz ilköğretim zorunlu hale getirilmiştir. Bu kanunla birlikte, daha önceki ilkokul programlarından farklı olarak ilk defa programlar her sınıf için ayrı ayrı

olarak yapılmıştır. Örneğin, İlköğretim Okulu Ders Programları 4. Sınıf, İlköğretim Okulu Ders Programları 1. Sınıf vb. (Akbaba, 2006). Bu değişikliklerle temel eğitimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaç ve ilkelerine uygun olarak,

1. “Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış alışkanlıklarını kazandırmak, onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek,
2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünde yetiştirerek hayat ve üst öğrenime hazırlamaktır.”(Akyüz, 2013, s. 348).

2.2.8. 2005 ve Sonrasında İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesi

İlkokul programlarında 1924’den başlayarak 1926, 1936, 1948, 1962 ve 1968’de olmak üzere altı defa yeniden yapılanmaya gidilmiştir. 1997’de zorunlu temel eğitimin sekiz yıla çıkarılmasıyla birlikte ilkokul programı (1-5 sınıflar) ve ortaokul programı (6-8 sınıflar) birleştirilerek sekiz yıllık ilköğretim programı oluşturulmuştur. Fakat bu programların bir bütün olarak yeniden yapılandırılması sağlanamamıştır. Programların sekiz yıllık kesintisiz ilköğretime uygun hale getirilmesi için yapılan çalışmalar neticesinde 2004-2005 öğretim yılında pilot olarak uygulanan yeni programlar 2005-2006 öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır (Korkmaz, 2006, s. 419).

Ancak 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda bazı değişiklikler yapılarak “4+4+4” olarak bilinen "6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" uygulanmaya başlanmış ve kesintisiz olarak gerçekleştirilen zorunlu eğitim dörder yıllık 3 kademeye (ilkokul, ortaokul, lise) ayrılmıştır. Sözü geçen değişikliğe bağlı olarak 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı başında Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 19.06.2012 tarihli ve 9596 sayılı yazısı ile “İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi” (EK 4) birinci ve beşinci sınıflardan başlanmak üzere kademeli olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Tablo 12

İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi (2005)

	Dersler	Sınıflar				
		1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf
Zorunlu Dersler	Türkçe	12	12	12	6	6
	Matematik	4	4	4	4	4
	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-
	Fen ve Teknoloji	-	-	-	4	4
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	-	-	-
	Yabancı Dil	-	-	-	2	2
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2	2
	Görsel Sanatlar	2	2	2	1	1
	Müzik	2	2	2	1	1
	Beden Eğitimi	2	2	2	1	1
	Teknoloji ve Tasarım	-	-	-	-	-
	Trafik ve İlk Yardım Eğitimi	-	-	-	1	1
	Rehberlik/Sosyal Etkinlikler	1	1	1	1	1
	Zorunlu Ders Saati Toplamı	28	28	28	28	28
Seçmeli Dersler	Yabancı Dil	-	-	-	2	2
	Sanat Etkinlikleri (Drama, Tiyatro, Halk Oyunları, Enstrüman, Resim, Fotoğrafçılık, Heykel vb.)	1	1	1	2	2
	Spor Etkinlikleri (Güreş, Futbol, Basketbol, Voleybol, Masa T. Vb.)	1	1	1	2	2
	Bilgisayar	1	1	1	1	1
	Satranç	1	1	1	1	1
	Düşünme Eğitimi	-	-	-	-	-
	Halk Kültürü	-	-	-	-	-
	Tarım/Hayvancılık Uygulamaları	-	-	-	-	-
	Takviye ve Etüt Çalışmaları	1	1	1	-	-
	Seçmeli Ders Saati Toplamı	2	2	2	4	4
	Genel Toplam	30	30	30	30	30

Kaynak: TTKB, 2005

2012 yılında 6287 sayılı Kanun ile ilkokullarda öğretim süresinin dört yıl olarak belirlenmesi ve beşinci sınıfın ortaokul kapsamına alınması sonrası yapılan düzenlemede ise birinci ve dördüncü sınıflarda haftalık ders saati sayısı 30 olarak kalmış, beşinci sınıfta ise seçmeli derslerin eklenmesine bağlı olarak haftalık ders saati sayısı 37 olarak belirlenmiş, 2013 yılında 35 ders saatine düşürülmüştür

(TEDMEM, 2016, s. 39). 1968-2013 yılları arasında gerçekleşen düzenlemeler doğrultusunda ilkökul haftalık ders çizelgelerinde yer alan dersler ve saatlerinin tamamına EK 4'teki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 13

İlkökul Haftalık Ders Çizelgesi (2012)

Dersler	Sınıflar			
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
Türkçe	10	10	8	8
Matematik	5	5	5	5
Hayat Bilgisi	4	4	3	-
Fen Bilimleri	-	-	3	3
Sosyal Bilgiler	-	-	-	3
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	-	-	-
Yabancı Dil	-	2	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	-	-	-	2
Görsel Sanatlar	1	1	1	1
Müzik	1	1	1	1
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	5	5	5	2
Beden Eğitimi ve Spor	-	-	-	-
Teknoloji ve Tasarım	-	-	-	-
Trafik Güvenliği	-	-	-	1
Bilişim Teknolojileri ve Yazılım	-	-	-	-
Rehberlik ve Kariyer Planlama	-	-	-	-
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi	-	-	-	2
Zorunlu Ders Toplamı	26	28	28	30
Serbest Etkinlikler	4	2	2	-
Toplam Ders	30	30	30	30

Kaynak: TTKB, 2012

2.3. EĞİTİM PLANLAMASI AÇISINDAN DERS ÇİZELGELERİNDEKİ DEĞİŞİM

Eğitimde planlamanın temel amacı, eğitime ilişkin düzenlemeleri, toplumun çeşitli tür ve kademelerle ilgili eğitim taleplerini en etkili biçimde karşılamak, eğitim için

tahsis edilen kaynakları verimli bir biçimde kullanmak, sonuçta eğitimden en üst düzeyde yararlar elde etmektir. Kısaca eğitim sisteminin etkililiğini sağlamaktır. Eğitim planlamasında, planı hazırlamakla görevlendirilmiş organlar tarafından planın temel amaçları belirlenmekte, sayılarla ifade edilen hedefler oluşturulmakta, belirli araçlar kullanılarak plan hazırlanmaktadır. Eğitimde planlama çalışmaları, makro (ulusal) ve mikro (yerel) düzeylerde olabilir. Bunların her birinin üstün yanları ve sınırlılıkları vardır. Türkiye’de hazırlanan beş yıllık kalkınma planları, merkezi olarak hazırlanmaktadır. 5018 sayılı kanunla birlikte Türkiye’de kamu mali yönetimi yeniden düzenlenmiştir (Gümüş ve Şişman, 2012, s. 148).

Türkiye’de eğitim planlaması çalışmaları, Cumhuriyetin kuruluşundan 1960’a kadar ve 1960’dan sonraki dönem olmak üzere iki ana başlıkta ele alınabilir. 1923’ten 1960’a kadar geçen dönemde Türkiye’de, belirli bir eğitim planlamasından çok eğitimi geliştirmeye ve iyileştirmeye dönük bazı programlardan ve çalışmalardan söz edilebilir. Bu programlar, uzun vadeli olmayıp genelde bir yıllık süreleri kapsamakta, eğitim sisteminin bütününden çok belirli kısmını ya da kısımlarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır (Gümüş ve Şişman, s. 150). 1961 Anayasası, kalkınmanın planlara göre gerçekleştirilmesini ve plan yapmayı devletin görevi olarak kabul etmiştir. Kalkınma planlarında da eğitim, kalkınmanın en etkili aracı, sosyal adalet ve fırsat eşitliği ilkelerini gerçekleştiren bir araç, sosyal bir hizmet olarak görülmüştür (II. Beş Yıllık Kalkınma Planı). Bu nedenle eğitimin, toplumsal ihtiyaçlara ve ekonomiye uygun sayı ve nitelikte insan gücü yetiştirerek toplumsal gelişmeye katkıda bulunacağı kabul edilmiştir (III. Beş Yıllık Kalkınma Planı). Kalkınma planlarında genel politika ve ilkeler yanında eğitimin çeşitli alt sistemlerinin özel hedeflerine de yer verilmiştir. Her plan dönemi sonunda, bir önceki dönemin değerlendirmesi yapılarak eğitim alanında gerçekleşen ve gerçekleşmeyen hedefler belirlenmiştir (Gümüş ve Şişman, s. 155).

MEB, müfredat programlarını yenilemek üzere bir dizi çalışma başlatmıştır. Yeni ders programlarında, katı davranışçı program anlayışından kognitif (bilişsel) ve yapılandırıcı (konstruktif) bir yaklaşıma geçilmiştir. Okul öncesi, ilköğretim ile genel ortaöğretim ve mesleki ortaöğretim, bir amaç birliği içinde yeniden tasarlanmıştır.

Dünya ile entegrasyon ve AB standartları dikkate alınmıştır. Yüzeysel davranış ifadesi yerine bilgi, beceri, anlayış ve tutumları içerecek şekilde kazanımlar kullanılmıştır. Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek öğretmen merkezli olmaktan, öğrenci merkezli hale getirilmiştir. Ayrıca, Türkçeye duyarlılık, tüm derslerin ana becerisi haline getirilmiştir (Özdemir, Yalın ve Sezgin, 2008, s. 78)

Geride bıraktığımız yıllarda Türkiye’de eğitim alanında birçok yenilikler ve projeler uygulanmasına karşılık Avrupa Birliği [AB] ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı [OECD] ülkeleri ile karşılaştırıldığında eğitim sistemi birçok yönden beklenen noktada bulunmamaktadır (Şişman ve Taşdemir, 2008). Bu bağlamda günümüze kadar ilkokulların haftalık ders programında yer alan dersler ve ders saatleri üzerinde birçok değişiklik yapılmıştır. Bunun sebebi araştırma literatüründe yaygın olarak kullanılan “öğretim süresinin öğrenci öğrenmesine etkisi” varsayımı ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Buna göre, öğrenciler sınıfta ne kadar çok zaman geçirirse, istenilen öğrenme çıktıları (ör. edinilen bilgi, beceriler, içselleştirilmiş değerler ve tutumlar) üzerindeki olumlu zaman etkileri şansı o kadar fazladır (Abadzi, 2009; Benavot, 2004; Benavot ve Gad, 2004; Mandel ve S’ussmuth, 2011; Silva, 2007; TEDMEM, 2016).

Farklı ülkelerde ilkokulların haftalık toplam ders saatlerine bakıldığında Almanya’da haftalık ders saati, eyaletlere göre ilkokul birinci ve ikinci sınıflarda 17-23 ve üst sınıflarda 23-27 saattir. Avusturya’da haftalık ders saati, ilkokul birinci ve ikinci sınıflarda 21, üçüncü ve dördüncü sınıflarda 25 saattir. Hollanda’da haftalık ders saati, ilköğretim birinci kademedede 22 saattir. İlköğretim okullarında haftalık ders saati Belçika’da 28, Fransa’da 26-27, Lüksemburg’da 30 ve Portekiz’de 25-31 saattir. İngiltere’de 5-7 yaş arası öğrenciler için 21 saat, 8-11 yaş için 23-30 saat iken İtalya’da ilk yıl haftada 27 saat, ikinci yıldan itibaren 30 saat ders vardır. Finlandiya’da da haftalık ders saati 19-32 saat arasında değişir (Arı 2005). Ders saatlerinin artırılması türünden reformun mantığı basittir: Okulda geçirilen süredeki artış daha iyi bir öğrenme ve öğrenci performansı ile sonuçlanır (Silva, 2007).

Tablo 14

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı [PISA] Sıralaması ve Yıllık Ders Saatleri

PISA-Matematik Sıralaması (29 ülke içinde)	Ülke	Yıllık Ders Saati
1	Finlandiya	861
2	Kore	1079
3	Hollanda	911
4	Japonya	926
25	Portekiz	889
26	İtalya	884
27	Yunanistan	806
28	Türkiye	825

Kaynak: OECD, 2009

Amerika Birleşik Devletleri [ABD]'de 1980'lerin başında yayınlanan "A Nation at Risk" adlı rapora göre ABD'nin eğitim yılının ortalama süresinin (180 saat) Avrupa ülkelerine (190-210 saat arası) ve Japonya'ya (240 saat) göre daha kısa olduğu ortaya konmuştur (Silva, 2007). Raporda Amerikan öğrencilerin küresel ekonomide yarışabilmeleri için, okulda daha çok süre harcaması gerektiği öne sürülmüş ve ders saatlerinin günlük 7 saate çıkarılması önerilmiştir (Aronson, Zimmerman ve Carlos, 1998). Ancak 2000'li yıllara gelindiğinde ABD'de okulda geçirilen ortalama süre 1100 saatin üzerinde ve Finlandiyalı öğrencileri yaklaşık ikiye katlamıştır. Finlandiya'da 14 yaşına gelen bir öğrenci Amerika'daki öğrenciden 2500 saat daha az öğretim görmüş olmaktadır (ki bu süre de 2-4 yıl aralığında eğitim süresine denk gelmektedir). Daha uzun okul günlerine rağmen, Amerikalı öğrenciler uluslararası test sınavlarında Finli öğrencilerden % 10 ile % 20 arasında daha az puan almaktadırlar (Baines, 2007).

Ancak Lee ve Barro (2001) okulda geçirilen zamanın test skorları üzerine etkisinin bulunmadığını, diğer yandan 39 ülkenin TIMMS verilerini kullanan Wößmann (2003) öğretim süresinin etkisinin pozitif ve anlamlı, ancak ihmal edilebilir boyutta olduğunu ortaya koyarken PISA sınavına katılan 50'den fazla ülkenin öğrencileri örneklem alan Lavy (2010) de öğretim süresinin olumlu ve anlamlı bir etkiye sahip olduğunu, ancak test puanlarında önemsiz boyutta olduğunu tespit etmiştir. Diğer

yandan Mandel ve Süssmuth (2011) Almanya içinde öğretim süresindeki çapraz durum değişkenlerini ortaya koymuş ve öğretim süresinin bilişsel başarının sağlam bir belirleyicisi olduğunu bulmuştur. PISA ve TIMMS verilerine göre daha fazla süre ve yüksek skorlar arasında zayıf pozitif ilişki vardır ya da istatistiksel olarak anlamlı ilişki yoktur (Silva, 2007).

Öğretime ayrılan zamanın öğrencilerin başarısının öğrenci başarısına çok önemli boyutta katkısı olmadığı, ek maliyet ve sorunlar getirdiğine (Lavy, 2010; Lee ve Barro, 2001; Silva, 2007) dair araştırma sonuçlarına rastlamak mümkündür. Levin, (1984), ders saatlerinin sayısının % 25 oranında artırılmasının öğrenci başarısını % 3 artırdığını saptamıştır. Ancak ders saatlerini artırmanın bir başka boyutu ise maliyettir. Silva (2007), okulda geçirilen sürenin % 10 oranında artmasının maliyeti % 6-7 oranında artırdığını saptamıştır. Diğer taraftan günlük ders saatlerinin artırılması pahalıdır ve haftalık çizelgedeki bu değişiklik sadece öğretmen ve öğrencileri değil velileri, diğer çalışanları ve okula bağlı olarak işleyen diğer iş kollarını etkilediği belirtilmektedir (Silva, 2007).

Okul gününü veya yılını uzatmak çok pahalıdır, bu nedenle artırma yönünde bir müdahale uygun maliyetli değildir (Carr-Hill, 2010; Silva 2007).Şili'de, kamu tarafından finanse edilen okulların ikili eğitimden tüm güne geçmesini gerektiren reformun maliyeti kamu eğitiminin işletme maliyetini % 25 artırmıştır. Yine bir rapora göre Vietnam'daki okulların ikili eğitimden tam gün okula geçmesi durumunda ihtiyaç duyulan sermayenin karşılanması 11 yılı alacak ve tekrarlayan maliyetler mevcut cari harcamalara % 40'tan fazla ek getirecektir (Carr-Hill, 2010).

Tablo 15'te sunulan veriler ilkokullarda yıllık ortalama öğretim sürelerini vermekle birlikte, Tablo 15'ten anlaşılacağı üzere ilkokulların öğretim süreleri yıl olarak farklılık göstermektedir. Türkiye, Almanya, Macaristan, Slovak Cumhuriyeti ve Avusturya'da ilkokul dört yıl süreli iken; Danimarka, Avustralya, Norveç ve İzlanda'da yedi yıl sürmektedir. Dolayısıyla ortalama değerlerin karşılaştırılmasında

bir ülkede ilkokul bünyesinde yer alan sınıf düzeyi başka bir ülkede ortaokul bünyesinde yer almaktadır.

Tablo 15

OECD Ülkelerinde Zorunlu Eğitimde Öğretim Kademeleri İtibariyle Öğretim Süresi-2016 (saat)

Ülkeler	İlkokul- Zorunlu Eğitim Kapsamında Sınıf Sayısı	İlkokul- Yıllık Ortalama Zorunlu Öğretim Süresi	Ortaokul- Zorunlu Eğitim Kapsamında Sınıf Sayısı	Ortaokul- Yıllık Ortalama Zorunlu Öğretim Süresi	İlkokul+ Ortaokul Yıl Olarak Teorik Süre	İlkokul+Ortaokul Toplam Zorunlu Öğretim Süresi
Danimarka	7	1051	3	1200	10	10960
Şili	6	1039	2	1071	8	8374
Avustralya	7	1000	4	1000	11	11000
ABD	6	967	3	1011	9	8835
İsrail	6	961	3	999	9	8767
Hollanda	6	940	3	1000	9	8640
Lüksemburg	6	924	3	845	9	8079
Kanada	6	919	3	924	9	8290
İrlanda	6	915	3	935	9	8296
İtalya	5	891	3	990	8	7425
Fransa	5	864	4	991	9	8284
Belçika (Fr.)	6	849	2	971	8	7037
Belçika (Fl.)	6	826	2	952	8	6860
Portekiz	6	822	3	892	9	7607
İsviçre	6	815	3	958	9	7761
Meksika	6	800	3	1167	9	8300
OECD Ortalaması	6	799	3	915	9	7540
İspanya	6	791	3	1044	9	7878
Yunanistan	6	786	3	785	9	7071
AB22 Ortalaması	6	775	3	895	9	7257
Japonya	6	763	3	895	9	7260
İsveç	6	754	3	754	9	6785
Norveç	7	748	3	874	10	7856
İzlanda	7	729	3	839	10	7616
Türkiye	4	720	4	843	8	6251
Avusturya	4	705	4	899	8	6417
Almanya	4	703	5	907	9	7348
Çek Cumhuriyeti	5	694	4	897	9	7056
Slovak Cumhuriyeti	4	688	5	837	9	6933
Macaristan	4	665	4	765	8	5720
Slovenya	6	664	3	766	9	6284
Estonya	6	661	3	823	9	6431
Güney Kore	6	648	3	842	9	6410
Polonya	6	635	3	810	9	6237
Finlandiya	6	632	3	844	9	6327
Letonya	6	599	3	794	9	5976

Kaynak: TEDMEM, 2016

Genel beklenti ve algının aksine, 1980 yılından 2000 yılına kadar geçen sürede öğretim sürelerinde dünya çapında genellenebilir bir artış gözlenmemiştir. Küresel ölçekte değerlendirildiğinde bölgesel düzeyde bazı eğilimler olduğu da görülmektedir. Arap ülkelerinde ve Sahra Altı ülkelerde merkezi yönetim tarafından belirlenen asgari öğretim süreleri uzatılırken, Kuzeybatı Asya, Orta Avrupa, Doğu Avrupa ve Batı Avrupa bölgelerinde pek çok eğitim sisteminde merkezi yönetim tarafından zorunlu tutulan öğretim süreleri kısmen azaltılmıştır. 1980-2000 yılları arasındaki eğilim 2000 yılı sonrasında da devam etmiş ve OECD ülkelerinde ilköğretim düzeyinde merkezi yönetim tarafından belirlenen asgari öğretim sürelerinde genel bir artış gözlenmemiştir. İlkokul kademesinde yıllık asgari öğretime ayrılan sürelerde OECD ülkeleri ortalamasında kısmi bir azalma görülmektedir (Benavot, 2004).

Tablo 16’da zorunlu eğitim süresince öğretim süresinin yıllık öğretim günü ve haftalık öğretim günü sayısı olarak organizasyonuna ait veriler sunulmaktadır. Türkiye’de ilkokullarda yıllık öğretim süresi OECD ülkeleri ortalamasından beş gün, AB22 ülkeleri ortalamasından ise iki gün daha azdır. Öğretim süresi beş ülkede 200 gün ve üzeri iken sekiz ülkede 180 günden daha azdır. Genel olarak haftalık öğretim süresi beş gün olarak düzenlenmiş olmakla birlikte; Fransa’da 4,5 gün, İsrail’de ilkokul ve ortaokulda altı gün, İtalya’da ortaokulda altı gün olarak uygulanmaktadır. Bu araştırmanın kapsamına alınan ilkokulların haftalık toplam ders saati ve dolayısıyla yıllık öğrenim süresi (saat) açısından OECD ülkelerine bakıldığında 1-4. sınıflar arasında yıllık 700 saat ile 800 saat arası bir öğretim süresi, zorunlu tutulmaktadır. Öğretim sürelerinde uluslararası farklılıklar ilkokulda daha çok, ortaokulda ise göreceli olarak daha azdır (TEDMEM, 2016).

OECD ülkeleri ve ekonomileri genelinde okuma, yazma ve edebiyat eğitimi, matematik ve sanat ilkokul için zorunlu öğretim süresinin ortalama olarak % 51’ini oluşturur (OECD, 2017, s. 334). OECD ülkelerinde ilkokullarda toplam öğretim süresinin % 22’si Okuma Yazma, % 15’i Matematik, % 7’si Fen Bilimleri, % 6’sı Sosyal Bilgiler, % 5’i Yabancı Dil, % 8’i Beden Eğitimi ve Sağlık, % 9’u Sanat, % 4’ü Din/Ahlak Eğitimi derslerine ayrılırken, % 12’si esnek zamanlı zorunlu derslere

ve % 4'ü okul tarafından seçilen zorunlu derslere ayrılmaktadır. Yine Türkiye'de ilkokul düzeyinde esnek zamanlı veya okul tarafından seçilebilen zorunlu dersler bulunmamaktadır (TEDMEM, 2016).

Tablo 16

OECD Ülkelerinde İlkokullarda Yıllık ve Haftalık Toplam Öğretim Günü

Ülkeler	İlkokul-Yıllık Ortalama Öğretim Günü	İlkokul-Haftalık Ortalama Öğretim Günü	Ortaokul-Yıllık Ortalama Öğretim Günü	Ortaokul-Haftalık Ortalama Öğretim Günü
İsrail	219	6	209	6
Japonya	201	5	202	5
Avustralya	200	5	200	5
Danimarka	200	5	200	5
İtalya	200	5	200	5
Meksika	200	5	200	5
Çek Cumhuriyeti	196	5	196	5
Yeni Zelanda	192	5	191	5
Slovak Cum.	191	5	191	5
İngiltere (UK)	190	5	190	5
Güney Kore	190	5	190	5
Norveç	190	5	190	5
İskoçya (UK)	190	5	190	5
Slovenya	190	5	185	5
Finlandiya	189	5	189	5
Almanya	188	5	188	5
İsviçre	188	5	188	5
Şili	185	5	184	5
OECD Ortalaması	185	5	184	5
İrlanda	183	5	167	5
Belçika (Fr.)	182	5	182	5
Kanada	182	5	182	5
AB22 Ortalaması	182	5	180	5
Macaristan	181	5	181	5
Polonya	181	5	179	5
Avusturya	180	5	180	5
Lüksemburg	180	5	169	5
Portekiz	180	5	178	5
Türkiye	180	5	180	5
ABD	180	5	180	5
İsveç	178	5	178	5
Belçika (Ft.)	177	5	179	5
Estonya	175	5	175	5
İspanya	175	5	175	5
Yunanistan	171	5	152	5
İzlanda	170	5	170	5
Letonya	169	5	173	5
Fransa	162	4,5	162	4,5

Kaynak: TEDMEM, 2016

2.4. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Ders saatlerinin arttırılması ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılan araştırma sonuçları okulda geçirilen süre ile öğrenci başarısı arasında küçük ama istatistiksel olarak anlamsız bir pozitif ilişkinin olduğunu (Cotton ve Wikelund, 1989; Frederick ve Walberg, 1980) ya da hiç ilişki olmadığını ya da düşük oranda ilişkinin olduğunu göstermiştir (Baines, 2007; Fisher ve Berliner, 1985; Cotton ve Savard, 1981). Bu çalışmalara ek olarak ilkokulların haftalık ders çizelgesi ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olarak alanyazında rastlanan araştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

- Özcan (2017) “Görsel Sanatlar (1- 8 sınıflar) dersi programına yönelik Görsel Sanatlar öğretmenlerinin görüşleri ve çözüm önerileri” başlıklı çalışmasını tarama modelinde tasarlamış ve araştırmanın verilerini, nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme ile toplamıştır. Bu görüşmeler 2016-2017 öğretim yılında Konya’da görev yapan 23 Görsel Sanatlar dersi Öğretmeniyle gerçekleştirmiştir. Öğretmen görüşlerinden toplanan araştırma verilerin çözümlenmesinde “Betimsel Çözümleme Tekniği” kullanılmıştır. Araştırmanın verileri “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre Görsel Sanatlar Eğitim Programı sade ve anlaşılır bir yapıdadır. Öğretmenler bu program sayesinde öğrenciler için rehber ve danışman konumundadır. Programın diğer derslerle etkileşimi kolaylaştırdığı, öğrencilerin aktif olması da önem arz ettiği, öğrencinin yaratıcılık, öz güven ve öz disiplinine katkı sağladığı, öğrencide merak ve heyecan duygusu arttırdığı görülmektedir.
- Kızılırmak’ın (2017), “Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi alan bilgisi öz yeterlik inançları” başlıklı çalışmasının amacı sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi alan bilgisi öz yeterlik inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesini ortaya koymak olup yazar araştırmasının evrenini Ankara’nın Gölbaşı ilçesine bağlı okullarda görev yapan 144 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Örneklemi ise evrenden %95 güven aralığında ve 0.05 hata miktarı dikkate alınarak olasılıklı örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz

örnekleme yöntemi kullanılarak hesaplanan 105 sınıf öğretmeninden oluşturmuştur. Araştırmada öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde, 77 kadın sınıf öğretmeni ve 28 erkek sınıf öğretmeni bulunmaktadır. Uygulaması yapılan anket çalışmasında elde edilen sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimi alan bilgisi öz yeterlik ortalama puanları, istatistiksel açıdan değerlendirildiğinde; sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersi alan bilgisi öz yeterlik inançları olması gereken seviyeden oldukça düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Navdar (2017), “Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğretim süreciyle ilgili görüşleri (Rize İli Örneği)” başlıklı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin öğretim süreciyle ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerine, Oyun ve Fiziki etkinlikler ders sürecini etkileyen unsurlar, Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi öğretim programına yönelik dersi etkileyen unsurlar ve Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi ile ilgili genel düşünceleri ve önerileri; açık uçlu sorular sorularak görüşme tekniği ile incelenmiştir. Navdar (2017), araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim öğretim yılında Rize ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden, araştırmanın örneklemini ise farklı mesleki deneyim düzeyinde bulunan dokuz sınıf öğretmeninden oluşturmuştur. Araştırma sonucunda Navdar (2017), Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi oyun kitapçığının yetersiz olduğu, okullarda yeterli oyun alanının ve oyun malzemelerinin olmadığı, Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersine okul yönetiminin ve velilerin gerekli değeri vermediği sonucuna ulaşmıştır. Bu sebeplerden dolayı öğretmenlerin oyunun önemini, çocuğun bütüncül gelişimine olumlu katkılar sağladığını bilmelerine rağmen çeşitli gerekçelerle bu dersi işlemedikleri, uygulamalarında sadece bildikleri oyunları oynattıklarını tespit etmiştir. Öğretmenlerin Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi ile ilgili herhangi bir seminer veya hizmet içi eğitim almadıkları bu sebeple de kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşmıştır.

- Ak'ın (2016) “İlköğretim Okulları 1–5. Sınıflarda Uygulanmaya Başlayan Yeni İlköğretim Programı Hakkında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmasının amacı, İlköğretim okulları 1-5. Sınıflarda uygulanmaya başlayan yeni ilköğretim programı hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri, uygulanan eski program hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri, sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programını uygulama durumları ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının uygulanması esnasında karşılaştıkları sorunları belirlemektir. Ayrıca, ilköğretim okullarında uygulanan yeni programın etkinliklerinin uygulanışında sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine ve mezun oldukları fakültelere göre farklılıklar olup olmadığını belirlemeye çalışmıştır. Ak (2016), araştırmanın evrenini, 2005-2006 öğretim yılında, İstanbul ili Beykoz ve Ümraniye ilçelerindeki ilköğretim okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinden, örneklemini ise, 30 ilköğretim okulu içerisinde random olarak seçilen 266 sınıf öğretmeninden oluşturmuştur. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;
 - Sınıf öğretmenleri, yeni program hakkında belirtilen görüşlerden en çok, derslerin, ezbercilikten uzak, eğlenceli, hayatın içinde ve kullanılabilir olmasına öncelik verilerek hazırlandığını düşünmektedirler.
 - Sınıf öğretmenleri, eski program hakkında belirtilen görüşlerden, öğretmenlerin öğrencilere doğrudan bilgi aktardığını ve derslerde işlenen konuların hayatın içinde kullanılmadığını düşünmektedirler.
- Öztürk ve Kalafatçı (2016), Hayat Bilgisi dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amacıyla yaptıkları “İlkokul Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programının Uygulanabilirliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” başlıklı araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yapılandırılmamış görüşme tekniğini kullanmışlar ve araştırmanın çalışma grubunu Ordu ili Altınordu ilçesinde görev yapan 18 sınıf öğretmeninden oluşturmuşlardır. Araştırmada ulaşılan sonuçlara göre öğretmenler Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan kazanımların çoğunlukla gerçek hayata uyarlanabilir olduğunu ifade ederlerken,

kazanımlar ve temalar için belirlenen sürelerin yetersiz olduğu, ders içeriklerinin daha somut ve ilgi çekici olması gerektiği, öğretim programının gelişmelere bağlı olarak güncellenmesi gerektiği de belirtilmiştir. Öğretmenlerin bazıları imkânların daha iyi olması gerektiğini ifade ederken, sınıf mevcutlarının fazla olmasının önemli bir sorun olduğunu, 1. sınıf kitaplarında okuma yazmaya geçmeden yazma gerektiren etkinlikler bulunduğunu belirten öğretmenler olmuştur. Öğretmenlerin bir kısmı Hayat Bilgisi öğretim programında Atatürkçülük ile ilgili konuların yeterli olduğunu düşünürken, bir kısmı da daha fazla, ilgi çekici ve milli duyguları pekiştirecek etkinliklerin olmasının olumlu olacağı şeklinde fikir belirtmişlerdir.

- Koç (2016) “Türkiye’de ilköğretim programlarının değerlendirilmesine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi” başlıklı çalışmada ilköğretim programlarının değerlendirilmesine yönelik olarak yapılmış lisansüstü tezlerin incelenerek program geliştirme süreçlerine ilişkin önemli dönütler elde etmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nin veri tabanında yer alan ilgili 142 tezi içerik analizi yaparak incelemiştir. Koç’un (2016) elde ettiği bulgulara göre incelenen tezlerin çoğunluğunun 2007-2009 yılları arasında yürütüldüğü, yüksek lisans düzeyinde olduğu, kadın yazarlar tarafından hazırlandığı, danışmanlığını yardımcı doçent unvanına sahip akademisyenlerin yaptığı ve nicel yöntemle gerçekleştirildiği görülmüştür. Araştırmada ayrıca tezlerde veri kaynağı olarak sıklıkla öğretmen görüşlerine başvurulduğu ve buna göre öğretmenlerin programlara ilişkin genel olarak olumlu bir yaklaşım içerisinde olmalarına rağmen program felsefesi hakkında yeterince bilgi sahibi olmamaları başta olmak üzere birtakım eksiklikler nedeniyle uygulamada istenilen verimliliğe ulaşamadığı yönünde görüş bildirdiklerini tespit etmiştir.
- Ceylan’ın (2015), “İlkokul ikinci sınıf oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri” başlıklı çalışmasının amacı Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi kazanımlarının

gerçekleşme düzeyine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini saptamak ve bu görüşler arasında cinsiyet, ilçeler, hizmet yılı ve mezun olunan bölümlere göre anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmektir. Ceylan (2015) tarama modelinde tasarladığı araştırmanın örneklemini, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Konya ili, Akşehir, Ereğli, Hadim ve Taşkent ilçelerindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan 60 ilköğretim ikinci sınıf öğretmeninden oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda; sınıf öğretmenleri için Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin önemli olduğu; bu dersin, öğrencilerin çok yönlü (fiziksel, sosyal, duyuşsal ve bilişsel) gelişimini sağladığı; İlkokul ikinci sınıf öğretmenlerinin, bu ders için not vermenin önemli olmaması gerektiği görüşünde oldukları; bu ders için okul idaresinin malzeme ve araç-gereç desteğinin önemli olduğu tespit edilmiştir.

- Zafer (2015) başlıklı çalışmasında, görsel sanatlar dersinin etkililiğini artırmada yöneticilerin katkısını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evreni, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı, İstanbul ili Beyoğlu, Sultanbeyli, Sancaktepe, Kartal, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar, Ataşehir, Çekmeköy, Maltepe, Şişli, Beykoz ilçelerinde yer alan, devlet okulları ve özel okullardaki ortaokul ve lisedeki görsel sanatlar öğretmenlerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, İstanbul ili Beyoğlu, Sultanbeyli, Sancaktepe, Kartal, Kadıköy, Ümraniye, Üsküdar, Ataşehir, Çekmeköy, Maltepe, Şişli, Beykoz ilçelerinde yer alan, basit örnekleme yöntemi ile seçilen okullardaki 308 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucunda Zafer (2015) erkek öğretmenlerin, yaşı 40-49 öğretmenlerin, hizmet süresi 26 ve üzeri olan öğretmenlerin, eğitim durumu lisansüstü olan öğretmenlerin, okul türü lise olan öğretmenlerin, okul çeşidi özel okulu olan öğretmenlerin görsel sanatlar dersinin etkililiğini artırmada yöneticilerin katkısı için daha olumlu görüş belirttiğini tespit etmiştir.
- Şenler (2014), “Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliliklerine ilişkin görüşleri” başlıklı araştırmasının amacı sınıf öğretmenlerinin Müzik dersindeki yeterliliklerini sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda

belirlemektir. Bu amaçla Şenler (2014) araştırma evrenini, Ankara'nın Yenimahalle ilçesinde görev yapan 1375 sınıf öğretmeninden, araştırma örneklemini ise tesadüfi olarak seçilmiş olan 400 sınıf öğretmeninden oluşturmuştur. Araştırmanın sonucunda; sınıf öğretmenlerinin Müzik dersi hakkında büyük ölçüde kendilerini yetersiz gördükleri; sınıf öğretmenlerinin bir bölümünün Müzik dersinde başka derslere yer verdikleri; Müzik dersine yönelik hizmet içi eğitim ihtiyacı duydukları; Müzik dersi için haftada bir ders saatini yeterli görmedikleri ve lisans boyunca aldıkları Müzik ve Müzik Eğitimi derslerinin yetersiz olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir.

- Tarı (2011), “İlköğretim okullarının 1. 2. 3. Sınıflarında uygulanan Görsel Sanatlar dersinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi” başlıklı araştırmasında ilköğretim okulları 1. 2. 3. sınıflarında uygulanan Görsel Sanatlar eğitiminin, öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi amacıyla sanat, sanat eğitiminin gerekliliği, eğitim ve Görsel Sanatlar Eğitimi kavramları araştırılmış ardından Cumhuriyet' in ilanından günümüze kadar olan süreçte sınıf öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve aldıkları görsel sanatlar alanındaki eğitimlerini incelemiştir. Tara (2011), tarama modeli kullandığı araştırmasının evrenini İstanbul ili' nin Kadıköy ilçesine bağlı 71 resmi ve özel ilköğretim okulunun Görsel Sanatlar eğitimi dersine giren 117 öğretmenden oluşturmuştur. Öğretmenlerin Görsel Sanatlar Eğitimi verirken nasıl bir yöntem izledikleri ve yaşadıkları güçlükleri öğrenmek için 32 soruluk bir anketin uygulandığı bu çalışmada sonuç olarak:

- Görsel Sanatlar Eğitimi dersinde uygulanan yeni metodları tanımada, çocukların yaratıcılık yönlerini ve hayal güçlerini geliştirmekte, derste üç boyutlu çalışmalar yaptırabilmede, idari destek alabilmede, hizmet içi eğitim programlarına katılabilmekte, yıl içerisinde müzeleri ve açılan sergileri takip edebilmede ve eğitim-öğretim yılı içerisinde öğrencileri resim sergilerine ve müzelere götürebilmekte, görsel sanatlar eğitimi ile ilgili yapılan araştırmaları, yayınlanan kitapları, dergileri takip edebilmede sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmenliği yapan branş öğretmenlerinin güçlük çektikleri,

- Görsel Sanatlar Eğitimi dersinde işlenen konuya uygun materyali (resim kağıdı, pastel boya, sulu boya, seramik kili...) sağlamada ve ders etkinliklerini değerlendirmede, derse giren sınıf öğretmenlerinin, görsel sanatlar eğitimi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenliği yapan branş öğretmenlerinin de güçlük çektikleri,
 - Mezun olduğu bölüm sınıf öğretmenliği olan öğretmenlerinin sosyal etkinliklerin öğrencilerin sosyal gelişimine etkileri puanlarının, mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin puanlarından düşük olduğu,
 - Mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin sosyal etkinliklerin öğrencilerin sosyal gelişimine etkileri puanlarının, mezun olduğu bölüm branş olan sınıf öğretmenlerinin puanlarından yüksek olduğu,
 - Mezun olduğu bölüm sınıf öğretmenliği olan öğretmenlerinin öğretim programının uygulanışı puanları, mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin puanlarından düşük olduğu;
 - Mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin öğretim programının uygulanışı puanlarının, mezun olduğu bölüm branş olan sınıf öğretmenlerinin puanlarından yüksek olduğu,
 - Mezun olduğu bölüm sınıf öğretmenliği olan öğretmenlerinin aktif öğrenmeye etkileri puanlarının, mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin puanlarından düşük olduğu,
 - Mezun olduğu bölüm resim olan öğretmenlerinin aktif öğrenmeye etkileri puanlarının, mezun olduğu bölüm branş olan sınıf öğretmenlerinin puanlarından yüksek olduğu ortaya konmuştur.
- Batur (2010), “İlköğretim I. Kademe Görsel Sanatlar dersi öğretim programı'nın kazanımlar ögesinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi” başlıklı çalışmada İlköğretim I. Kademe Görsel Sanatlar Dersi öğretim programının kazanımlar boyutunun öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin dersin kazanımlarını derslerin genel amaçlarına uygun olarak düzenlenmiş olarak bulduklarını, buna karşın kazanımlar için ayrılan süreyi yeterli bulmadıklarını tespit etmiştir. Batur (2010), ulaşılan sonuçlara dayalı olarak da: Görsel

Sanatlar Dersi Programı uygulamaları için uygun zaman ve mekânlar oluşturulmasını, Görsel Sanatlar dersi kazanımlarının uygulamaya ve hayata transfere yönelik amaçları üzerinde daha hassas durulmasını; Görsel Sanatlar Programındaki kazanımların öğrencilere gerçek anlamda kazandırılması; sanat eğitimin öneminin kavratılabilmesi için ders süresi arttırılmasını; Görsel Sanatlar derslerinin süresi asla başka bir amaçla kullanılmamasını ve Görsel Sanatlar dersine giren öğretmenlerin mutlaka olmasının sağlanmasını önermiştir.

- Öksüz (2010) “İlköğretim 1. sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşleri” başlıklı çalışmasında İlköğretim 1. sınıf matematik programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesini amacıyla ilköğretim 1. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının kazanımlar, öğrenme alanları, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaya çalışmıştır. Araştırmada 1. sınıfta okutmuş sınıf öğretmenlerinin program hakkındaki görüşlerini belirleyebilmek amacıyla gerekli olan nicel verilerin toplanmasında veri aracı olarak araştırmacı tarafından yine bu çalışma kapsamında geliştirilmiş olan bir ölçek kullanılmıştır ve görüşme formu kullanılmıştır. Ulaşılan nitel analiz bulgularına dayalı olarak oluşturulan kategorilerden, katılımcı öğretmenlerin ilköğretim 1.sınıf matematik programının güçlü yanlarına, 1. sınıf matematik programının zayıf yanlarına, 1. sınıf matematik programının aksaklıklarına, 1. sınıf matematik programını uygulanabilirlik bakımından değerlendirilmesine, 1. sınıf matematik programının öğrenme alanlarıyla ilgili düşüncelerine, öğretmenlerin programa eklenmesini düşündükleri ya da programdan çıkarılması gerektiğini düşündükleri konuların belirlenmesine, programın etkililiğine yönelik görüşlerin belirlenmesine, programı ne ölçüde uygulayabildiklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine ve programın başarısına olan inançlarının ortaya konulmasına yönelik görüşleri elde edilmiştir. Elde edilen bulgulardan en çarpıcı olanları; programda bireysel öğrenme farklılıklarını dikkate alacak düzenlemelerin olmadığı, programın öğretmenin iş yükü arttırdığı, matematik ders saatinin yetersiz olduğu, araç gereç yetersizliğinin olduğu, kalabalık sınıflarda uygulama zorluğu

bulunduğu, programın okulların donanımlı olmasını gerektirdiği, ölçme ve değerlendirme bölümünü kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılması gerektiği yönündedir.

- Keleş (2009), “Yeni ilköğretim Matematik dersi programı hakkında sınıf ve ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi” başlıklı çalışmasında yeni ilköğretim matematik dersi programı (YP) hakkında öğretmen görüşlerini belirlemeyi ve betimlemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubu Çorum’un Alaca ilçesinde görev yapmakta olan toplam 22 sınıf ve ilköğretim matematik öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma bulguları katılımcı öğretmenlerin yeni programın hakkında olumlu görüşlerinin olduğunu göstermiştir. Katılımcılar materyal eksikliği, fiziksel mekânların yetersizliği ve zaman yetersizliğim sebebiyle öğretim sırasında zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler yeni programın uygulanması ile ilgili uygun eğitim ve desteği almadıkları için kendilerini yeni programı uygulama konusunda yeterli hissetmemişlerdir. Ayrıca katılımcılar bakanlığın desteğinin daha uygulama ağırlıklı olmasını, program materyallerinin yeterli sayıda olmasını, okullardaki fiziksel şartların iyileştirilmesini ve Matematik ders saati sayısının artırılmasını önermişlerdir.
- Şahin (2009) tarafından Kırıkkale il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin Müzik dersi ile ilgili yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan “Kırıkkale İl merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin Müzik dersi ile ilgili yeterliliklerine ilişkin bir araştırma” başlıklı araştırmaya Kırıkkale il merkezinde bulunan 51 İlköğretim okulundan 235 sınıf öğretmeni katılmıştır. Gönüllülük esasına göre yapılan ankete Kırıkkale il merkezinde görev yapan 613 sınıf öğretmeninden 235 tanesi (%38, 34) katılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında örneklem grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin ilköğretim Müzik dersi öğretim programında yer alan etkinliklerin uygulanmasındaki başarılarının düşük olduğu ve sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim kurslarına ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır.

- Levin (1984), “Clocking instruction: A reform whose time has come?” başlıklı çalışmasında süreyi artırmaya yönelik reformların öğrenci başarısını artıracak şekilde yapılması gerektiğini vurgulamış ve ders saatlerini artırmanın öğrenci başarısını artırdığına dair güçlü deliller olmadığını belirtmiştir. Maliyet açısından bakıldığında süreyi uzatmak, özel ders, sınıf mevcudunu azaltma ve bilgisayar destekli öğretim gibi başarıyı artırmak için yapılan düzenlemeler arasında en alt sırada olduğunu belirtmiştir.
- Silva (2007), “On the Clock: Rethinking the Way Schools Use Time” başlıklı çalışmasında eğitim sistemlerinin kalite göstergelerinden olan öğrencilerin akademik başarılarını ölçme amacıyla yapılan uluslararası sınavlardan PISA ve TIMSS sınavlarının verilerini kullanarak yaptığı çalışmada daha fazla süre ile artan notlar arasında istatistiksel olarak anlamlı hiç ilişki ya da zayıf pozitif ilişki saptamıştır. Bu bağlamda öğrenci başarısını artırmada mevcut ders için ayrılan sürenin kalitesini artırmak ders saatlerinin sayısının artırılması kadar önemlidir (Silva,2007).

BÖLÜM III.

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama modelinde, geçmişte ya da halen var olan bir durum, kendi koşulları içinde ve var olduğu şekliyle betimleme amaçlanır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Tarama modellerinde amaçların ifade edilişi genellikle, soru cümleleri ile olur. Bunlar: “Ne idi?”, “Nedir?”, “Ne ile ilgilidir?” ve “Nelerden oluşmaktadır?” gibi sorulardır. (Karasar, 2007, s. 77). Tarama araştırmaları bir grubun özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılan bu araştırmada, çalışma grubunu Kırıkkale ili ilkokullarında görev yapan on yıl ve üzerinde kıdeme sahip öğretmenler oluşturmaktadır. On yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin on yıl içinde farklı sınıf düzeylerini (1, 2, 3, 4. Sınıf) birden fazla kez okutmaları ve bu sınıflardaki dersler ve ders saatleri hakkında on yıl ve altı kıdeme sahip öğretmenlerden daha fazla tecrübeye sahip oldukları varsayılarak çalışma grubuna dahil edilmiştir.

Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler

Bu bölümde katılımcıların eğitim durumları, kıdem durumları, görev yapılan kurumda çalışma süreleri ve okutulan sınıf düzeyine ilişkin kişisel bilgiler yer almaktadır.

Tablo 17

Katılımcıların Kişisel Bilgileri

Eğitim Durumu		
Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	2	4
Lisans	39	81
Ön lisans	7	15
Toplam	48	100
Kıdem Durumu		
Yıl	Sayı	Yüzde (%)
10-15 yıl	16	33
16-20 yıl	12	25
21-25 yıl	7	15
26-30 yıl	2	4
30+ yıl	11	23
Toplam	48	100
Kurumda Hizmet Süresi		
Yıl	Sayı	Yüzde
1-5 yıl	32	67
6-10 yıl	10	21
11-15 yıl	3	6
16-20 yıl	2	4
21-25 yıl	1	2
Toplam	48	100
Sınıf Düzeyi		
Sınıf	Sayı	Yüzde
1. sınıf	11	23
2. sınıf	11	23
3. sınıf	15	31
4. sınıf	11	23
Toplam	48	100

Tablo 17'ye göre katılımcıların % 81'i (39) lisans, % 15'i (7) ön lisans ve % 4'si (2) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların % 33'ünün (16) 10-15 yıl, % 25'inin (12) 16-20 yıl, % 23'ü (11) 30 yıl ve üstü, % 15'i (7) 21-25 yıl ve % 4'ünün (2) 26-30 yıl arasında kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %

67'si görev yaptıkları kurumda 1-5 yıl arasında değişen süre ile göre yapmaktadırlar. Yine katılımcıların % 21'i 6-10 yıl arasında değişen süre ile görev yapmaktadırlar. Katılımcıların okuttukları sınıf düzeylerine bakıldığında birinci sınıf okutan katılımcıların oranı, % 23, ikinci sınıf okutan katılımcıların % 23, üçüncü sınıf okutan katılımcıların oranı % 31 ve son olarak dördüncü sınıf okutan katılımcıların oranı % 23'tür.

Tablo 18

Farklı Kıdem Durumuna Sahip Katılımcıların Eğitim Durumları

Kıdem	Eğitim Durumu	Sayı	Yüzde	Toplam
10-15 yıl	Ön lisans	0	0	16
	Lisans	13	87	
	Yüksek lisans	2	13	
16-20 yıl	Ön lisans	0	0	12
	Lisans	12	100	
	Yüksek lisans	0	0	
21-25 yıl	Ön lisans	0	0	7
	Lisans	7	100	
	Yüksek lisans	0	0	
26-30 yıl	Ön lisans	1	50	2
	Lisans	1	50	
	Yüksek lisans	0	0	
30+ yıl	Ön lisans	5	45	11
	Lisans	6	55	
	Yüksek lisans	0	0	

Farklı kıdem durumlarına sahip katılımcıların eğitim durumları Tablo 18'de verilmiştir. Buna göre 10-15 yıl arasında görev yapan öğretmenlerin % 87'si lisans, % 13'ü yüksek lisans mezunudur. Yüksek lisans mezunu katılımcıların % 100'ü de 10-15 yıl kıdeme sahiptir. Diğer yandan 16-20 yıl ve 21-25 yıl kıdeme sahip katılımcıların tamamı lisans mezunudur. 26-30 yıl kıdeme sahip iki katılımcının biri ön lisans diğeri lisans mezunudur. 30 yıl ve 30 yıl üstü süre ile görev yapan öğretmenlerin % 55'i lisans, % 45'i ön lisans mezunudur.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin ilkokulların haftalık ders saatleri hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış olarak hazırlanan “Öğretmen Görüşme Formu” (EK 2) kullanılmıştır. Görüşme soruları hazırlanmadan önce iç geçerliliği artırmak amacıyla araştırma konusu ile ilgili alanyazın taraması yapılmış ve benzer nitelikteki ölçme araçları incelenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2014). Konu tasarlandıktan sonra görüşme soruları belirlenerek taslak görüşme formu oluşturulmuştur. Maddelerin amaç, anlam ve kapsam açısından değerlendirilmesi için üç alan uzmanı ile görüşülmüştür. Araştırma konusu hakkında genel bilgiye sahip ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman kişilerden, yapılan araştırmayı çeşitli boyutları ile incelemesinin istenmesi inandırıcılık (iç geçerlik) konusunda alınabilecek önlemlerden biridir (Yıldırım ve Şimşek, 2014).

Uzman gözden geçirmesi olarak da adlandırılan bu süreç neredeyse tüm lisansüstü öğrencilerin tezlerinde gerçekleşmiş olduğu söylenebilir, çünkü tez izleme komitesi veya jürinin her bir üyesi araştırma bulgularını okuyup tez üzerinde yorumda bulunurlar (Merriam, 2013). Geçerlik çalışması için alan uzmanlarının görüşüne sunulan görüşme formu, soruların açık ve anlaşılır olması da dikkate alınarak, getirilen öneriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak yeniden biçimlendirilmiştir. Taslak görüşme formunun pilot uygulaması 14 öğretmenle yapılmıştır. Pilot uygulama sonunda sorulardaki bazı ifadelerin düzeltilmesine karar verilmiştir. Pilot görüşmelerde elde edilen veriler, analiz edilen araştırma verilerine dâhil edilmemiştir. Dış geçerliliği (aktarılabirlik) artırmak için (Yıldırım ve Şimşek, 2014) elde edilen veriler ayrıntılı bir biçimde betimlenmiştir. Veri toplama aracı olarak kullanılan Öğretmen Görüşme Formu’nda katılımcıların kişisel bilgileri hakkında dört soru ve araştırmanın amacına göre yazılmış dört soru bulunmaktadır:

- *Eğitim düzeyiniz nedir? (lisans, yüksek lisans, doktora vb.)
- *Ne kadar süredir öğretmenlik yapıyorsunuz?
- *Bu okulda ne kadar süredir çalışıyorsunuz?
- *Öğretmenliğini yaptığınız sınıf ilkokul kaçınıcı sınıftır?

- İlkokulların haftalık toplam ders saati hakkında neler düşünüyorsunuz? Uzun vadede haftalık toplam ders saatlerinin artırılması, azaltılması veya şu anki hali arasında tercih yapma durumunda kalırsanız hangisini tercih edersiniz? Neden?
- İlkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin yeterli olup olmadığı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?
- Öğrencinin yaş ve bilgi seviyesini dikkate alarak 1 haftalık süre içerisinde toplam kaç saat ders olmasını uygun görüyorsunuz? Buna göre aşağıdaki tabloda yer alan haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saate uygun olarak toplam ders saatine ulaşarak tamamlayınız.

Dersler	1.sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4. Sınıf
Türkçe				
Matematik				
Hayat Bilgisi				
Sosyal Bilgiler				
Fen Bilimleri				
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				
Yabancı Dil				
Görsel Sanatlar				
Müzik				
Oyun ve Fiziki Etkinlikler				
Trafik Güvenliği				
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				
Serbest Etkinlikler				
TOPLAM				

- Bu konuda belirtmek istediğiniz başka görüş ve önerileriniz var mı? Deneyimlerinizden yola çıkarak cevaplayabilir misiniz?

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplama nitel veri toplama araçlarından olan görüşme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Görüşme başkalarını anlamak için kullanılan en güçlü yöntemlerdendir ve bireylerin, çeşitli konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve

davranışları ile bunların olası nedenlerinin öğrenilmesinde en kestirme yoldur. Çoğu kimse, düşündüklerini açıklamada, sözlü anlatımı, yazılı anlatıma tercih eder. Görüşmede, söylenenlerin yüzeysel anlamları yanında gerçek ve derinliğine anlamları da çıkarılabilir (Karasar, 2007).

Araştırmacı, öğretmen görüşmelerini gerekli randevular alındıktan sonra 2017-2018 öğretim yılının bahar döneminde gerçekleştirmiştir. 48 öğretmenle görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin tamamı araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş ve görüşmeler kayıt cihazı ile kaydedilmediği durumlarda katılımcının görüşme formu üzerinde cevaplarını kendisinin yazması ve görüşmecinin görüşme boyunca notlar alması şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 25-30 dakika sürmüştür. Görüşmelerin bitiminde iç geçerliliği artırmak için katılımcı teyidi yapılmış, toplanan veriler özetlenerek katılımcıdan bunların doğruluğuna ilişkin düşüncelerini belirtmesi istenmiştir. Katılımcı teyidinin çeşitli biçimlerde gerçekleşebilir. Bunlardan biri de veri toplamanın hemen sonunda araştırmacının topladığı verileri özetlemesi ve katılımcıdan bunların doğruluğuna ilişkin düşüncelerini belirtmesini istemesidir. Ayrıca katılımcılar eklemek istedikleri algılar ya da deneyimler var ise bunları bu yolla ekleme fırsatı bulmuş olurlar (Yıldırım ve Şimşek, 2014).

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada görüşme sonuçlarından elde edilen verilerin çözümü ve yorumlanması aşamasında genellemelerden kaçınılmış ve “İçerik Analizi” yaklaşımı kullanılmıştır. İçerik analizi yaklaşımı, toplanan verilerin açıklanmasına olanak sağlayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmayı hedefler. İçerik analizinde elde edilen veriler, derinlemesine bir işleme tabi tutularak fark edilemeyen kavramlar ve temalar keşfedilmeye çalışılır. Tanımlanan ve sunulan bulguların, araştırmacı tarafından yorumlanması ve sonuçların çıkarılması aşamasıdır. Araştırmacı bu aşamada; toplanan verilere anlam kazandırır, bulguları açıklar, neden-sonuç ilişkileri kurar, bulgulardan birtakım sonuçlar çıkarır ve kendi görüş ve yorumlarını da ekleyerek elde edilen sonuçların önemine ilişkin açıklamalarda bulunur (Yıldırım ve Şimşek, 2014).

Görüşme tamamlandıktan sonra, veriler yazılı hale getirilmiştir. Her görüşme için ayrı bir görüşme formu kullanılarak formlara numara verilmiştir. Katılımcılardan görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiş, ifadeler gruplanmıştır. Araştırma bulgularını yorumlamak amacıyla bu formların dökümünden elde edilen veriler sayısallaştırılmıştır. Elde edilen bulguları daha açık bir şekilde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Bu alıntılama yapılırken K1, K2, K3,... kodlama sistemi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, ilkokulların haftalık ders çizelgesine ilişkin ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşlerinden elde edilen bulgular ve yorumlar araştırmanın alt problemlerine göre sırasıyla ortaya konmuştur.

4.1. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKULLARIN HAFTALIK TOPLAM DERS SAATİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin ilkokulların haftalık toplam ders saati (30 saat) hakkındaki görüşleri “uygun”, “artırılmalı” ve “azalmalı” şeklinde görüş bildirenler olmak üzere üç kategoride incelenmiştir. Katılımcıların kategorize edilen görüşleri Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19’a göre görüşme yapılan katılımcıların % 60’ı ilkokulların haftalık toplam ders saatlerinin azaltılması, % 36’sı 30 saatin uygun olduğunu ve % 4’ü artırılması gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Bunun sebebi öğretmenlerin özellikle öğleden sonraki derslerin verimli olmadığını düşünmeleri olabilir. Bu araştırma bulgusu ders saatlerini artırmanın öğrenci başarısını hiç etkilemediği ya da çok önemli boyutta etkilemediği yönündeki araştırma bulgularını (Baines, 2007; Cotton ve Savard, 1981; Fisher ve Berliner; Memişoğlu ve İsmetoğlu, 2013; Silva, 2007) bulgularını destekler niteliktedir. Silva (2007), günlük ders saatini dolayısıyla haftalık ve yıllık ders saatini artırmak yerine başarısız olunan ya da tam kavranmayan ders için ilave zaman ayrılmasının öğrenci başarısını daha fazla etkilediğini belirtmektedir. Öğretim için ayrılan sürenin yani günlük 6 saati 7 saate çıkarmanın öğrenci başarısına etkisinin öğrencinin akademik öğrenme süresini (öğrenmenin gerçekleştiği süre) artırmaktan daha az etkili olduğunu belirtmektedir.

Tablo 19

Sınıf Öğretmenlerinin İlkokulların Haftalık Toplam Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Görüş	Sayı	Yüzde
Uygun	17	36
Artırılmalı	2	4
Azaltılmalı	29	60
Toplam	48	100

Katılımcı öğretmenlerin büyük çoğunluğu (% 60'ı) 19. Milli Eğitim Şurası'ndaki "haftalık ders saatinin 30 ders saati olması" şeklindeki tavsiye kararının aksine görüş belirtmişlerdir. Katılımcılar haftalık ders çizelgesinde yer alan 30 saatin ilkökul çağındaki öğrenciler için ağır ve yorucu olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca öğle arasında yemek, servis vb. sorunlarla karşılaşılması ve öğle arası okulda kalan öğrencilerin kaldıkları süre (en az 40, en fazla 90 dakika) boyunca (nöbetçi öğretmen her öğrenciyi tek tek ve öğle arası boyunca kontrol edememesi nedeniyle) güvenlik sorunu oluşturmasından dolayı haftalık 30 saatin 25 saate düşürülmesini ve günlük beş ders saati olmasını önermişlerdir. Katılımcıların bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir.

- *"Haftalık toplam ders saatleri kazanım sayısı azaltılarak toplam ders saati azaltılmalıdır. Bir tercih yapma durumunda kalsaydım azaltulmasını tercih ederdim. Çünkü okulda öğlen aralarında çalışan anne ve babaların çocukları okulda kalmaktadır. Güvenlik açığı doğurmaktadır. Öğleden sonra öğrenciler eve gidip tekrar canı istemediklerinden gelmemektedirler (K1)."*
- *"Yarım gün okul ve beş ders saatini uygun görüyorum (K2)."*
- *"Haftalık ders saatinin azaltulması gerektiğini buna karşılık sosyal aktivitelerin artırılması gerektiğini düşünüyorum. İsteğe bağlı olarak tabiki (K5)."*
- *"Uzun olduğunu düşünüyorum. Haftalık 25 saat temel derslere ayrılıp, öğleden sonraları etkinlik içeren dersler yapılabileceğini düşünüyorum (K6)."*

- *“Haftalık ders saatinin 25 saate indirilmesinin daha iyi olacağını düşünüyorum. Çünkü günümüzde öğlen arasından sonra yapılan derslerin verimli olmadığını düşünüyorum (K7).”*
- *“Azaltılmalıdır. Öğle arası kaldırılıp, beş ders üzerinden okutulması daha faydalı olur. Öğle arası nöbet ve yemek problem olmaktadır (K13).”*
- *“İlkokullarda ders saati günlük beş dersi geçmemeli. Haftalık toplam ders saati 30 saati geçmemeli (K15).”*
- *“30 saatin birinci kademe için fazla olduğunu düşünüyorum. Son saatler çocuklar içinde öğretmenler içinde çok yorucu geçiyor. Bu nedenle bu kademe için 25 ders saatinin uygun olacağını düşünüyorum (K18).”*
- *“Günlük ders saatinde 1 saat azaltılarak oyun ve fiziki etkinlikler artırılırsa öğrencilerin gelişimlerine yardımcı olur (K22).”*
- *“Haftalık 30 saat olan ders programının öğrenciler açısından fazla olduğunu düşünüyorum. Ders saatlerinin azaltılması öğrenci motivasyonu ve konsantrasyonu açısından rahatlatıcı ve öğrenmeye aynı zamanda verimli zaman geçirmeye katkıda bulunacağı kanaatindeyim (K28).”*
- *“Günlük beş ders saati olmalı. Öğle arası kalkmalı (K29).”*
- *“Sportif faaliyetler için branş öğretmenleri olmalı. Oyun faaliyetleri olmalı. Oyun faaliyetleri okul dışında ayrı saatlerde olmalı (K29).”*
- *“İlkokulların haftalık toplam ders saatinin fazla olduğunu düşünüyorum. Günlük beş ders saatinin öğle arası olmadan yapılmasının uygun olacağı kanaatindeyim (K32).”*
- *“Azaltılmalı. 25 olmalı bence. Öğrencilerimiz son derslere gelince sıkılıyor ve motivasyon azalıyor (K33).”*
- *“Haftalık ders saati azaltılıp 25 saate düşürülmeli. Öğle arası çocukların motivasyonu azaltıyor. Günlük beş saat çok daha uygun olur (K35).”*
- *“Haftalık toplam ders saati azaltılmalıdır. Çünkü istenilen verim alınamamaktadır (K37).”*
- *“Bazı derslerin saatleri azaltılarak veya bazı dersler kaldırılarak haftalık ders saati toplamı 25 saat olabilir. Ayrıca derslerin isimlerinin farklılaşması da önlenebilir. Böylelikle öğrencinin her gün taşımak zorunda olduğu çantası da hafiflemiş olur. (K39).”*

- “Azaltılmalıdır. Beş saat daha uygun. Çocuğun anlama ve fiziki yapısının göz önünde bulundurulması gerekir (K41).”
- “Toplam ders saati yeterli ama dağılımı ve işleyişi yetersiz. Kazanımlar ve devlet tarafından verilen kitapların kalitesi artırılırsa ders saatleri yeterlidir. Fakat bunlar olmadığından ders saatleri azaltılmalıdır (K42).”
- “Azaltılması gerektiğini düşünüyorum. Öğrenciler eve gidip geldiklerinde yeniden okula adapte olmakta zorlanmaktadırlar. Eve gitmeyip okulda kalan öğrenciler ise beslenme olmadığından acıkmaktadırlar. Bu öğleden sonraki derslerde motivasyonu etkilemektedir (K43).”
- “Azaltılmalı. Günlük beş ders saatinden haftalık 25 ders saati yeterlidir diye düşünüyorum. Öğle arası olmamalı, öğlen eve giden çocuk geri gelmiyor, öğrencilerin araçla eve gidip gelmesi mümkün olmayan yerlerde çocuklar yemeklerini yemeden geri geliyor. Öğleden sonraki dersler etkisiz oluyor, çocuğun özellikle son saatlerde çok yorulduğu görülüyor (K44).”
- “İlkokullarda haftada en fazla 25 saat olmalı, teneffüs saatleri uzatılmalıdır (K45).”
- “Azaltılmasını tercih ederim. Haftalık 30 saat çocukları üniversite sınavına hazırlamış gibi ders işleyerek değil de gerçekten ilkokul çocuğuyla ders işlermiş gibi geçirilirse gayet iyi ayarlanmış bir zaman olursa iyi olur. Öğlen dinlenme araları öğrenci, idare ve öğretmen için çok problem teşkil ediyor (K46).”
- “Toplam ders saatleri öğrencilerin gelişimlerine uygun olmadığından azaltılmalıdır (K47).”
- “Azaltılmasını tercih ederim. Günlük ders saatleri fazla öğrenci için yorucu. Bu nedenle verimsiz. Bunun dışında öğle araları öğrenci güvenliği, yemek, servis gibi sorunlar yoğun şekilde yaşanıyor okullarda. Her okulda güvenlik yok neticede, giren çıkan belli değil okula kimi zaman (K48).”

Özellikle bu soruya verilen cevaplar arasında Serbest Etkinlikler dersinin içeriği ve süresine ilişkin görüş bildirenler oldukça fazladır. Bu katılımcılar Serbest Etkinlikler dersi ile ilgili sorunlar olduğunu ve beş saatlik bu dersin kaldırılarak ilkokulların

haftalık toplam ders saatinin 25 saate düşürülebileceğini belirterek şunları dile getirmişlerdir:

- “Yoğun Matematik müfredatını göz önünde bulunduracak olursak Matematik dersi artırılmalı ya da matematik kazanımları azaltılmalı. Hayat Bilgisinin kazanımları içinde verilen ders saati fazla kalıyor. Hayat Bilgisi bu kazanımlara göre haftada 3 saate indirilebilir (K12).”
- Serbest etkinlik süresi azalmalı. Ders kitapları bilgi bakımından çok sınırlı ve etkinlikler seviyeye uygun değil (K33).”
- “İlkokulda bazı derslerin Serbest Etkinlik, Oyun ve Fiziki Etkinlik derslerinin saatlerinin çok, Matematik ders saatinin az olduğunu düşünüyorum (K36).”
- “Okullarda etkinlik alanlarının oluşturulması, araç ve gereçlerin yeterli duruma getirilmesi ve branş öğretmenlerinin girmesi durumunda şu anki süreler yeterli. Bunlar olmazsa ders saatleri kısalmalıdır (K38).”
- “Şu an için kullanılan haftalık ders saati toplamı 30 saattir. Ancak Serbest Etkinlik, Oyun ve Fiziki Etkinlik dersleri için ayrılan yedi saatlik süre fazladır. Haftalık ders saati toplamı 25 saate indirgenmelidir (K40).”
- “... ders saatlerine baktığımızda örneğin serbest etkinlik var ancak içini hangi etkinlikle dolduracağımız ve bu kazanımın işlevselliği tam net değildir. Onun yerine daha geniş işlenmesi gereken bir ders örneğin matematik getirilip serbest etkinlik azaltılabilir, kaldırılabilir (K47).”

Bu bulgunun ortaya çıkmasında sınıf öğretmenlerinin Serbest Etkinlikler dersinin etkinlikleri için gerekli araç gereç yönünden sıkıntı yaşamaları ve diğer derslerdeki yoğun müfredatı yetiştirme zorunluluğunun etkisi olduğu şeklinde yorumlanabilir. Katılımcıların % 36’sı ilkokulların mevcut 30 saatlik haftalık ders saatini uygun bulmuşlar, ne azaltılması ne de arttırılmasını istememiş ve görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

- “Mevcut durumdan memnunum. Özellikle ilk üç sınıfta uygulanan Oyun ve Fiziki Etkinlik dersinin ders sayısını yeterli ve hatta gerekli buluyorum (K3).”
- “Şu anki halini yeterli buluyorum. Çünkü özellikle üçüncü ve dördüncü Sınıflarda müfredatın uygulanabilmesi(mevcut olan) daha az zaman dilimi yeterli olmaz. Daha fazlası ise çocuk için sıkıcı olur (K9).”

- *“Haftalık ders saatleri artırılmamalıdır. Öğrenci yaş, seviye, dikkat vb. durumları buna elverişli olmayabilir. Çok verimli olacağını düşünmüyorum (K11).”*,
- *“Şu an uygulanan ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum. Asla azaltılmamalıdır (K19).”*,
- *“Haftalık ders saati şuan ki haliyle iyi. Ders saatlerinin artırılması çocuklarda yorgunluk ve usanmaya neden olur. Azaltılması da; çocuklarda boşluğa neden olur (K20).”*,
- *“Şu anki ders saati uygundur. Artırılmasının verimli olacağını düşünmüyorum (K25).”*

Bu bulgu öğretmenlerin ders saatlerinin azaltılması ya da arttırılmasının öğrencilerin derslerdeki verimini düşüreceği kanaatinde oldukları şeklinde yorumlanabilir. Haftalık toplam 30 ders saatini uygun gördüğünü bildiren katılımcılar derslerin günlük plandaki yerleri ile ilgili olarak temel derslerin öğleden önce, sosyal etkinliklerin ise öğleden sonra yapılması önerisini getirmiş ve görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

- *“Haftalık ders saatlerinin 30 saat olmasında bir sorun yok. Ama öğleden önce 20 saatin mihver derslerin işlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Öğleden sonraki ders adlarının önemli olmadığını düşünüyorum. Öğleden sonra “Sosyal Etkinlikler” sosyal faaliyetlerin yapılması gerektiğini düşünüyorum (K14).”*,
- *“Temel ders saatlerinin yeterli olduğunu düşünüyorum. Serbest etkinlik, oyun ve fiziki etkinlik derslerinin ders saatleri azaltılarak günlük altı saat ders yükünü hafifletebiliriz (K21).”*,
- *“Haftalık ders saatinin yeterli olduğunu düşünüyorum. Şu anki halinde kalabilir. Fakat günlük iki saat sosyal etkinlikler yapılabilir (K27).”*

Bu bulgu öğretmenlerin mevcut çizelgede derslerin gün ve saatlere yerleştirme planında sorun yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir. Haftalık toplam ders saati sayısının arttırılması yönünde görüş bildiren iki sınıf öğretmeni (% 4) bulunmaktadır. Bunlardan ilki *“Haftalık ders saatinin, eklenecek sosyal etkinlikler dersleri ile artırılabilceğini düşünüyorum. Örneğin; haftada bir saat müzik aleti, bir saat dans, bir saat yüzme, iki saat etüt şeklinde. Öğrencilerin sosyal gelişimine katkıda*

bulunduğu gibi, dersleri de olumlu etkileyecektir (K8).” şeklinde görüş bildirmiş diğeri de ders süresinin kısaltılmasını önererek “Haftalık ders sürelerinin kısa tutulup 30 dakika bir ders olacak şekilde artırılması bence uygun olur. 35 saate çıkarılması bence uygundur (K10).” şeklinde görüş bildirmiştir. Bu bulgu çok düşük oranda da olsa katılımcıların mevcut çizelgedeki ders çeşitliliği ve o derslere ayrılan süreden memnun olmadıklarını göstermektedir.

4.2. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İLKOKULLARIN MEVCUT HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNDE YER ALAN DERSLER VE O DERSLERE AİT DERS SAATLERİNİN YETERLİ OLUP OLMADIĞI İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde ilkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin yeterli olup olmadığı ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin görüşleri “uygun” ve “uygun değil” şeklinde görüş bildirenler olarak iki kategoride incelenmiştir. Kategorize edilen görüşler Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20’ye göre katılımcıların % 83’ü ilkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin uygun olmadığı, % 17’si mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin uygun olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Katılımcıların % 17’si ilkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan derslerin ve ders saatlerinin uygun olduğunu belirterek ne azaltılması ne de arttırılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgunun ortaya çıkmasında katılımcıların okuttuğu sınıf düzeylerindeki farklılıkların ve buna bağlı olarak kazanımların farklılaşmasının etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 20

Sınıf Öğretmenlerinin İlkokulların Haftalık Ders Çizelgesindeki Dersler ve O Derslere Ait Ders Saatlerinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri

Görüş	Sayı	Yüzde
Uygun	8	17
Uygun değil	39	83
Toplam	47	100

Tablo 20'ye göre katılımcıların çoğunluğunun (% 83'ü) ilkokulların ders ve o derse ait derslerin birbirine uygun olmadığını, kimi derslerde ders saatinin fazla olduğunu, kimi derslerde ise o derse ayrılan ders saatinin yetersiz olduğu yönünde görüş bildirmişler ve uyumsuzluğun nasıl giderilebileceğine ilişkin öneriler getirmişlerdir. Bu bulgudan yola çıkılarak katılımcıların özellikle Matematik ve Türkçe derslerini daha önemli buldukları söylenebilir. Bu derslerin ders saatlerini az buldukları ve ders saatini fazla buldukları derslerde bu dersleri destekleme yoluna gittikleri söylenebilir. Bazı katılımcıların görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

- *“Türkçe ders saati azaltılarak matematik ders saati ile eşitlenmelidir. Hayat Bilgisi azaltılmalıdır. Serbest etkinlikler kaldırılarak Müzik, Görsel Sanatlar derslerine birleştirilmelidir (K1).”*
- *“Matematik ders saati ve İngilizce ders saatini yeterli bulmuyorum (K2).”*
- *“Türkçe ve Matematik derslerinin saatlerinin yeterli olmadığını düşünüyorum (K6).”*
- *“Matematik ve Türkçeye kesinlikle yeterli olmadığını düşünüyorum (K8).”*
- *“Ders saatlerinin yeterli, uygulama alanlarının ise yetersiz olduğunu düşünüyorum (K9).”*
- *“Programla ders saati uyumu uymuyor. Bazı ders saatleri yetersizdir. Matematik ders saati yetersizdir. Serbest etkinlikler dersi çok fazla ve gereksizdir. Haftalık ders saati azdır. Süre azaltılıp toplam ders 35'e çıkarılması uygun olur. İngilizce birinci Sınıfa konulmalıdır. Diğer sınıflarda*

saati artırılmalıdır. Trafik dersi bütün sınıflarda olmalıdır. İnsan hakları dersi çocuklara soyut geldiğinden kaldırılmalıdır (K10).”

- “İlkokullarda İngilizce dersine ait ders saati yeterli değildir. En az dört saat olmalıdır. Böylelikle dil konusunda dört yeterlilik(okuma, dinleme, konuşma, yazma) alanına daha eşit ve yeterli zaman ayrılabilir diye düşünüyorum (K11).”
- “İstenilen kazanımlarla verilen saatlerin örtüşmemesi, önemli ve sürekli tekrar ettirilmesi gereken temel kavramlar için tekrar zamanı bulamıyoruz. Müfredatı yetiştireceğiz derken gerekli alt yapıyı her konuda ve her öğrenciye tam veremeyebiliyoruz (K12).”
- “Serbest etkinlikler ve oyun ve fiziki etkinlikler ders saati azaltılıp, Türkçe ve Matematik ders saati artırılmalıdır. Branş derslerine, branş öğretmenlerinin girmesi daha faydalı olur (K13).”
- “Mevcut haftalık ders çizelgesinde ise matematik dersinin saatinin yeterli olmadığını düşünüyorum. Zor öğrenilen bir alan olduğu için ders saatinin artırılıp konu tekrarı için önemli olduğunu düşünüyorum (K14).”
- “Matematik bir saat artırılmalıdır, Türkçe iki saat düşürülmelidir (K16).”
- “Yeterli değildir. Yeni düzenlemeye ihtiyaç vardır. Sosyal derslere ihtiyaç vardır. Tiyatro, Müzik, Resim ve Beden Eğitimi derslerine önem verilmesi ve bu branşların kaliteli bir şekilde yapılması gereklidir (K17).”
- “Mevcut hali uygun değildir. Sınıf öğretmeni olduğumuz için sınıf için gerekli ayarlamayı yapıyoruz (K18).”
- “Matematik ve İngilizce ders saatlerinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Matematik saatlerinin artırılmasından yanayım. Zira problem çözerken içinde Türkçe dersi de yapıyorsunuz.(yazma-okuma-okuduğunu anlama) (K19).”
- “Birinci sınıflar için iki saat İngilizce dersi olabilir. Serbest etkinlik üç saat olabilir. İkinci sınıflarda Matematik dersi altı saat olabilir. Serbest Etkinlik bir saat olabilir. Üçüncü Sınıflarda Matematik yedi saat olabilir. Oyun ve Fiziki etkinlikler üç saat olabilir (K20).”
- “Hayat bilgisi dersi bir saat azaltılıp, Matematik dersini bir saat artırabiliriz (K21).”
- “Matematik ders saati bir ders daha fazlalaştırılabilir (K22).”

- “4. Sınıflarda Matematik ders saati ve Türkçe ders saati yeterli değil (K23).”
- “Serbest etkinlikler, Görsel Sanatlar ve Müzik ders saatlerini yeterli bulmuyorum (K25).”
- “İngilizce ve Matematik ders saatlerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum (K26).”
- “Türkçe dersinin ders saatinin aşırı derecede fazla olduğu kanaatindeyim. Bu kadar fazla Türkçe dersi olması derslerin hem sıkıcı hem de verimsiz olmasına neden olmaktadır. Diğer derslerin de yine ders saatlerinde azalmaya gidilmesinin daha yararlı olacağı görüşündeyim (K28).”
- “... bazı dersler(İngilizce) artırılabilir. Serbest etkinlikler azaltulmalı (K29).”
- “... ders saatlerinin dağılımının uygun olmadığı kanaatindeyim. Haftanın beş gününde Oyun ve Fiziki etkinlik dersi ile matematik ders sayısının aynı olmaması gerektiğini düşünüyorum. Matematik ders sayısı artırılmalı (K31).”
- “Matematik ders saatinin az olduğunu düşünüyorum. Serbest etkinlik ders saati gereksiz fazla geliyor (K32).”
- “Matematik artmalı. Serbest etkinlikler azalmalı (K33).”
- “Matematik saat sayısı yeterli değil (K34).”
- “Serbest Etkinlik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler derslerinin ders saati çok fazla. Bu fazlalık Matematik ve Hayat Bilgisi derslerinde kullanılmalıdır (K35).”
- “Matematik sekiz saat olup Serbest Etkinlikler üç saat, Oyun ve Fiziki Etkinlikler üç saat olabilir (K36).”
- “Oyun ve Fiziki Etkinlik ders saati fazla. Okuldaki faaliyetlerin ve faaliyet alanları yetersiz(hiç yok) Oyun ve Fiziki Etkinlik derslerine branş öğretmeninin girmesi gerekir (K38).”
- “Haftalık toplam ders saati toplamı 25 saat olursa ders dağılımı şu şekilde olmalıdır. Türkçe altı saat, matematik altı saat, Fen Bilimleri üç saat, Hayat Bilgisi üç saat, İngilizce iki saat, Görsel Sanatlar iki saat, Müzik bir saat ve serbest oyun etkinliği iki saat toplam 25 saat olmalıdır (K39).”
- “Türkçe için sekiz saat fazla altı saat olabilir, Matematik beş saat eksik altı saat olabilir, Fen Bilimleri üç saat yeterli üç saat devam etmeli, Hayat Bilgisi iki saat yetersiz üç saat olmalı, İngilizce iki saat yeterli iki saat devam etmeli, Görsel Sanatlar bir saat yetersiz iki saat olabilir, Müzik bir saat yeterli bir

saat devam etmeli, Serbest Etkinlikler ve Oyun ve Fiziki Etkinlikler toplamı yedi saat fazla iki saat olabilir (K40).”

- “Derslerle ders saatleri birbirine uyumlu değil. Matematik, İngilizce, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri derslerinin saatleri yeterli değildir. Serbest Etkinlik dersleri okullarda Matematik veya eksik konuların tekrarı şeklinde işlenmekte olduğundan kaldırılmalıdır (K42).”
- “Matematik ve İngilizce ders saatleri artırılıp Serbest Etkinlik, İnsan Hakları ve Vatandaşlık dersleri kaldırılmalıdır. Türkçe saatleri azaltılmalıdır. İlkokul birinci sınıftan itibaren Trafik dersleri verilmelidir (K43).”
- “Programla ders saatleri uyumu uymuyor. Bazı ders saatleri yetersizdir. Matematik ders saati yetersizdir. Serbest Etkinlikler dersi çok fazla ve gereksizdir (K44).”
- “Ders ve ders saatleri uyumlu değil. Matematik dersi yetiştiriyor (K46).”
- “Ders saati dağılımına baktığımızda Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ders saatleri artırılmalı. Oyun ve Fiziki Etkinlik kazanım sayısı artırılmalı. Örneğin birinci Sınıf Oyun ve Fiziki Etkinlik programına baktığımızda bir tane kazanım iki haftaya dağıtılmış, verilen kazanım bir ders saatinde yapılıyor. Diğer Oyun ve Fiziki Etkinlik saatlerinin içi boş kalıyor (K47).”
- “Birinci sınıf Türkçe ders saatinin 10’dan 12’ye çıkarılması gerektiğini düşünüyorum. Serbest etkinlikler ders saatinin azaltılıp, Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinin birer saat artırılmasını düşünüyorum. Dördüncü Sınıfta özellikle beş saatlik matematik kazanımlarının pekiştirilmesi için uygun olmadığını düşünüyorum (K48).”
- “Ders saatleri ile kazanım sayılarının orantılı bir şekilde dağıtılmasının ders verimini artıracığını düşünüyorum (K26).”
- “Türkçe ve Matematik daha önemli dersler olduğu için Serbest Etkinlik ve Oyun ve Fiziki Etkinlikler derslerinin saati bu kadar fazla olmamalı. Matematik arttırılmalı (K31).”
- “Temel bilim dersleri ve İngilizce dersinin saati müfredata göre düzenlenmeli ya da ders saati artırılmalı ya da içerik hafifletilmelidir. Ders saati müfredata göre fazla olan Oyun ve Fiziki Etkinlikler gibi derslerinde öğretim programı geliştirilip zenginleştirilmeli ya da saati azaltılmalıdır (K46).”

4.3. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ ÜZERİNDEKİ DERSLERİ, DERSLERİN AĞIRLIĞINA VE PROGRAMLARIN KAPSAMINA GÖRE OLMASI GEREKTİĞİ SAAT İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Bu bölümde ilkokullarda görevli sınıf öğretmenlerinin haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saat ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Bu bölümde görüşme formunda yer alan tablonun doldurulması esnasında gözlenen durumdan yola çıkılarak görüşmeye katılan bazı katılımcıların hem kendi okuttuğu sınıf düzeyi hem de diğer sınıf düzeylerinde haftalık ders çizelgesinde yer alan derslerin kaç saat yer aldığını bilmediği, bazılarının ise kendi okuttuğu sınıf dışında diğer sınıflarda okutulan dersleri ve ders saatlerini bilmediği tespit edilmiştir. Bu bulgunun dışında diğer bulgulara aşağıdaki bölümlerde yer verilmiştir.

4.3.1. Sınıf öğretmenlerinin birinci sınıfların haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saat ile ilgili görüşleri

Katılımcıların birinci sınıfın haftalık ders çizelgesinde yer almasını istedikleri dersler ve o derslere ait görüşleri Tablo 21 ve Tablo 22’de yer almaktadır. Burada yer alan frekans ve yüzdeler görüşmeci tarafından haftalık ders çizelgesine ilişkin katılımcılar tarafından doldurulması istenen tabloda ilgili kısımları dolduranların frekans ve yüzdelerini göstermektedir. Birinci sınıfların ders çizelgesine araştırmaya dahil edilen tüm katılımcılar içinde cevap verenlerin oranı % 66’dır. Aşağıdaki Tablo 21’e göre katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık on saat olarak okutulan *Türkçe* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 40, on saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 41 ve on saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 19’dur. Katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Matematik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 19, mevcut beş saatlik sürenin aynı kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 37 ve beş saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 44’tür.

Tablo 21

Sınıf Öğretmenlerinin Birinci Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Türkçe		
Saat	f	Yüzde
5 saat	1	3
8 saat	12	37
10 saat	13	41
11 saat	1	3
12 saat	5	16
Toplam	32	100

Matematik		
Saat	f	Yüzde
4 saat	6	19
5 saat	12	37
6 saat	8	25
8 saat	5	16
10 saat	1	3
Toplam	32	100

Hayat Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
3 saat	8	25
4 saat	14	44
5 saat	9	28
Toplam	32	100

Fen Bilimleri		
Saat	f	Yüzde
0 saat	31	97
2 saat	1	3
Toplam	32	100

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 Saat	30	94
1 saat	2	6
Toplam	32	100

Yabancı Dil		
Saat	f	Yüzde
0 saat	14	44
1 saat	3	10
2 saat	11	34
3 saat	1	3
4 saat	2	6
6 saat	1	3
Toplam	32	100

Katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık dört saat olarak okutulan *Hayat Bilgisi* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 28, dört saati yeterli görenlerin oranı % 44 ve dört saati yeterli görmeyenlerin oranı % 28'dir. Bu bulgu Öztürk ve Kalafatçı'nın (2016), birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta okutulan Hayat Bilgisi dersinin sürelerinin yetersiz olduğu yönündeki araştırma bulgusunun aksine, bu çalışmada katılımcıların Hayat Bilgisi dersinin haftalık ders saati yeterli gördükleri söylenebilir.

Birinci sınıfların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer almayan *Fen Bilimleri* dersinin ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 3'tür. Katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Din Kültürü* ve Ahlak Bilgisi dersinin okutulması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Bu bulgu 19. Milli Eğitim Şurası'nda (2014) yer alan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin birinci sınıftan itibaren okutulması önerisini desteklememektedir. Bu bulgu katılımcıların Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin daha üst sınıflarda okutulmaya başlamasını istedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tespit edilen bulgular arasında öncelikle katılımcılar mevcut haftalık ders çizelgesinde yer almayan *Yabancı Dil* dersinin ilkökul birinci sınıftan itibaren okutulması yönünde görüş bildirmişlerdir. Buna göre katılımcıların % 56'sı ilkokulların mevcut ders çizelgesinde yer almayan Yabancı Dil dersinin bir ile altı saat arasında değişen sürelerle birinci sınıfların haftalık ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirmiştir. Bu bulgu MEB'in (2015) 2015-2019 Stratejik Planında yer alan "yabancı dil eğitimine erken yaşlarda başlanarak bireylerin en az bir yabancı dili iyi derecede öğrenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılması" (s. 85) stratejisini ve alanyazında diğer araştırma bulgularını da (Bayyurt, 2012; Bozavlı, 2013; Bozavlı, 2011; Edelenbo, Johnstone ve Kubanek, 2006; Haznedar, 2003; Ilter ve Er, 2007; Karakoç, 2007) destekler niteliktedir. Katılımcıların aslında Yabancı Dil dersinin birinci sınıfta okutulmaya başlamalarını istemeleri yabancı dilin daha erken yaşta öğretilmesinin gerekliliğine inandıkları şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların birinci sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler dersinin haftalık ders süresine ilişkin görüşleri Tablo 22’de yer almaktadır. Buna göre katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Görsel Sanatlar* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, bir saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 63 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 31’dir. Ancak bu bulgu Batur (2010), Kızılırmak (2017), Özcan (2007) ve Tarı’nın (2011) Görsel Sanatlar dersinin haftalık ders saatinin yeterli olmadığı yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Bu araştırma bulgularına göre katılımcıların birinci sınıfta Görsel Sanatlar ders saatini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 22’ye göre katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Müzik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 9, bir saatlik sürenin aynı kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 69 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 22’dir. Bu araştırmanın katılımcıların Müzik ders saatini yeterli gördüğü yönündeki araştırma bulgusu Şahin’in (2009) Müzik ders saatinin yeterli olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklerken, Şener’in (2014) Müzik ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 81, beş saati yeterli görenlerin oranı % 19’dur. Katılımcıların hiçbiri artırılması yönünde görüş bildirmemiştir. Navdar (2017) da sınıf öğretmenlerin büyük bir kısmının bu dersin işlenmesi konusunda kendilerini yetersiz gördüğünü, bu ders saatini daha çok Türkçe, Matematik vb. derslerini işleyerek geçirdiklerini tespit etmiştir. Bu durum, bu çalışmada öğretmenlerin büyük bir oranda (% 81) Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin ders saatinin azaltılmasını istemelerinin sebebi olabilir.

Tablo 22

Sınıf Öğretmenlerinin Birinci Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Görsel Sanatlar		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	20	63
2 saat	10	31
Toplam	32	100
Müzik		
Saat	f	Yüzde
0 saat	3	9
1 saat	22	69
2 saat	6	19
3 saat	1	3
Toplam	32	100
Oyun ve Fiziki Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	5	15
2 saat	7	22
3 saat	6	19
4 saat	6	19
5 saat	6	19
Toplam	32	100
Trafik Güvenliği		
Saat	f	Yüzde
0 saat	27	84
1 saat	5	16
Toplam	32	100
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	31	97
2 saat	1	3
Toplam	32	100
Serbest Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	14	44
1 saat	6	19
2 saat	7	22
3 saat	2	6
4 saat	2	6
5 saat	1	3
Toplam	32	100

Yine birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Trafik Güvenliği* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 16'dır. Yine katılımcıların % 3'ü birinci sınıfların mevcut ders çizelgesinde yer almayan *İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer

almasını istemiştir. Katılımcılardan birinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık dört saat seçmeli olarak okutulan *Serbest Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 91, dört saati yeterli görenlerin oranı % 6 ve dört saati yeterli görmeyip arttırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 3'dür. Bu bulgunun ortaya çıkmasının nedenleri arasında öğretmenlerin Serbest Etkinlikler dersinde yaşadıkları araç-gereç sıkıntıları ve çizelgede yer alan diğer derslerin müfredatını yetiştirme kaygılarının etkili olduğu söylenebilir.

4.3.2. Sınıf öğretmenlerinin ikinci sınıfların haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saat ile ilgili görüşleri

Katılımcıların ikinci sınıfın haftalık ders çizelgesinde yer almasını istedikleri dersler ve o derslere ait görüşleri aşağıdaki Tablo 23 ve Tablo 24'te yer almaktadır. Burada yer alan frekans ve yüzdeler görüşmeci tarafından haftalık ders çizelgesine ilişkin katılımcılar tarafından doldurulması istenen tabloda ilgili kısımları dolduranların frekans ve yüzdelerini göstermektedir. İkinci sınıfların ders çizelgesine araştırmaya dahil edilen tüm katılımcılar içinde cevap verenlerin oranı % 62,5'tir.

Aşağıda yer alan Tablo 23'e göre katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık on saat olarak okutulan *Türkçe* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 57, on saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 40 ve on saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 3'tür. Katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Matematik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 7, beş saatlik sürenin korunması kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 50 ve beş saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 43'tür. Bu bulgu üçüncü sınıf haftalık ders çizelgesinde Matematik ders saatlerinin müfredatın yetiştirilmesi için yeterli olmadığı diğer yandan Türkçe der saatinin ise gereğinden fazla olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 23

Sınıf Öğretmenlerinin İkinci Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Türkçe		
Saat	f	Yüzde
4 saat	1	4
5 saat	1	3
6 saat	2	7
7 saat	1	3
8 saat	11	37
9 saat	1	3
10 saat	12	40
11 saat	1	3
Toplam	30	100
Matematik		
Saat	f	Yüzde
4 saat	2	7
5 saat	15	50
6 saat	7	23
7 saat	2	7
8 saat	4	13
Toplam	30	100
Hayat Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
2 saat	1	4
3 saat	7	23
4 saat	15	50
5 saat	7	23
Toplam	30	100
Fen Bilimleri		
Saat	f	Yüzde
0 saat	28	93
2 saat	1	3
4 saat	1	4
Toplam	30	100
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 Saat	27	90
1 saat	2	7
2 saat	1	3
Toplam	30	100
Yabancı Dil		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	7
2 saat	18	60
3 saat	3	10
4 saat	6	20
6 saat	1	3
Toplam	30	100

Tablo 23'e göre katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık dört saat olarak okutulan *Hayat Bilgisi* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 27, dört saati yeterli görenlerin oranı % 50 ve dört saati yeterli görmeyenlerin oranı % 23'tür. Bu bulgu Öztürk ve Kalafatçı'nın (2016), birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta okutulan Hayat Bilgisi dersinin sürelerinin yetersiz olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklememektedir. Bu araştırma bulgularına göre katılımcıların ikinci sınıf Hayat Bilgisi ders saatlerini yeterli gördükleri söylenebilir.

İkinci sınıfların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer almayan *Fen Bilimleri* dersinin ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 7'dir. Katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi* dersinin okutulması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 10'dur. Mevcut haftalık ders çizelgesinde haftalık 2 saat olarak yer alan *Yabancı Dil* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 7, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 60, artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 33'tür. Katılımcıların Fen Bilimleri ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin ikinci sınıfta ders çizelgesinde yer almamasını istedikleri söylenebilir.

Katılımcıların ikinci sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler dersinin haftalık ders süresine ilişkin görüşleri Tablo 24'te yer almaktadır. Buna göre katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Görsel Sanatlar* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 3, bir saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 70 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 27'dir. Görsel Sanatlar ders saatinin arttırılmaması yönünde görüş bildiren katılımcıların çoğunlukta olduğu bulgusu Batur (2010), Kızılırmak (2017), Özcan (2007) ve Tarı'nın (2011) Görsel Sanatlar dersinin ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Bu çalışmada katılımcıların Görsel Sanatlar dersinin ders saatini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 24

Sınıf Öğretmenlerinin İkinci Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Görsel Sanatlar		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
1 saat	21	70
2 saat	8	27
Toplam	30	100
Müzik		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
1 saat	24	80
2 saat	5	17
Toplam	32	100
Oyun ve Fiziki Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
1 saat	3	10
2 saat	9	30
3 saat	9	30
4 saat	4	13
5 saat	5	17
Toplam	30	100
Trafik Güvenliği		
Saat	f	Yüzde
0 saat	24	80
1 saat	5	17
2 saat	1	3
Toplam	30	100
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	27	90
1 saat	1	3
2 saat	2	7
Toplam	30	100
Serbest Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	13	43
1 saat	5	17
2 saat	8	27
3 saat	2	7
4 saat	1	3
5 saat	1	3
Toplam	30	100

Tablo 24'e göre katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Müzik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş

bildirenlerin oranı % 3, mevcut bir saatlik sürenin aynı kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 80 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 17'dir. Bu bulgu Şahin'in (2009) Müzik ders saatinin yeterli olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklerken, Şener'in (2014) Müzik ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Bu bulguya göre katılımcıların Müzik dersinin ders saatini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 24'e göre katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 83, beş saati yeterli görenlerin oranı % 17'dir. Katılımcıların hiçbiri artırılması yönünde görüş bildirmemiştir. Bu bulgu Navdar'ın (2017) bulgularını desteklemektedir. Bu durum, bu araştırmada öğretmenlerin büyük bir oranda (% 83) *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin ders saatinin azaltılmasını istemelerinin sebebi olabilir. İkinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Trafik Güvenliği* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 20'dir. Yine katılımcıların % 10'u ikinci sınıfların mevcut ders çizelgesinde yer almayan *İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer almasını istemiştir. Katılımcılardan ikinci sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık iki saat seçmeli olarak okutulan *Serbest Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 60, dört saati yeterli görenlerin oranı % 27 ve dört saati yeterli görmeyenlerin arttırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 13'dür. Bu bulgunun ortaya çıkmasının nedenleri arasında öğretmenlerin Serbest Etkinlik dersinde yaşadıkları araç ve gereç sıkıntıları ve çizelgede yer alan diğer derslerin müfredatını yetiştirme kaygılarının etkili olduğu söylenebilir.

4.3.3. Sınıf öğretmenlerinin üçüncü sınıfların haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saat ile ilgili görüşleri

Katılımcıların üçüncü sınıfın haftalık ders çizelgesinde yer almasını istedikleri dersler ve o derslere ait görüşleri Tablo 25 ve Tablo 26'da yer almaktadır. Burada yer alan frekans ve yüzdeler görüşmeci tarafından haftalık ders çizelgesine ilişkin

katılımcılar tarafından doldurulması istenen tabloda ilgili kısımları dolduranların frekans ve yüzdelerini göstermektedir. Üçüncü sınıfların ders çizelgesine araştırmaya dahil edilen tüm katılımcılar içinde cevap verenlerin oranı % 64,5'tir.

Tablo 25'e göre katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık sekiz saat olarak okutulan *Türkçe* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 36, sekiz saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 45 ve sekiz saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 19'dur. Katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Matematik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, beş saatlik sürenin korunması kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 42 ve beş saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 52'dir. Bu bulgu üçüncü sınıf haftalık ders çizelgesinde Matematik ve Türkçe ders saatlerinin müfredatın yetiştirilmesi için yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık üç saat olarak okutulan *Hayat Bilgisi* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 32, üç saati yeterli görenlerin oranı % 45 ve üç saati yeterli görmeyenlerin oranı % 23'tür. Araştırmanın Hayat Bilgisi dersinin süresinin yeterli gördüğü yönündeki bu bulgu Öztürk ve Kalafatçı'nın (2016), birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta okutulan Hayat Bilgisi dersinin sürelerinin yetersiz olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklememektedir. İkinci Üçüncü sınıfların mevcut haftalık ders çizelgesinde üç saat olarak alan *Fen Bilimleri* dersinin ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 58, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 36, arttırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır.

Tablo 25

Sınıf Öğretmenlerinin Üçüncü Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Türkçe		
Saat	f	Yüzde
4 saat	2	7
5 saat	2	7
6 saat	6	19
7 saat	1	3
8 saat	14	45
10 saat	6	19
Toplam	31	100
Matematik		
Saat	f	Yüzde
4 saat	2	6
5 saat	13	42
6 saat	10	32
7 saat	3	10
8 saat	3	10
Toplam	31	100
Hayat Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	7	22
2 saat	3	10
3 saat	14	45
4 saat	3	10
5 saat	4	13
Toplam	31	100
Sosyal Bilgiler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	24	77
1 saat	1	3
2 saat	4	13
3 saat	2	7
Toplam	31	100
Fen Bilimleri		
Saat	f	Yüzde
0 saat	10	32
2 saat	8	26
3 saat	11	36
4 saat	2	6
Toplam	31	100
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 Saat	28	90
1 saat	2	7
2 saat	1	3
Toplam	31	100
Yabancı Dil		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	7
2 saat	15	48
3 saat	9	29
4 saat	4	13
5 saat	1	3
Toplam	31	100

Tablo 25'e göre üçüncü sınıfların haftalık ders çizelgesinde yer almayan Sosyal Bilgiler dersinin üçüncü sınıfta okutulmasını isteyen katılımcıların oranı % 23'tür. Katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi* dersinin okutulması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 10'dur. Mevcut haftalık ders çizelgesinde haftalık iki saat olarak yer alan *Yabancı Dil* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 7, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 48, artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 45'tir.

Katılımcıların üçüncü sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler dersinin haftalık ders süresine ilişkin görüşleri Tablo 26'da yer almaktadır. Buna göre katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Görsel Sanatlar* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 10, bir saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 58 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 32'dir. Görsel Sanatlar ders saatinin arttırılmaması yönünde görüş bildiren katılımcıların çoğunlukta olduğu bulgusu Batur (2010), Kızılırmak (2017), Özcan (2007) ve Tarı'nın (2011) Görsel Sanatlar dersinin ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir.

Katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Müzik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, bir saatlik sürenin korunması kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 68 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 26'dır. Bu bulgu Şahin'in (2009) Müzik dersi ders saatinin yeterli olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklerken, Şener'in (2014) Müzik dersi ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir.

Tablo 26

Sınıf Öğretmenlerinin Üçüncü Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Görsel Sanatlar		
Saat	f	Yüzde
0 saat	3	10
1 saat	18	58
2 saat	10	32
Toplam	31	100
Müzik		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	21	68
2 saat	8	26
Toplam	31	100
Oyun ve Fiziki Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
1 saat	5	16
2 saat	9	29
3 saat	13	42
4 saat	2	7
5 saat	1	3
Toplam	31	100
Trafik Güvenliği		
Saat	f	Yüzde
0 saat	23	74
1 saat	8	26
Toplam	31	100
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	29	94
2 saat	2	6
Toplam	31	100
Serbest Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	16	52
1 saat	5	16
2 saat	8	26
3 saat	1	3
5 saat	1	3
Toplam	31	100

Tablo 26'ya göre katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 97, mevcut beş saati yeterli görenlerin oranı % 3'tür. Katılımcıların hiçbiri artırılması yönünde görüş bildirmemiştir. Bu bulgu Navdar'ın (2017) bulgularını desteklemektedir. Navdar (2017) da sınıf öğretmenlerin büyük bir kısmının bu dersin işlenmesi konusunda kendilerini yetersiz gördüğünü, bu ders saatini daha çok Türkçe, Matematik vb. derslerini işleyerek geçirdiklerini tespit etmiştir. Bu durum, bu araştırmada öğretmenlerin büyük bir oranda % 97) *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin ders saatinin azaltılmasını istemelerinin sebebi olabilir.

Tablo 26'ya göre üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Trafik Güvenliği* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer alması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 26'dır. Yine katılımcıların % 6'sı üçüncü sınıfların mevcut ders çizelgesinde yer almayan *İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi* dersinin haftalık ders çizelgesinde yer almasını istemiştir. Katılımcılardan üçüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık iki saat seçmeli olarak okutulan *Serbest Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 68, dört saati yeterli görenlerin oranı % 26 ve iki saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Bu bulgunun ortaya çıkmasının nedenleri arasında öğretmenlerin *Serbest Etkinlikler* dersinde yaşadıkları araç-gereç sıkıntıları ve çizelgede yer alan diğer derslerin müfredatını yetiştirme kaygılarının etkili olduğu söylenebilir.

4.3.4. Sınıf öğretmenlerinin dördüncü sınıfların haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saat ile ilgili görüşleri

Katılımcıların dördüncü sınıfın haftalık ders çizelgesinde yer almasını istedikleri dersler ve o derslere ait görüşleri Tablo 27 ve Tablo 28'de yer almaktadır. Burada yer alan frekans ve yüzdeler görüşmeciler tarafından haftalık ders çizelgesi ilişkin katılımcılar tarafından doldurulması istenen tabloda ilgili kısımları dolduranların

frekans ve yüzdelerini göstermektedir. Dördüncü sınıfların ders çizelgesine araştırmaya dahil edilen tüm katılımcılar içinde cevap verenlerin oranı % 70,8'dir.

Tablo 27

Sınıf Öğretmenlerinin Dördüncü Sınıf Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve Yabancı Dil Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Türkçe		
Saat	f	Yüzde
4 saat	1	3
5 saat	2	6
6 saat	5	14
7 saat	3	9
8 saat	21	62
10 saat	2	6
Toplam	34	100
Matematik		
Saat	f	Yüzde
4 saat	2	6
5 saat	12	35
6 saat	10	29
7 saat	4	12
8 saat	6	18
Toplam	34	100
Hayat Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	33	97
4 saat	1	3
Toplam	34	100
Sosyal Bilgiler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	1	3
2 saat	14	41
3 saat	17	50
Toplam	34	100
Fen Bilimleri		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
2 saat	17	50
3 saat	14	41
4 saat	2	6
Toplam	34	100
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	9	26
2 saat	21	62
3 saat	2	6
Toplam	34	100
Yabancı Dil		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
1 saat	1	3
2 saat	22	64
3 saat	5	15
4 saat	4	12
5 saat	1	3
Toplam	34	100

Tablo 27'ye göre katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık sekiz saat olarak okutulan *Türkçe* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 32, sekiz saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 62 ve sekiz saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık beş saat olarak okutulan *Matematik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, mevcut beş saatlik sürenin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 35 ve beş saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 59'dur.

Tablo 27'ye göre katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan *Hayat Bilgisi* dersinin okutulmasını isteyenlerin oranı % 3'tür. Mevcut ders çizelgesinde haftalık üç saat olarak okutulan *Sosyal Bilgiler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 50, üç saati yeterli görenlerin oranı % 50'dir. Hiçbir katılımcı 3 saatin artırılması yönünde görüş bildirmemiştir. Dördüncü sınıfların mevcut haftalık ders çizelgesinde üç saat olarak alan *Fen Bilimleri* dersinin ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 53, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 41, artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık iki saat olarak yer alan *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi* dersinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 32, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 62, artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Mevcut haftalık ders çizelgesinde haftalık iki saat olarak yer alan *Yabancı Dil* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 64, artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 30'dur. Katılımcıların Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi ile Yabancı Dil ders saatini yeterli buldukları söylenebilir.

Tablo 28

Sınıf Öğretmenlerinin Dördüncü Sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler Dersinin Haftalık Ders Saatine İlişkin Görüşleri

Görsel Sanatlar		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	30	88
2 saat	2	6
Toplam	34	100
Müzik		
Saat	f	Yüzde
0 saat	2	6
1 saat	30	88
2 saat	2	6
Toplam	34	100
Oyun ve Fiziki Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	1	3
1 saat	12	35
2 saat	17	50
3 saat	2	6
4 saat	1	3
5 saat	1	3
Toplam	34	100
Trafik Güvenliği		
Saat	f	Yüzde
0 saat	9	26
1 saat	23	68
2 saat	2	6
Toplam	34	100
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi		
Saat	f	Yüzde
0 saat	19	56
1 saat	11	32
2 saat	4	12
Toplam	34	100
Serbest Etkinlikler		
Saat	f	Yüzde
0 saat	27	79
1 saat	4	12
2 saat	3	9
Toplam	34	100

Katılımcıların dördüncü sınıf Görsel Sanatlar, Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Trafik Güvenliği, İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi ve Serbest Etkinlikler dersinin haftalık ders süresine ilişkin görüşleri Tablo 28’de yer almaktadır. Buna göre katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Görsel Sanatlar* dersinin haftalık ders saatinin azaltılması yönünde

görüş bildirenlerin oranı % 6, bir saat olarak aynen kalması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 88 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Bu bulgu Batur (2010), Kızılırmak (2017), Özcan (2007) ve Tari'nin (2011) Görsel Sanatlar dersinin ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Yine bu araştırmada tüm sınıf düzeylerinde 4. Sınıf için Görsel Sanatlar dersinin ders saatinin değişmemesini isteyen katılımcıların yüzdesi (% 88) diğer sınıf düzeylerinden (sırasıyla % 63, % 70,% 58) oldukça fazladır. Katılımcıların Görsel Sanatlar ders saatini yeterli buldukları söylenebilir.

Tablo 28'e göre katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık bir saat olarak okutulan *Müzik* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6, mevcut bir saatlik sürenin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 88 ve bir saati yeterli görmeyip artırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 6'dır. Bu bulgu Şahin'in (2009) Müzik ders saatinin yeterli olduğu yönündeki araştırma bulgusunu desteklerken, Şener'in (2014) Müzik ders saatinin az olduğu yönündeki araştırma bulgularını desteklememektedir. Katılımcılardan dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde haftalık iki saat olarak okutulan *Oyun ve Fiziki Etkinlikler* dersinin, haftalık ders saatinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 38, iki saati yeterli görenlerin oranı % 50, mevcut ders saatinin arttırılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 12'dir. Dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde bir saat olarak yer alan *Trafik Güvenliği* dersinin azaltılması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 26, mevcut ders saatinin korunması yönünde görüş bildirenlerin oranı % 68, arttırılması gerektiğini düşünenlerin oranı % 6'dır.

Tablo 28'e göre katılımcıların % 56'sı dördüncü sınıfların haftalık ders çizelgesinde iki saat olarak yer alan *İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi* dersinin kaldırılmasını, % 32'si ders saatinin bir saate düşürülmesini, % 12'si mevcut ders saatinin korunmasını istemektedir. Hiçbir katılımcı İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersinin ders saatinin arttırılmasını istememiştir. Katılımcıların çoğunluğunun bu dersin kaldırılması yönünde görüş belirttiği bulgusu Sağlam ve

Hayal'in (2015), İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi dersinin ilkokul dördüncü sınıfta okutulması bulgusunu desteklemekte iken Er, Ünal ve Özmen'in (2013), bu dersin ortaokulda okutulmasının daha uygun olacağı yönündeki araştırma bulgusunu desteklemektedir. Katılımcılar % 79'u dördüncü sınıfta mevcut ders çizelgesinde yer almayan Serbest Etkinlikler dersinin yine yer almamasını, % 12'si haftalık bir saat olarak okutulmasını, % 9'u haftalık iki saat olarak okutulmasını istemiştir. Bu bulgu Dünder ve Karaca'nın (2011) bulgularını desteklemektedir.

4.4. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MEVCUT DERS ÇİZELGESİ HAKKINDAKİ GENEL GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

Bu bölümde ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşme formunda yer alan dördüncü soruya verdikleri cevaplardan mevcut ders çizelgesi hakkındaki genel görüş ve önerilerine ilişkin elde edilen bulgular yer almaktadır. Bulgulara genel olarak bakıldığında katılımcıların çoğu tüm sınıf düzeylerinde Serbest Etkinlikler dersi ders saatinin düşürülmesi ya da programda yer almaması şeklinde görüş bildirmişler. Serbest Etkinlikler dersi Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 20. 07. 2010 tarihinde aldığı karar doğrultusunda 1., 2.ve 3. sınıfta 5 saat, 4. sınıfta ise 4 saat okutulmaya başlanmıştır. Alanyazında erişilen diğer araştırma bulguları (Dünder ve Karaca, 2011) da bu çalışmanın Serbest Etkinlikler dersinin ders saatinin fazla olduğu bu nedenle azaltılması ya da tamamen kaldırılması, bu derste başka dersler işlenmesi yönündeki bulgularını destekler niteliktedir. Sınıf öğretmenleri Serbest Etkinlikler dersinde daha çok okuma ve yazma çalışmaları yapmaktadırlar (Dünder ve Karaca, 2011), bu nedenle verimli işleyemedikleri bu dersin ilkokulların ders çizelgesinden kaldırılıp ya da ders saatinin azaltılıp onun yerine Türkçe ve Matematik ders saatlerinin artırılmasını istedikleri söylenebilir.

- “Serbest etkinlikler saatlerinin kaldırılmasının daha uygun olduğunu düşünüyorum. Serbest etkinlik saatinde genelde ders yapılıyor (K30).”
- “Oyun ve Fiziki Etkinlikler ile Serbest Etkinlikler için ayrılan toplam 7 saatlik süre fazla olduğu için bıkkınlık ve yılgınlık oluşturmaktadır (K39).”

- “Serbest Etkinlikler okullarda eksik kalan derslerin tekrarı şeklinde işlenmektedir. Nedeni de bana göre; okullarımızın materyal ve para yönünden gereken önemin verilmemesidir (K42).”
- “Müfredat bazı derslerde hafifletilmelidir. Toplam günlük ders saati 5 ders saati olmalıdır. Öğle arası kaldırılmalıdır. Amaca uygun olarak serbest etkinlikler işlenirse amacına ulaşır. Fakat okulların fiziki olanak ve yapısı uygun olmadığından ya azaltılmalı ya da kaldırılmalıdır (K43).”
- “Serbest Etkinlikler dersi çok fazla ve gereksizdir. Haftalık ders saati olarak 1 ders yeterlidir. Öğretmenin insiyatifine bırakılmalı (K44).”
- “Serbest Etkinlikler dersi alanında uzman öğretmenler tarafından çocukların seviyesinde işlenirse daha verimli olur diye düşünüyorum. Çocukların öğleden sonrası tamamen sosyal etkinliklere ayrılmalı. Böylece çocukların daha iyi keşfedilmesi sağlanır. Bu etkinlikleri ildeki bütün okullar düşünülerek İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün koordinesi ile yapılmalıdır. Bakanlık yapacağı programlarda bu işin mutfağında olan öğretmenlerden görüş alınmalıdır (K45).”
- “Daha önceki maddelerde belirttiğim gibi Serbest Etkinlikler çok işlevsel ve uygulanabilir bir ders değil bence. Çoğu meslektaşımız Serbest Etkinlik dersinde başka dersler işlemek durumunda kalıyor. Çünkü konular yetişmemektedir. Serbest Etkinlik dersinin kazanımı ya da ders saati düşürülüp diğer derslere daha çok ağırlık verilse öğretmenler ve öğrenciler açısından çok daha faydalı olacaktır. İlerleyen zamanda 3. ve 4. Sınıfta yetiştirme ve destekleme kursunun ilkokullarda Türkçe ve Matematik derslerinde açılacağını düşünürsek Türkçe ve Matematik derslerinin kazanımlarına ve ders saatlerine daha çok önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum (K47).”
- “Serbest Etkinlikler dersi zorunlu değilse de zorunluymuş gibi işleniyor. Serbest etkinlikler dersi çocuğun kendini ifade edebileceği ilgi ve yeteneklerini gösterebileceği bir ders olmalı (K48).”

Katılımcıların Görsel Sanatlar ve Beden Eğitimi derslerine alan öğretmenlerinin girmesi yönünde görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Bu bulgu Ertan'ın (2013) Beden Eğitimi dersini Beden Eğitimi öğretmenin vermesi yönündeki araştırma bulgusunu

desteklemektedir. Özellikle birinci sınıfta okuma ve yazmaya odaklanılmasından dolayı Beden Eğitimi dersine öğretmenler odaklanamamakta, bu dersi başka dersler için kullanmakta, kendilerini pedagojik olarak bu dersler için yeterli hissetseler de özellikle uzmanlık gerektiren kazanımların verilmesinde zorluk yaşamaktadırlar (Bozdemir, Çimen, ve Kaya, 2015; Dwyer, 2003; Ertan, 2013; Kurt ve Taşkaya, 2007). Diğer yandan bu derslerin gerektirdiği araç, gereç ve mekan eksikliği başka bir sorundur (Ertan, 2013; Dwyer, 2003; Kurt ve Taşkaya, 2007), bu da öğretmenlerin bu dersin saatinin azaltılmasını ya da tamamen kaldırılmasını istemesinin sebepleri olarak gösterilebilir.

Alanyazındaki çeşitli araştırmalarda elde edilen sınıf öğretmenlerinin öz yeterliklerinin düşük olduğu, araç-gereç eksikliği, hizmet içi eğitim sorunları, sınıf mevcutlarının kalabalık oluşu, ders hakkındaki olumsuz yargı, program hakkında öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmaması, derse gerekli değer verilmemesi (Batur, 2010; Kızılırmak, 2017, Özcan, 2007; Tarı, 2011) gibi bulgular, bu araştırmada elde edilen Görsel Sanatlar dersine branş öğretmenlerinin girmesi ve Görsel Sanatlar dersinin ders saatinin arttırılmaması ya da azaltılması yönündeki görüşlerin altında yatan sebeplerden olabilir.

Katılımcıların, ilkokullarda Müzik dersine müzik öğretmenlerinin girmesi yönündeki araştırma bulgusu Şener (2014) ve Şahin'in (2009) sınıf öğretmenlerinin Müzik dersinde yaşadığı problemler ve kendilerini bu alanla ilgili yeterli görmedikleri yönündeki bulguları desteklemektedir. Öğretmenlerin bu derslerde başka ders işledikleri ve kazanımlara yeteri kadar önem vermedikleri çeşitli araştırmalarla da ortaya konmuştur (Batur, 2010; Bozdemir, Çimen, ve Kaya, 2015; Dwyer, 2003; Ertan, 2013; Kızılırmak, 2017; Kurt ve Taşkaya, 2007; Özcan, 2007; Şener, 2014, Şahin, 2009; Tarı, 2011). Katılımcılar Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi gibi derslere alan öğretmenlerinin ya da uzmanların girebileceğini belirterek görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

- *“Özellikle alan öğretmeni gereken Yabancı Dil, Din Kültürü, Müzik ve Görsel Sanatlar derslerine yetenek öğretmenleri girmelidir. Öğrenci bu yaşta (ilkokul) yaş aralığında evde de zaman geçirmelidir. Bütün vaktini rahat*

olamayan sıralarda geçirmemelidir. Oyununu dışarıda arkadaşlarıyla birlikte oynamalıdır (K1).”,

- *“Haftalık ders saati artırılabilir. Ana dersler göz önünde tutularak, arkasından branş öğretmenlerinin girdiği Müzik, Dans, Beden Eğitimi dersleri eklenebilir (K8).”*,
- *“Sosyal etkinlikler derslerinin artırılması ve bu derslere girecek öğretmenlerin bu alanlarda eğitim almaları gerekmektedir (K 17).”*,
- *“Görsel Sanatlar, Müzik gibi yetenek isteyen derslere branş öğretmenlerinin girmelerinin öğrencilere daha faydalı olacağını düşünüyorum (K21).”*,
- *“Derslere branş öğretmenleri girmeli böylece dersler daha kaliteli işlenmiş olur. Öğle araları uzun olmamalı gerekirse kaldırılmalı. Çünkü öğrencinin motivasyonu bozuluyor. Ayrıca Müzik, Beden Eğitimi, Resim seçmeli ders olmalı. Yetenekli öğrenciler bu dersleri alıp uzmanlaştırılmalı. Tabiki branş öğretmenleriyle. Okullarda derslere uygun donatılmalı her şey öğretmenden beklenmemeli (K20).”*,
- *“Müzik, Oyun ve Fiziki Etkinlikler, Görsel Sanatlar, İngilizce derslerine branş öğretmenlerinin girmesi ve kazanımların çocuk gelişimine uygun tekrar bir eğitimci gözüyle değerlendirilmesi gerekiyor (K42).”*,
- *“Müzik, Resim ve Spor için özel alanlar olmalı, branş öğretmenleri olmalı. Öğle arası çocukların güvenliğini sağlamak zor oluyor. Çocuklar motive olmakta tekrar zorlanıyor (K29).”*

Katılımcıların haftalık ders saatinin 25 saate düşürülmesi ve öğle arasının kalkması taraftarı oldukları söylenebilir. Katılımcılar ağırlıklı olarak önceki sorulara da verdiği cevaplar göz önünde bulundurulduğunda öğleden sonraki derslerin verimli olmadığı söylenebilir. Derslerin öğleye kadar beş ders saat ve öğle arası yerine beslenme teneffüsü olması taraftarı oldukları şeklinde yorumlanabilir. Öğle arası ile ilgili olarak katılımcıların bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

- *“Öğleye kadar işlenen derslerden verim alabiliyoruz. Ancak öğleden sonraki dersler sadece öğrencinin güzel vakit geçirmesini sağlamaya yönelik çalışmalar oluyor. Bu vakti bazı öğrenciler için iyi, bazıları için ise kayıp*

olarak görebiliyoruz. Bu saatlerin tecrübeli ve alanında uzman kişiler tarafından değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum (K5).”

- “Öğleden sonra yetenekleri geliştirmeye yönelik, konusunda uzman öğretmenler eşliğinde çocukların eğlenerek öğrenmeleri planlanarak çalışmalar yapılabileceğini düşünüyorum (K6).”
- “Öğle arasından sonraki derslerde çok verim alamıyorum. Bu yüzden öğle arası kaldırılıp bunun yerine beslenme teneffüsü uygulaması yapılabilir. Öğle arasını gereksiz buluyorum (K11).”
- “Öğle arası, gerek öğretmen nöbeti konusunda, gerek öğrencilerin öğle yemeği konusu, güvenlik ve olası kazalar konusundaki sıkıntılardan dolayı kaldırılmalıdır. Dolayısıyla ders saatleri azaltılmalıdır (K13).”
- “Tam günlük eğitimin öğrenciler için verimli bir eğitim vermediği, öğleden sonraki rehavetten dolayı derslerin anlaşılmadığını düşünüyorum. Öğleden sonra derslerin sosyal etkinlik (faaliyetler) şeklinde olmalı. Branş öğretmenleri – eğitimcilerinin katılımıyla olmasını düşünüyorum. (halk oyunları gibi). Öğlen aralarındaki 45 dakika ile 1,5 saati bulması öğrenciler için de uzun bir zaman kaybı diye düşünüyorum. Öğlene kadar ders işlenip öğleden sonraya sosyal etkinlikler için ayrılmasını isterdim. Bu saatlerinde bol bol spora ayrılmalıdır (K14).”
- “İlkokullarda sabah üç ders saati, yemeklerden sonra iki ders saati ve teneffüslerin daha uzun sürelerde olması gerekir. Oyun bahçeleri ve spor alanları daha da geliştirilmeli. Eğitimde yaparak yaşayarak çalışmalar daha da verimli hale getirilmelidir (K15).”
- “Öğle arası çocuklar yeterli ve dengeli beslenemiyor. Son iki saate yorgun ve isteksiz geliyor. Haliyle derse olan ilgileri azalıyor. Son derslerden istenen verim istenildiği düzeyde alınamamaktadır. Kaynak kitapları devletimiz izin ve onayı ile aynı ders kitabı gibi öğrencilere ücretsiz versin. Akıllı tahtalar çalışmıyor, bakım ve onarım, interneti sınıfta verimli kullanamıyoruz (K33).”
- “Normal eğitim okullarda öğle arası öğrenciler yetersiz beslenmektedir. Bakanlığın konuyla ilgili bir çalışma yapmasını temenni ederim. Bakanlıkça, kaynak kitap alınmasının önüne geçmek için yardımcı kitaplar devlet tarafından basılıp öğrencilere dağıtılmalıdır (K34).”

- “Okullardaki öğle arası öğrencilerin eve gidip gelmesi dikkat bozukluğu yaratıyor. Okula geldiklerinde ders işlemek istemiyorlar. Ayrıca mihver derslerin daha verimli olması açısından verilen araların uzun olması sakıncalıdır (K35).”
- “Ders saatleri ve ders araları azaltılırsa daha iyi verim alınacağına inanıyorum. Öğle arasından sonra öğrencileri toparlamak epey zor oluyor (K37).”
- “Ders saatlerinden bir ders saati azaltılarak dinlenme, oyun, beslenme vb. etkinliklere ağırlık verilebilir. Çeşitli dallarda yarışmalar şiir, okuma, kitap okuma etkinlikleri yapılabilir (K22).”
- “Öğle arası olmamalı, öğlen eve giden çocuk geri gelmiyor, öğrencilerin araçla eve gidip gelmesi mümkün olmayan yerlerde çocuklar yemeklerini yemeden geri geliyor. Öğleden sonraki dersler etkisiz oluyor, çocuğun özellikle son saatlerde çok yorulduğu görülüyor (K44).”

Katılımcılar mevcut ders çizelgesi ile ilgili mevcut çizelgede yer alan derslerin girişimci öğrenci yetiştirmedeğini, bu nedenle “Bilimsel, deney ve gözleme dayanan, öğrenciyi düşünmeye yönelten, düşündüğünü söyleyebilen, cesaretli, atılcı öğrenci yetiştiren bir sisteme geçilmesini (K16).”, okulların fiziki ortamlarının ve çocukların hareket alanlarının genişletilmesini belirterek “Şu anda olduğu gibi 6 saat içinde tutarak başarı elde edilmez. Çocuğun enerjini boşaltıp rahatlayacağı oyun alanlarının ve zaman dilimlerinin olması gerekir. Yorgun ve bıkkın çocuklardan verim alamazsın (K38).” ifadesini kullanmıştır. Yine başka bir katılımcı denetim sistemini eleştirerek “Geçmiş dönemlere ait okul denetimlerinde (müfettişler) Türkçe, Matematik ve Fen alanlarında öğrenci bilgilerini öğrenmek amaçlı denetim yapıyorlardı. Sosyal öğrenci yetiştirin deyip sayısal sorularla değerlendirmeye gidiyorlardı. Hiçbir denetimde hangi oyunları öğrendiniz, hangi şarkıları öğrendiniz, öğrendiğiniz şarkılar nelerdir diye herhangi bir soru sorulmamaktaydı. Değerlendirme bu yönde olunca öğretmenlerde bu alanlara ağırlık veriliyordu. Dört yıl önce okullardaki çocuk oyunları ve yarışmaları yapılırken bu alan İl Spor Müdürlüklerine verildi. Bu tarihten itibaren herhangi çocuk oyunları yarışmaları yapılmamaktadır. Bu da bir eksiklik (K17).” ifadesini kullanmıştır.

BÖLÜM V.

SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Bu bölümde, ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilkokulların haftalık ders saatleri hakkındaki görüşlerine ilişkin sonuçlar araştırmanın alt problemlerine göre sırasıyla ortaya konmuştur.

1. Katılımcıların ilkokulların haftalık toplam ders saati ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgulardan yola çıkılarak katılımcıların ilkokulların haftalık ders çizelgesinde yer alan 30 saatlik süreyi fazla buldukları ve azaltılması taraftarı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.
2. Katılımcıların ilkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin yeterli olup olmadığı ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgulardan haftalık ders çizelgesinde yer alan derslerin ve o derslere ait sürelerin birbiri ile uyumlu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
3. Katılımcıların çoğu tarafından tüm sınıf düzeylerinde Matematik dersinin haftalık ders süresinin yeterli ya da artırılmalı görüşüne sahip olduğu bulgusundan yola çıkarak Matematik dersinin tüm sınıf düzeylerinde ders saatlerinin yeterli olduğu ve azaltılmaması gerektiği söylenebilir.
4. Birinci sınıf haftalık ders çizelgesine Yabancı Dil dersi de eklenebilir.
5. Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersinin birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta ders saatine ilişkin katılımcı görüşlerinin büyük çoğunluğunun (sırasıyla % 81, % 83, % 97) kaldırılması yönünde olduğu bulgusu göz önünde bulundurularak bu ders birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta kaldırılabilir ya da ders saati en aza indirilebilir.
6. Serbest Etkinlikler dersi hakkında tüm sınıf düzeyleri için ağırlıklı olarak (sırasıyla % 44, % 43, % 52 ve % 79) kaldırılması yönünde görüş ortaya

çıkıldığı bulgusu göz önünde bulundurularak bu ders tamamen kaldırılabilir ya da ders saati en aza indirilebilir.

7. Görsel Sanatlar ve Müzik dersleri ders saatlerinin tüm sınıf düzeylerinde mevcut ders saatinin korunması yönünde tespit edilen araştırma bulgusu göz önünde bulundurularak bu derslerin ders sürelerinin yeterli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

5.2. ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına ve katılımcıların önerilerine dayalı olarak getirilen öneriler aşağıda sıralanmıştır.

1. Haftalık ders saatleri tekrar gözden geçirilmelidir. Öğle arasında öğretmen nöbeti, güvenlik, servis, yemek gibi sorunlar olduğu sonucu göz önünde bulundurularak 1, 2, 3 ve 4. sınıflarda altı olan günlük ders saati beş ders saatine indirilebilir.
2. Öğrencilerin başarısız olduğu ders ya da konular için öğrenciye özel ek öğrenme zamanları yaratılabilir (kurs, etüt vb.). Bu anlamda MEB'in "İlkokullarda Yetiştirme Programı" [İYEP] projesinin önemli olduğu düşünülmektedir.
3. Öğle arası kaldırılarak hem velilerin hem de taşınmalı okulların öğle arası servis, yemek sorunları, güvenlik sorunları azaltılabilir. Yine tam gün eğitimin, veli ve Milli Eğitim Bakanlığına getirdiği servis ve yemek maliyetleri düşünüldüğünde öğle arasını kaldırmak daha ekonomik olabilir.
4. Serbest Etkinlikler dersinin amacına uygun işlenmesinde yaşanan sıkıntılar ortaya çıktığı sonucu göz önünde bulundurularak aslında seçmeli olması gereken Serbest Etkinlikler dersi kaldırılabilir. Serbest Etkinlikler dersi seçmeli ders olarak ders çizelgesinde yer almasına rağmen zorunlu olarak okutulduğu söylenebilir. Bu dersin okulun bulunduğu çevrenin, okulun koşullarına, uzman personel olup olmama durumuna ve velinin isteğine göre çizelgede yer aldığı gibi seçmeli uygulanması sağlanabilir.
5. Derslerin çeşitliliği azaltılarak dersler ve o derslere ayrılan ders saatleri yeniden düzenlenebilir.

6. Yabancı Dil dersinin birinci sınıf müfredatında yer alması sağlanabilir. Böylelikle yabancı dil daha erken yaşta öğreilmeye başlanabilir.
7. Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar ve Müzik dersine özel okullarda olduğu gibi bu derslere alandaki uzman öğretmenlerin girmesi sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Abadzi, H. (2009). Instructional time loss in developing countries: Concepts, measurement, and implications. *The World Bank Research Observer*, 24(2), 267-90.
- Akbaba, A. (2006). *İlköğretim I. kademe sınıf öğretmenlerinin görev ve hizmet algıları*. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Ak, Ö. F. (2016). *İlköğretim okulları 1-5. sınıflarda uygulanmaya başlayan yeni ilköğretim programı hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Akinoğlu, O. (2005). Türkiye’de uygulanan ve değişen eğitim programlarının psikolojik temelleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 22, 31-46.
- Akyüz, Y. (2013). *Türk eğitim tarihi*. (25.bs.). Ankara: PegemA.
- Arı, A. (2005). Ülkemizde ilköğretim ders yılının diğer bazı Avrupa ülkeleriyle karşılaştırılması ve farklı uygulamalar. *Milli Eğitim Dergisi*, 167.
- Arslan, M. (2000). Cumhuriyet dönemi ilköğretim programları ve belli başlı özellikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 146.
- Baines, L. (2007). Learning from the world: Achieving more by doing less. *Phi Delta Kappan*, 98-100.
- Barro, J.W. Lee & Barro. R.J. (2001). Schooling quality in a cross-section of countries. *Economica*, 68(272), 465-488.
- Batur, M. (2010). *İlköğretim I. Kademe Görsel Sanatlar dersi öğretim programı'nın kazanımlar öğesinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi), On Sekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Baysal, N. Z. & Ada, S. (2015). *Dünden bugüne Türk eğitim sistem ve yapısı*. (1. Bs.). Ankara: PegemA.

Bayyurt, Y. (2012). *4+4+4 Eğitim Sisteminde Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi*.

https://www.researchgate.net/profile/Yasemin_Bayyurt/publication/258112407_444_Egitim_Sisteminde_Erken_Yasta_Yabanci_Dil_Egitimi/links/00463527010abe5800000000/4-4-4-Egitim-Sisteminde-Erken-Yasta-Yabanci-Dil-Egitimi.pdf sayfasından erişilmiştir.

Benavot, A. (2004). A global study of intended instructional time and official school curricula, 1980-2000. *EFA Global Monitoring Report 2005: The Quality Imperative*, Geneva: IBE.

http://disde.minedu.gob.pe/bitstream/handle/123456789/1548/2004_Benavot_A%20Global%20study%20of%20intended%20instructional%20time%20and%20official%20school%20curricula%2C%201980-2000.pdf?sequence=1&isAllowed=y sayfasından erişilmiştir.

Beyaztaş, D. İ., Kaptı, S. B. & Senemoğlu, N. (2013). An analysis of elementary school curricula since the foundation of Republic of Turkey. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 46(2), 319-344.

Binbaşıoğlu, C. (1999). “Cumhuriyet döneminde ilkököl programları” F. Gök (ed.). *75 yılda eğitim içinde* (s. 145-171).

Binbaşıoğlu, C. (1995). Öğretmen yetiştirme açısından Türkiye’de eğitim bilimleri tarihi üzerinde bir araştırma. İstanbul: MEB.

Blikford, R. (2009). *Extended school year fast facts*. Center for Education Policy, Applied Research and Evaluation University of Southern Maine.

Bozavlı, E. (2013). Erken yaşta yabancı dil öğretiminin tarihsel süreci ve amaçları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(4) (Special Issue), 1561-1574.

Bozavlı, E. (2011). Yabancı dil öğretmenlerinin erken yaşta yabancı dil eğitimi üzerine algılarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (23), 87-104.

Bozdemir, R. Çimen, Z.& Kaya, M. (2015). Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor dersinde karşılaştıkları problemler (Tokat ili örneği). *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 221-234.

<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/412124> sayfasından erişilmiştir.

- Budak, Ç. (2010). *Türkiye’de ilkokul programları ve yabancı uzmanların ilkokul programlarına etkisi (1923-1960)*. (Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (15. b.). Ankara: PegemA.
- Carr-Hill, R. (2010). *Cost effectiveness of moving from half day to full day schooling*. Institute of Education, University of London, London.
- Ceylan, G. C. (2015). *İlkokul II. Sınıf oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarının gerçekleşme düzeyine ilişkin öğretmen görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi), Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya
- Cotton, K. & Savard, W. G. (1992). Time factors in learning. *Northwest Regional Educational Laboratory*.
- Cotton K. & Wikelund, K. R. (1989). Educational time factors. School Improvement Series Close-Up #8. *Northwest Regional Educational Laboratory*.
http://educationnorthwest.org/webfm_send/564 den 17 Nisan 2017 tarihinde alınmıştır.
- Demirel, Ö. (2014). *Eğitimde program geliştirme kuramdan uygulamaya* (21. Bs.). Ankara: PegemA.
- Dündar, H. & Karaca, E. T. (2011). İlköğretim okullarında serbest etkinlikler dersinin değerlendirilmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 105-121.
- Dwyer J.J., Allison K.R., Barrera M., Hansen B., Goldenberg E. & Boutiller M.A. (2003). Teachers' perspective on barriers to implementing physical activity curriculum guidelines for school children in Toronto. *Canadian Journal Of Public Health*, 94(6), 448-452.
- Edelenbos, P., Johnstone, R. & Kubanek, A. (2006). *The main pedagogical principles underlying the teaching of young learners*. Key study for the European Commission, Brussels.

- Er, H., Ünal, F. & Özmen, C. (2013). 8. sınıf vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersinin 4. sınıfa alınmasına ilişkin görüşler üzerine bir araştırma. *International Journal of Social Science*, 6(8), 179-196.
- Ertan, A. (2013). *İlkokul birinci sınıflarda oyun ve fiziki etkinlikler dersi kazanımlarının amaca ulaşabilirliğinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Manisa <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Fisher, C. W. & Berliner, D. C. (1985). *Perspectives on instructional time*. New York: Longman.
- Frederick, W. C. & Walberg, H. J. (1980). Learning as a function of time. *Journal of Educational Research*.
- Gümüş, E. & Şişman, M. (2012). *Eğitim ekonomisi ve planlaması*. Ankara: PegemA
- Haznedar, B. (2003). 'Neden erken yaşta yabancı dil eğitimi'. İ. Erdoğan (Ed.), *Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları* içinde (s. 119-130). İstanbul: Özel Okullar Derneği.
- İlter, G. B. & Er. S. (2007). Erken yaşta yabancı dil öğretimi üzerine veli ve öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 21-30.
- Kalaycı, N. (2004). *Cumhuriyet döneminde ilköğretim*. İstanbul: MEB.
- Kalkınma Bakanlığı (2014). *2014-2018 Onuncu Kalkınma Planı Eğitim Sisteminin Kalitesinin Artırılması Özel İhtisas Komisyon Raporu*. Ankara.
- Karakoç, C. (2007). *Okul öncesi eğitimde ana sınıfları İngilizce dersi için bir öğretim programı önerisi*. (Yüksek Lisans Tezi) İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (17. Bs.). Ankara: Nobel.
- Kaya, Y. K. (1984) *İnsan yetiştirme düzenimiz*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Keleş, Ö. (2009) *Yeni ilköğretim Matematik dersi programı hakkında sınıf ve ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi) Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Kızılırmak, B. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin Görsel Sanatlar dersi alan bilgisi öz yeterlik inançları* (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Koç, E. S. (2016). Türkiye’de ilköğretim programlarının değerlendirilmesine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 198-216.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim birinci sınıf programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 419-431.
- Kurt, Y. & Taşkaya, S. M. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri*, 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Çukurova Üniversitesi, 02-03 Kasım, Adana.
- Lavy, V. (2010). Do differences in schools instruction time explain international achievement gaps in Math, Science, and Reading? Evidence from developed and developing countries. *Technical Report*, National Bureau of Economic Research.
- Levin, H.M. (1984). *Clocking instruction: A reform whose time has come?* Palo Alto, CA: Stanford University, The California Institute for Research on Educational Finance and Governance.
- Mandel, P. & Süssmuth, B. (2011). Total instructional time exposure and student achievement: An extreme bounds analysis based on german state-level variation. CESifo Working Paper Series.
- Memişoğlu, S. P. & İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 14-25.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Edt. Selahattin Turan). Ankara: Nobel.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). Milli Eğitim Bakanlığı 2015-2019 Stratejik Planı.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2010). *Tebliğler Dergisi*, 73(2637).
- Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *Tebliğler Dergisi*, 68(2575).
- Milli Eğitim Bakanlığı (1998). *Tebliğler Dergisi*, 61(2492).

Navdar, A. Ö. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin oyun ve fiziki etkinlikler dersinin öğretim süreciyle ilgili görüşleri (Rize İli Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.

OECD (2017). *Education at a Glance 2017: OECD Indicators*.

https://www.hm.ee/sites/default/files/eag2017_eng.pdf sayfasından erişilmiştir.

OECD (2009). *PISA 2009 Results: Executive Summary*.

Öksüz, Ç. (2010). *İlköğretim 1. sınıf matematik programına yönelik öğretmen görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi) Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın

Özcan, M. (2017). *Görsel Sanatlar (1- 8 sınıflar) dersi programına yönelik Görsel Sanatlar öğretmenlerinin görüşleri ve çözüm önerileri* (Yüksek Lisans Tezi) Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Özdemir, S., Yalın, H. İ. & Sezgin, F. (2008). *Eğitim bilimine giriş. (6. Bs.)*. Ankara: Nobel.

Öztürk, T.& Kalafatçı, Ö. (2016). İlkokul Hayat Bilgisi dersi öğretim programının uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi IHEAD*, e-ISSN 2528-9632, 2016, 1(1), 58-74.

Sağlam, H. İ. & Hayal, M. A. (2015). Sınıf öğretmenlerinin “insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi” dersinin ilkököl 4. Sınıfta yer almasına ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 207-217.

Silva, E. (2007). *On the Clock: Rethinking the Way Schools Use Time. Education Sector Reports*.

Şahin, O. (2009). *Kırıkkale İl merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili yeterliliklerine ilişkin bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

Şenler, Ö. (2014). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterliliklerine ilişkin görüşleri (Ankara İli Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Şişman M. & Taşdemir, İ. (2008). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: PegemA.

Talim ve Terbiye Kurulu (2012). 25.06.2012 tarih ve 69 sayılı Kurul Kararı.

Talim ve Terbiye Kurulu (2010). 18. Milli Eğitim Şurası

Talim ve Terbiye Kurulu (2006). 17. Milli Eğitim Şurası

Talim ve Terbiye Kurulu (2005). 14.07.2005 tarih ve 192 sayılı Kurul Kararı.

Talim ve Terbiye Kurulu (1997). 10.09.1997 tarih ve 143 sayılı Kurul Kararı.

Tarı, H. (2011). *İlköğretim okullarının 1. 2. 3. sınıflarında uygulanan Görsel sanatlar dersinin öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi) Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Türk Eğitim Derneği (2016). *Ders Saatleri: Ne Kadar Az Ne Kadar Fazla?*

Wößmann, L. (2003). Schooling resources, educational institutions and student performance: the international evidence. *Oxford Bulletin of Economics and Statistics*, 65 (2), 117–170.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2014). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Zafer, H. (2015). *Görsel sanatlar dersinin etkililiğini artırmada yöneticilerin katkısı*. (Yüksek Lisans Tezi) Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

19. Milli Eğitim Şura kararlarının tam metni (2014).

<http://www.memurlar.net/haber/492505/> den 7 Aralık 2014 tarihinde alınmıştır.

EK 1 Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 3.7.2012 tarihli ve "Okul dönüşümleri" konulu yazısı.

T.C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

ACELE VE GÜNLÜDÜR
03/07/2012

Sayı : B.08.0.TEG.0.04.00.00-100/(03) 10124

Konu : Okul Dönüşümleri

..... VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

- İlgi : a) 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun,
b) Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği,
c) 09.05.2012 tarihli ve B.08.0.ÖKM.0.00.00.00/401(2012/20 sayılı) Genelge,
d) 05/06/2012 tarihli ve B.08.0.TEG.0.20.00.00.-900/8960 sayılı yazı.

Resmî tüm ilköğretim kurumlarımızı ilgi (a) Kanun kapsamında ilkökul, ortaokul ve imam hatip ortaokulu olarak planlanmış ve MEBBİS'e işlenmiştir. İlköğretim kurumlarının dönüşümlerinde 7 ayrı kategori oluşturulmuş ancak, bazı okullarımızın onaylanan kategorisinde yanlışlık olduğu veya değişiklik yapma zorunluluğu bulunduğu Bakanlığımıza intikal etmektedir.

Aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda dönüşümlerinde yanlışlık olan okulların kurum kodlarıyla birlikte mevcut hali ve olması gereken durumla ilgili çizelgelerin, 06/07/2012 tarihine kadar skopru@meb.gov.tr adresine, e-personel modülündeki toplu personel aktarım işlemleriyle ilgili sorunların gsahin@meb.gov.tr veya emineucar@meb.gov.tr adresine gönderilmesi gerekmektedir.

Okul dönüşümleri;

- 1- Müstakil ilkökul (Tüm öğrencileri 1-4 olacak ve 5-8'inci sınıfları tamamen ortaokula aktarılacak okullar ve birleştirilmiş sınıflı okulların tamamı),
- 2- Müstakil ortaokul (Tüm öğrencileri 5-8 olacak ve 1-4'üncü sınıfların tamamı ilkökula aktarılacak okullar),
- 3- İmam hatip ortaokulu (Tüm öğrencileri imam hatip ortaokulu olacak sadece 5'inci sınıf öğrencilerinin bulunacağı okul),
- 4- İlkokul ve ortaokul bir arada (3 yıl sonra ilkökul olacak),(1'inci sınıfa öğrenci alınacak, 1-4'ü ve 6-8'inci sınıfları bulunan ve 5'inci sınıfları ortaokula gidecek okullar),
- 5- İlkokul ve ortaokul bir arada (3 yıl sonra ortaokul olacak),(5'inci sınıfa öğrenci alınacak, 2-4'ü ve 5-8'inci sınıfları bulunan ve 1'inci sınıfları ilkökula gidecek okullar),
- 6- Ortaokul sabaççı, ilkökul öğrencisi olarak ayrılacak (Kurumun iki ayrı kodu olacak),(Yakın çevresine ek bir okul yapılma durumu olmayan okullar olup, bu okulların hem birinci sınıfına, hem de 5'inci sınıfına öğrenci alınacak okullar),
- 7- İlkokul, ortaokul ve imam hatip ortaokulu bir arada (üç yıl sonra imam hatip ortaokulu olacak), (1 ve 5'inci sınıflara öğrenci alınmayacak, 2-4 ve 6-8'inci sınıfları mezun olduktan sonra tamamen imam hatip ortaokulu olacak okullar).

Atatürk Bulvarı 06648 Bakanlıklar/ ANKARA
Bilgi için : Galip GÜLMEZ Şb.Md.
Telefon: (0 312) 413 15 86
Faks: (0 312) 417 71 05
tegm_ogrencileri@meb.gov.tr

EĞİTİM
%100
DESTEK

EĞİTİMDE REFORM
Okul Yönetimi
Geliştirme Programı

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : B.08.0.TEG.0.04.00.00-100/(03) 10124

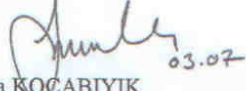
03/07/2012

Konu : Okul Dönüşümleri

İlkokul ve ortaokullara öğrenci aktarımları Bakanlığımız tarafından e-okul üzerinden yapılacak olup, bunun mümkün olmadığı durumlarda aktarımlar ilçe yetkililerince yapılacaktır (1-4'üncü sınıfların toplu aktarımı ilkokullara, 5-8'inci sınıfların toplu aktarımı ortaokullara, 5'inci sınıfların toplu aktarımı ortaokullara yapılacaktır. Toplu aktarımlarda adres kontrolü yapılmayacak olup, ferdi nakillerde 1-8'inci sınıfların tamamında adres kontrolü yapılacaktır).

Öğrencilerin adres bilgileri (2006 doğumluların tamamı ile 2007 doğumluların 31 Mart'a kadar olanlar zorunlu, 30 Eylül'e kadar olanlar ise isteğe bağlı kayıt olacak çocukların bilgileri) ilçe esaslı gönderildikten sonra ilkokul ve ortaokulların adres kayıt bölgeleri ayrı ayrı oluşturulacaktır (En geç 20 Temmuz 2012 tarihine kadar). 23 Temmuz 2012 tarihi itibarıyla birinci sınıfların ilkokullara aday kayıtları yapılacaktır.

Tüm okullarımızın dönüşümlerinin doğru olarak sisteme işlenmesi ve ilçe öğrenci yerleştirme komisyonları tarafından kayıt bölgelerinin sağlıklı oluşturulması hususunda gerekli tedbirlerin alınmasını önemle rica ederim.

Funda KOCABIYIK
Bakan a.
Genel Müdür

DAĞITIM:
B Planı

Atatürk Bulvarı 06648 Bakanlıklar/ ANKARA
Bilgi için : Galip GÜLMEZ Şb.Md.
Telefon: (0 312) 413 15 86
Faks: (0 312) 417 71 05
tegm_ogrencisleri@meb.gov.tr

EK 2 Öğretmen Görüşme Formu

SINIF ÖĞRETMENİ GÖRÜŞME FORMU	
Tarih:	
Görüşme Başlama Saati:	Görüşme Bitiş Saati:
Katılımcı Kodu:	
<p>Değerli katılımcı,</p> <p>Bildiğiniz gibi ilkokulların haftalık ders çizelgesi toplam ders saati 30 saat olarak okullarımızda uygulanmaktadır. Ben, bu uygulama ile ilgili sizin görüşlerinizi belirlemeye yönelik bir araştırma yürütüyorum. Bu araştırma çerçevesinde gönüllü katılımınızla sizinle bir görüşme yapmak istiyorum. Bu görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizli tutulacak ve başka hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Araştırmanın raporunda isminiz veya kimliğinizle ilgili hiçbir bilgi yer almayacaktır.</p> <p>Başlamadan önce belirtmek istediğiniz bir husus var mı?</p>	
<p>*Eğitim düzeyiniz nedir? (lisans, yüksek lisans, doktora vb.)</p> <p>*Ne kadar süredir öğretmenlik yapıyorsunuz?</p> <p>*Bu okulda ne kadar süredir çalışıyorsunuz?</p> <p>*Öğretmenliğini yaptığınız sınıf ilkokul kaçınıcı sınıftır?</p>	
Görüşme Soruları	
<p>1. İlkokulların haftalık toplam ders saati hakkında neler düşünüyorsunuz? Uzun vadede haftalık toplam ders saatlerinin artırılması, azaltılması veya şu anki hali arasında tercih yapma durumunda kalırsanız hangisini tercih edersiniz? Neden?</p> <p>2. İlkokulların mevcut haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve o derslere ait ders saatlerinin yeterli olup olmadığı ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?</p>	

3. Öğrencinin yaş ve bilgi seviyesini dikkate alarak 1 haftalık süre içerisinde toplam kaç saat ders olmasını uygun görüyorsunuz? Buna göre aşağıdaki tabloda yer alan haftalık ders çizelgesi üzerindeki dersleri, derslerin ağırlığına ve programların kapsamına göre olması gerektiği saate uygun olarak toplam ders saatine ulaşarak tamamlayınız.

Dersler	1.sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4. Sınıf
Türkçe				
Matematik				
Hayat Bilgisi				
Sosyal Bilgiler				
Fen Bilimleri				
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				
Yabancı Dil				
Görsel Sanatlar				
Müzik				
Oyun ve Fiziki Etkinlikler				
Trafik Güvenliği				
İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				
Serbest Etkinlikler				
TOPLAM				

4. Bu konuda belirtmek istediğiniz başka görüş ve önerileriniz var mı? Deneyimlerinizden yola çıkarak cevaplayabilir misiniz?

EK 3 Araştırma İzin Onay Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 05/04/2018-E.11002

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : 76250085-044-
Konu : Anket Çalışması

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 19/03/2018 tarihli ve 48897062-100-E.9222 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızla belirtilen Enstitünüz Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı (tezli) yüksek lisans öğrencisi Özgür YILMAZ'ın, Doç. Dr. Mehmet Melin ARSLAN danışmanlığında hazırlamakta olduğu "İlkokulların Haftalık Ders Dağılımı Çözülmesi Hakkında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Yönelik Nitel Bir Çalışma" isimli tez projesi kapsamında anket çalışması yapmasına uygun görüldüğüne dair Kırıkkale Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 04/04/2018 tarihli ve 12774561-44-B.6836258 sayılı yazısı yazımız ekinde gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır
Prof.Dr. Hakan KOCAMIŞ
Rektör Yardımcısı

EK :
Yazı Örneği ve Eki (6 sayfa)

Merkez Telefon: 312 53 94 93 / 312 53 94 94
Telefon No: 0 318 857 42 42 / Faks: 0 318 857 36 91
E-Posta: genel-sekretarlik@kku.edu.tr / iletisim@kku.edu.tr
Adres: www.kku.edu.tr

Bilgi İçin: Zeynep ÖZGÜR
Ünvanı: Memur
Telefon: 312 53 94 94

Bu belge SD79 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/04/2018-E.7215

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 12774561-44-E.6836258
Konu : Anket İzin Onayı

04/04/2018

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Genel Sekreterlik)

İlgi: 19/03/2018 tarih ve 9222 sayılı yazınız.

Üniversitenizin Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetim ve Denetimi Anabilim Dalı (Tezli) Yüksek Lisans öğrencisi Ömür YILMAZ tarafından Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN'ın danışmanlığında İlkokulların Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi Hakkında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Yönelik Nitel Bir Çalışma konulu anket uygulama yapılmasının uygun görüldüğü ile ilgili 30/03/2018 tarih ve 6514669 sayılı Valilik Oluru ve anket formları ekte gönderilmiştir.

Valilik Oluru gereği; Yapılacak çalışmanın bitiminden sonra hazırlanan raporların bir suretinin Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme-2 Şubesine gönderilmesi hususunda;

Gereğini rica ederim.

Sait ÖZKILINÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

EK: 1- Valilik Oluru
2- Anket Formu(4 Adet)

Elektronik İmza
Aşağıya Ayrıştır
04 Nisan 2018

Adres: Valilik Binası KIRIKKALE
<http://kirikkale.meb.gov.tr>
Tel : (318) 2220133-44 (Dahili-1611)

Ayrıntılı Bilgi: Ali DÖNMEZ Şef
E- Posta: kirikkalem@meb.gov.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile oluşturulmuştur. <http://evrak.meb.gov.tr> adresinden. C01f-8490-3570-a524-f2b6 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
KIRIKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 12774561-44-E.6514669
Konu: Anket Çalışması

30/03/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22.08.2017 Tarihli ve 12607291 sayılı yazısı, 2017/25 Sayılı Genelgesi.

b) Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü'nün 19.03.2018 Tarih ve 9222 sayılı yazısı.

Yapılacak olan araştırma, yazıma, ve sosyal etkinliklerle ilgili izin işlemleri bir ili kapsıyorsa izin işlemlerinin, İlgili İl Millî Eğitim Müdürlüğünce sonuçlandırılması ilgi (a) Genelge ile hükme bağlanmıştır.

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetim ve Denetimi Anabilim Dalı tezli Yüksek Lisans öğrencisi Ömür YILMAZ tarafından Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN'ın danışmanlığında " İlkokulların Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi Hakkında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Yönelik Nitel Bir Çalışma" konulu tez projesi kapsamında Müdürlüğümüze bağlı Merkez İlkokullarında görev yapan öğretmenlere anket uygulama çalışmasını yapmak üzere ilgi (b) yazı ile izin talep edilmektedir.

Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ömür YILMAZ tarafından Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Metin ARSLAN'ın danışmanlığında "İlkokulların Haftalık Ders Dağıtım Çizelgesi Hakkında Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Yönelik Nitel Bir Çalışma" konulu tez projesi ile ilgili Müdürlüğümüze bağlı Merkez İlkokullarında görev yapan öğretmenlere 2017-2018 Eğitim Öğretim yılı sonuna kadar anket uygulama çalışmasını eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmadan tüm sorumluluğun Okul Müdürlüklerine ait olması kaydıyla yapması, yapılan çalışmanın bitiminden sonra birer nüshasının rapor halinde Müdürlüğümüze elden teslim edilmesi Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Yusuf TÜFEKÇİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
30/03/2018
Sait ÖZKILINÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Adres: Valilik Binası KIRIKKALE
<http://kirikkale.meb.gov.tr>
Tel : (318) 2220133-44 (Dahili-1611)

Ayrıntılı Bilgi: Ali DÖNMEZ Şef.
E- Posta: kirikkalemem@meb.gov.tr

EK 4 İlköğretim Kurumları (İlkokul ve Ortaokul) Haftalık Ders Çizelgesi

İLKÖĞRETİM KURUMLARI (İLKOKUL VE ORTAOKUL) HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ

DERSLER		SINIFLAR							
		İLKOKUL				ORTAOKUL			
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	10	10	8	8	6	6	5	5
	Matematik	5	5	5	5	5	5	5	5
	Hayat Bilgisi	4	4	3					
	Fen Bilimleri			3	3	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük								2
	Yabancı Dil		2	2	2	3	3	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	1	1	1	1	1	1	1	1
	Müzik	1	1	1	1	1	1	1	1
	Oyun ve Fiziki Etkinlikler	5	5	5	2				
	Beden Eğitimi ve Spor					2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım							2	2
	Trafik Güvenliği				1				
	Bilişim Teknolojileri ve Yazılım					2	2		
	Rehberlik ve Kariyer Planlama								1
	İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi				2				
ZORUNLU DERS TOPLAMI		26	28	28	30	29	29	29	29
SEÇMELİ DERSLER	Din, Ahlak ve Değerler	Kur'an-ı Kerim (4)				2	2	2	2
		Peygamberimizin Hayatı (4)				2	2	2	2
		Temel Dini Bilgiler (2)					2	2	2
	Dil ve Anlatım	Okuma Becerileri (1)					2	2	
		Yazarlık ve Yazma Becerileri (4)					2	2	2
		Yaşayan Diller ve Lehçeler (4)					2	2	2
	Yabancı Dil	İletişim ve Sunum Becerileri (1)						2	2
		Yabancı Dil (Bakanlar Kurulu Kararı ile Kabul Edilen Diller) (4)					2	2	2
	Fen Bilimleri ve Matematik	Bilim Uygulamaları (4)					2	2	2
		Matematik Uygulamaları (4)					2	2	2
		Çevre Eğitimi (1)						2	2
		Bilişim Teknolojileri ve Yazılım (2)						2	2
	Sanat ve Spor	Görsel Sanatlar (Resim, Geleneksel Sanatlar, Plastik Sanatlar vb.) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Müzik (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Spor ve Fiziki Etkinlikler (Alanlara Göre Modüller Oluşturulacaktır) (4)					2/(4)	2/(4)	2/(4)
		Drama (2)					2	2	
		Zekâ Oyunları (4)					2	2	2
	Sosyal Bilimler	Halk Kültürü (4)					2	2	2
		"Şehrimiz ..." (1)					2	2	2
		Medya Okuryazarlığı (1)						2	2
Hukuk ve Adalet (1)							2	2	
Düşünme Eğitimi (2)								2	
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı						6	6	6	
SERBEST ETKİNLİKLER		4	2	2					
TOPLAM DERS		30	30	30	30	35	35	35	

EK 5 İlkokulların Haftalık Ders Çizelgelerindeki Değişim (1968-2013)

Çizelge	Dersler	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Sınıf	Toplam
		1	2	3	4	5	
İlkokul Haftalık Ders Çizelgesi (1968 İlkokul Programı)	Türkçe	10	10	10	6	6	42
	Matematik	5	5	5	4	4	23
	Fen Bilgisi	-	-	-	4	4	8
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
	Din Kül. ve Ahlak Bil.	-	-	-	2	2	4
	Resim İş	1	1	1	2	2	7
	Müzik	1	1	1	1	1	5
	Beden Eğitimi	3	3	3	3	3	15
	Toplam	25	25	25	25	25	125
Temel Eğitim Birinci Kademe (İlkokul) Haftalık Ders Sayısı Çizelgesi	Türkçe	10	10	10	6	6	42
	Matematik	5	5	5	4	4	23
	Fen Bilgisi	-	-	-	4	4	8
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
	Din Bilgisi (isteğe bağlı)	-	-	-	1	1	2
	Ahlak	-	-	-	1	1	2
	Eğitsel Çalışmalar	2	2	2	2	2	10
	Resim İş	1	1	1	2	2	7
	Müzik	1	1	1	1	1	5
Karar: 14/02/1975;145	Beden Eğitimi	1	1	1	1	1	5
	Toplam	25	25	25	25	25	125
Tebliğler Dergisi: 7 Nisan 1975; 1834	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	5	5	5	5	5	25
	Fen Bilgisi	3	3	3	3	3	15
	Sosyal Bilgiler	3	3	3	3	3	15
	Din Kül. ve Ahlak Bil.	-	-	-	2	2	4
	Resim İş	1	1	1	1	1	5
	Müzik	1	1	1	1	1	5
	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
	İş Eğitimi	-	-	-	4	4	8
	Rehberlik ve Eğitici Çalışmalar	3	3	3	3	3	15
Toplam	30	30	30	30	30	150	
İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	5	5	5	5	5	25
	Hayat Bilgisi	6	6	6	-	-	18
	Fen Bilgisi	-	-	-	3	3	6
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
	Resim-İş	2	2	2	2	2	10
	Müzik	2	2	2	2	2	10
	Beden Eğitimi	3	3	3	3	3	15
	İş Eğitimi	-	-	-	4	4	8
Toplam	30	30	30	30	30	150	
Karar: 08/07/1987;119							
Tebliğler Dergisi: 10 Ağustos 1987; 2240							

Tablo Devamı

	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	5	5	5	5	5	25
İlköğretim Okulu	Fen Bilgisi	-	-	-	4	4	8
Haftalık Ders	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
Çizelgesi	Hayat Bilgisi	6	6	6	-	-	18
Karar: 24/08/1992;304	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
	Resim-İş	2	2	2	2	2	10
Tebliğler Dergisi: 9	Müzik	2	2	2	2	2	10
Kasım 1992; 2370	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
	Çevre,Sağlık,Trafik,Okuma	1	1	1	1	1	5
	Toplam	30	30	30	30	30	150
	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	5	5	5	5	5	25
İlköğretim Okulu	Hayat Bilgisi	6	6	6	-	-	18
Haftalık Ders	Fen Bilgisi	-	-	-	4	4	8
Çizelgesi	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
Karar: 29/08/1994;578	Resim-İş	2	2	2	2	2	10
	Müzik	2	2	2	2	2	10
Tebliğler Dergisi: 12	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
Eylül 1994; 2414	İş Eğitimi	-	-	-	3	3	6
	Çevre,Sağlık,Trafik,Okuma	1	1	1	1	1	5
	Toplam	30	30	30	30	30	150
	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	4	4	4	4	4	20
	Fen Bilgisi	-	-	-	3	3	6
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
İlköğretim Okulu	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
Haftalık Ders	Yabancı Dil	-	-	-	2	2	4
Çizelgesi	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
Karar: 10/09/1997;143	Resim-İş	2	2	2	1	1	8
	Müzik	2	2	2	1	1	8
Tebliğler Dergisi:	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
Ekim 1997; 2481	İş Eğitimi	-	-	-	3	3	6
	Bireysel ve Toplu Etkinlik	3	3	3	-	-	9
	Seçmeli Dersler	-	-	-	3	3	6
	Toplam	30	30	30	30	30	150

Tablo Devamı							
İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi Karar: 04/09/2001;339 Tebliğler Dergisi: Ekim 2001; 2529	Türkçe	12	12	12	6	6	48
	Matematik	4	4	4	4	4	20
	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
	Fen Bilgisi	-	-	-	3	3	6
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Yabancı Dil	-	-	-	2	2	4
	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
	Resim-İş	2	2	2	1	1	8
	Müzik	2	2	2	1	1	8
	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
	İş Eğitimi	-	-	-	3	3	6
	Bireysel ve Toplu Etkinlik	3	3	3	-	-	9
	Seçmeli Dersler	-	-	-	3	3	6
	Toplam	30	30	30	30	30	150
	İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi Karar: 14/07/2005;192 Tebliğler Dergisi: Ağustos 2005; 2575	Türkçe	12	12	12	6	6
Matematik		4	4	4	4	4	20
Sosyal Bilgiler		-	-	-	3	3	6
Fen ve Teknoloji		-	-	-	4	4	8
Hayat Bilgisi		5	5	5	-	-	15
Yabancı Dil		-	-	-	2	2	4
Din Kültürü ve A.B.		-	-	-	2	2	4
Görsel Sanatlar		2	2	2	1	1	8
Müzik		2	2	2	1	1	8
Beden Eğitimi		2	2	2	1	1	8
Trafik ve İlk Yardım Eğitimi		-	-	-	1	1	2
Rehberlik/Sosyal Etkinlikler		1	1	1	1	1	5
Seçmeli Dersler		2	2	2	4	4	14
Toplam		30	30	30	30	30	150
İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi Karar: 04/06/2007;111 Tebliğler Dergisi: Haziran 2007; 2597		Türkçe	12	12	12	6	6
	Matematik	4	4	4	4	4	20
	Hayat Bilgisi	5	5	5	-	-	15
	Fen ve Teknoloji	-	-	-	4	4	8
	Sosyal Bilgiler	-	-	-	3	3	6
	Yabancı Dil	-	-	-	3	3	6
	Din Kültürü ve A.B.	-	-	-	2	2	4
	Görsel Sanatlar	2	2	2	1	1	8
	Müzik	2	2	2	1	1	8
	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	10
	Trafik Güvenliği	-	-	-	1	1	2
	Rehberlik/Sosyal Etkinlikler	1	1	1	1	1	5
	Seçmeli Dersler	2	2	2	2	2	10
	Toplam	30	30	30	30	30	150
	İlköğretim Okulu Haftalık Ders Çizelgesi Karar: 20/07/2010; 75 Tebliğler Dergisi: Ağustos 2010; 2635	Türkçe	11	11	11	6	6
Matematik		4	4	4	4	4	20
Hayat Bilgisi		4	4	4	-	-	12
Fen ve Teknoloji		-	-	-	3	3	6
Sosyal Bilgiler		-	-	-	3	3	6
Yabancı Dil		-	-	-	3	3	6
Din Kültürü ve A.B.		-	-	-	2	2	4
Görsel Sanatlar		2	2	2	1	1	8
Müzik		2	2	2	1	1	8
Beden Eğitimi		2	2	2	2	2	10
Trafik Güvenliği		-	-	-	1	1	2
Serbest Etkinlikler		5	5	5	4	4	23
Toplam		30	30	30	30	30	150